

tur İndü

Kadim Doğrular

Yeni Gerçekler

Aylık Kadın
Yaşam ve
Fikir Dergisi

Aralık 2022 Sayı: 227 Fiyat: 125 ₺

**FATMA
DANOESUBROTO:**

“ Kendi milletinden
olmayan biriyle
EVLİ OLMAK
büyük tabuydu ”

**YAZAR
SEYFULLAH
ŞENEL:**

“ HER SEMİNERİMİZ,
HER SUNUMUMUZ,
**SANATIMIZ HEP
KAMU SPOTU GİBİ** ”

**DARHANE'DEN
TARHANA'YA**

Zeynep Kılıçarslan

Kasbin
Payandaları

Ayfer Balaban

**MUHÜRLENMİŞ
ZAMANDA**

Bir “Kurban”

Halime Tezcan Tosun

Endülüs'e
Veda Zamanı

Dr. Gülay Kurt

OYUNCU BURAK HAKTANIR:

“ **DUALARIMIZ
MEHMETÇİK'LE BERABER** ”

YP'den Dönüşen Kur Korumalı TL Vadeli Mevduat Hesabı ile

TASARRUFLARINIZ TÜRK LİRASI'NDA DEĞERLENSİN!

Hesabınıza işleyecek faiz oranı ile hesap açılış ve vade sonu tarihleri arasındaki kur değişim oranından hangisi yüksek ise o tutar üzerinden hesabınız kazansın.

0%
Stopaj

Ziraat Bankası

Ziraat Mobil'den ve İnternet Şubemizden başvurabilirsiniz.

Hesap açılabilmesi için USD, EUR, GBP veya A02 döviz cinsi mevduatların TL'ye çevrilmesi gerekmektedir. Hesaplar gerçek ve tüzel kişi müşterilerimiz için 3, 6 ay ve 1 yıl vadelerde TL olarak açılabilir. Tatil gününe denk gelen vade sonu izleyen ilk iş günü olarak uygulanmaktadır. Vade öncesi hesap kapama mümkün olup hesap kapama durumunda açılış tarihindeki döviz alış endeksi kuru ile kapanış tarihindeki endeks kurdan düşük olanı üzerinden hesap bakiyesi güncellenecektir. Dolayısı ile vade öncesi kapamalarda anapara kayıp riski bulunmaktadır.

0850 220 00 00
Müşteri İletişim Merkezi
www.ziraatbank.com.tr

Ziraat Bankası
Bir bankadan daha fazlası

[Twitter](#) [Facebook](#) [Instagram](#) [YouTube](#) /ziraatbankasi

VakıfBank Platinum Ailesi ile ayrıcalıklar dünyasını keşfedin

Birbirinden avantajlı kampanyalar ve size özel ayrıcalıklar için siz de hemen VakıfBank Platinum Ailesi'ne dahil olun!

VakıfBank, daima seninle.

Uçak Bileti Alımlarında Kat Kat Değerli Worldpuan

Ücretsiz Seyahat Sigortası

Yurt Dışı Alışverişlerinde İndirim Ayrıcalığı

Asistans Özelliği

Anlaşmalı Restoranlarda İndirim

Müşteri Hattı Önceliği

Ayrıcalıklar ve ayrıntılı bilgi için www.vakifkart.com.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

444 0 724 | vakifbank.com.tr

[Instagram](#) [Facebook](#) [Twitter](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) /vakifbank

VakıfBank
Burası Sizin Yeriniz

İÇİNDEKİLER

14 **▶ OYUNCU BURAK HAKTANIR: "DUALARIMIZ MEHMETÇİK'LE BERABER"**
Burak Haktanır... Van'dan İstanbul'a sinema sektörüne uzanan bir hikâyenin kahramanı. Başarılı bir oyuncu, değer kattığı yapımlar... Sonra Boğaziçi Film Festivali'nde tarihe geçecek çıkışı. O çıkış "muhalif sanatçı" tanımını değiştirdi ve gerçek muhalefet nasıl yapılır gösterdi. Peki ya sonrası?

06 **▶ ASUMAN ÇELİK: KENDİNİ YENİLEYEREK YAŞAYANLARA**
Tut beni savrulduğum boşluklardan. Gittiğim yolların çıkmaz sokaklarından... Her köşede bıraktığım parçalarımın yarım kalmışlarından topla...

10 **▶ AYL AĞABEGÜM: MISRALARLA KONUŞSAK**
Masalda pergelin bir ayağı gerçeğe basarken, diğer ayağıyla belirsiz güzelliğe yükselir.

24 **▶ HÜSEYİN KARACA: VATAN**
Vatan: sorumluluk üstlenmeye sevk eden bir aidiyet duygusudur. Modern dünyada gitgide zayıflayan vatan bilincine dair ...

28 **▶ ÜMMÜGÜLSÜM TAT: SANDIKTAN KÜRSÜYE KADININ SİYASAL KİMLİĞİ**
20. yüzyılın ilk yıllarında yaşanan en büyük mücadelenin adıdır aslında kadınların seçme ve seçilme özgürlüğünü kazanması.

32 **▶ AYFER BALABAN: KALBİN PAYARDALARI**
Fakat hiçbir şey eskisi gibi değil
Yok yok nostalji yapmayacağım.
Yastık, yorgan, nakış nakış değil kastım.

36 **▶ GÜLŞAH IRMAK: GÜZELLİĞİ BİR KUBBEDE TOPLAMAK**
Yansımaların ışığında hoş bir seda yankılanır.
Gönlü hasat zamanında ekinler misali safiyane adımlarla bir yol tutar. Vuslat az ötededir.

38 **▶ MELİKE ZİYAGİLLER: BİR GÜZELLİK MESELESİ**
Güzellik ideali artık sadece bir cins, bir yaşa özgü değil. Neredeyse tüm hayatımızı çevrelemiş durumda. Dünyaya artık hepimizin bir güzellik borcu var.

40 **▶ FATMA BETÜL AYDIH: ANNE OLUNCA ANLARSIN**
Birçoğumuz "Büyüyüp, anne olunca anlarsın" sözünü sıklıkla duymuştur.

14

24

40

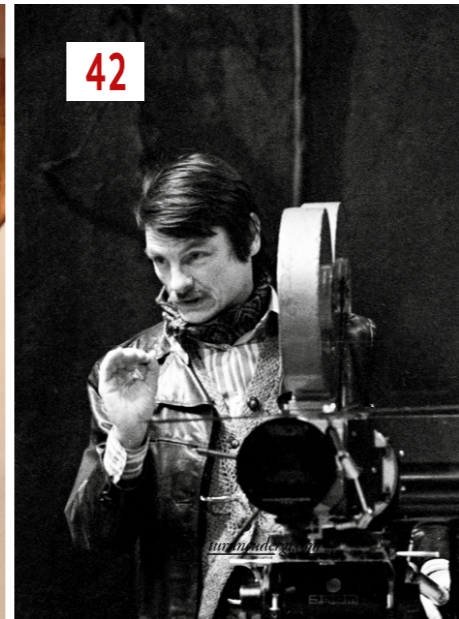
42 **▶ HALİME TEZCAN TOSUN: MÜHÜRLENMİŞ ZAMANDA "BİR KURBAN"**
Bugünkü durum içler acısı, hatta trajik diyebilirim, çünkü nükleer bir yok oluşun eşliğindeyiz.

46 **▶ YAZAR SEYFULLAH ŞENEL RÖPORTAJI**
Kendisini "arayan adam" olarak tanımlayan Yazar Seyfullah Şenel ile hakikate dair, dertlerimize dair, gençliğe dair bereketli ve keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik. Dertimizle dertlenmenizi, sürç-ü lisan ettiyse affınızı dileriz. Keyifli okumalar.

46

42

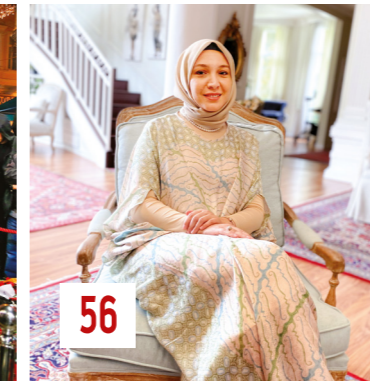
28

52

68

56

58

70

74

86

78

52 **▶ ZÜLÜNÜN GÜNLÜĞÜ: GÜNCEL TARTIŞMALARIN GÖLGESİNDE DİZİLER**
Yılın son ayı Aralık'a erdik dostlar. Turuncu ailesinin çok değerli okurları, hepinize selamlarımı sunarım.

56 **▶ FATMA DANOESUBROTO RÖPORTAJI**
Fatma Danoesubroto, psikoloji üzerine eğitim almaya devam ederken sosyal medyada da uzun yıllardır ilgiyle takip edilen paylaşımlar yapıyor. Biz de kendisiyle farklı kültürden biriyle yaptığı evliliği, evlatlarını, dünyaya bakış açısını, deneyim ve gözlemlerini konuştuk.

58 **▶ DR. MİMAR GÜLAY KURT: ENDÜLÜS'E VEDA ZAMANI**
İspanya denilince akllara ilk önce hep Endülüs gelir. İspanya'nın Matadorları ve boğa güreşleri değil de Endülüs'ün sarayları, kasrıları, mahalleleri, kültürü gelir.

68 **▶ AVARB. UMUT ÖZKAN: BU MİLLET DİZ ÇÖKMEZ**
Küresel güçler ve taşeron örgütler şunu iyi bilmeli ki eskisinden çok daha güçlü bir Türkiye var.

70 **▶ MURADİYE ŞİMŞEK: ŞEHİR İÇİNDE ŞEHİR**
Bugün Topçu'nun baktığı yerlerden Nilüfer Ovası'na bakıp da yenyeşil bir deniz ve kıyam ve ruku halinde rikkatle bekleyen ruh ordularını görebilen var mı?

74 **▶ ÖZLEM URGANCIOĞLU: MARDİN'DEN MEZOPOTAMYA'YA BAKMAK**
Çocukluk yıllarımızdan beri duyduğumuz o kalıplaşmış "Dicle ve Fırat arasında kalan medeniyetler beşiği Mezopotamya" cümlesinde bahsedilen yerin tam da göbeğindediniz, o cümlenin ağırlığı bile Mardin'i diğer şehirlerden ayırmaya yetiyor.

78 **▶ ZEYNEP KILIÇARSLAN: DARHANE'DEN TARHANA'YA UZANAN YOLCULUK**
Ülkemizin dört bir yanında onlarca çeşidi ile tarhana çorbası bereketin simgesidir.

84

84 **▶ KIŞ MEVSİMİNDE BAĞIŞIKLIĞI GÜÇLENDİREN 5 ÖZEL TARİF**
Havaların soğumasıyla birlikte virüs nedenli hastalıklarda artış meydana gelebiliyor. Grip, soğuk algınlığı ve salgın hastalıklardan korunmanın başlıca yolları ise elbette hijyene dikkat etmek ve bağışıklık sistemini güçlendirmek!

86 **▶ NURİYE ATASEVEN İLE MUTFAK KÜLTÜRÜ**
Soğuk kış günlerinde ısıtıyor evi. Hamur kokusu, bereket kokusu sarıyor etrafı. Demlikteki çayın sesi insana huzur veriyor. Hayatın neresinde olursanız olsun, gönlünüzde huzura, sofranızda mutluluğa yer açın.

zahideceylan@turuncudergi.com

Sevgili Turuncu Okurları

"Sessiz kalmak zamanla bir ihanete dönüşür" der Martin Luther King ve ekler "Yaşamımız önemseyemediğimiz olaylara sessiz kaldığımız gün son bulmaya başlar."

PKK terör örgütü kız çocuklarını dağa kaçırıyor, Diyarbakır anneleri çocuklarına kavuşmayı bekliyor. Kadınların ve kız çocuklarının hakkını savunmak bir şov malzemesi olarak kullanılıyor. Cümlelerin başı terör sonu kadın hakları. Çünkü malzeme kullanışlı.

Kaç şehit cenazesi gördük. Kaç cenazede arkada kalanların sabırdan dağına şahit olduk. Peki ya sonra? Sinemaya, tiyatroya acımızı taşıyabildik mi? Derdimizi anlatabildim mi? Vatan sevgisi imandandır diyen bir toplum olarak medyada teröre karşı tek yürek durabildik mi?

Ayşenur Alkan. Öğretmen. 22 yaşında. Gaziantep Karkamış'ta PKK/YPG saldırısında şehit düştü. Geride siyah beyaz bir fotoğraf ve arkadaşlarıyla whatsapp mesajlaşmaları kaldı. Ayşenur, ücretli öğretmenlik, harçlık, KPSS kitapları... Kelimeler çok tanıdık yerlere götürdü. Bütün 22 yaşlar birbirine benzemiyor orada. İnsan 22 yaşında yoksul çocuklara sahip çıkmayı kendine görev edinebiliyor mesela. İnsan 22 yaşında omuzlarında bir sürü yük taşıyabiliyor. İnsan 22 yaşında şehid olabiliyor.

Medya terörü gizli özne olarak anlatıyor. Ayşenur öğretmen öldü yazıyor gazeteler. Terörün taşeronluğunu yapanlar köşe başlarında hainliğe devam ediyor. Çocuklar test kitaplarından yol çiziyor kalbine, hayallerine, ülkesine... Yol nereye uzanırsa. Yolun sonu bazen şehadet oluyor. Şehit fotoğraflarında hep aynı bakış. Geride kalanlara aynı sızı. Hatıra niyetine

Ayşenur öğretmen yaşasaydı Türkiye haritasını gösterip "Vatan" diyecekti çocuklara. "Bayrak" diyecekti. "İman" diyecekti. Ayşenur öğretmen öldü. Vatan deyince gözleri dolan öğrenciler kaldı geride.

Kalbimizde "Bu ülke" diye kocaman bir yer var. Orada şehadete koşan kahramanlar. Şehitlerin hikayesi aslında bizim hikayemiz.

Duası olmayan hiçbir mücadele zafere kavuşamaz. Türkiye bizim için bir dua. Bulduğumuz coğrafyada adil, müferreh ve herkes için yaşanılabilir bir dünya istiyorsak duamıza daha sıkı sarılmanın vakti gelmedi mi? Taksim'deki şehitlerimize, vatan için şehid olmuş pırl pırl evlatlarımıza dua ve rahmet ile... Türkiye için mücadele edenlere, kalbinde "bu ülke" diye kocaman bir yer olanlara selam olsun.

Zahide Ceylan

ÜRETEN KADINLARIN GÜCÜNE GÜÇ KATAN YENİLİK

Paraf Üreten Kadın kartının birbirinden avantajlı ürün ve kampanyalarıyla, girişimci kadınlarımızın her zaman yanındayız.

Çek ve senet işlemlerine son

Vadeli ve taksitli işlem kolaylığı

Anlaşmalı bayi ve toptancılarda özel limit

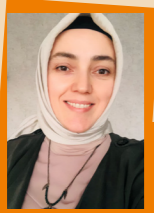
ParafPara kazanma fırsatı

%10 doğum günü indirimi*

* İndirim tutarı toplamda 50 TL ile sınırlıdır.

KENDİNİ YENİLEYEREK YAŞAYANLARA

Allah'ın bitmez tükenmez adaletini hatırlatan, insana her şeye rağmen şükretmesi gerektiğini hiç bir şeyin sebepsiz olmadığını umudunu diri tutması gerektiğini hatırlatan kurtuluş misafiridir hüznün. Hüznün ki en yakın yoldaşı olursa ümidin, yol da yolcu da selamettir...

ASUMAN
ÇELİK

Tut beni savrulduğum boşluklardan. Gittiğim yolların çıkmaz sokaklarından... Her köşede bıraktığım parçalarımın yarım kalmışlarımın topla... Baharda çiçek açıp yaza ümid ederken ayaz vuran dallarımdan topla.

Yaprak dökülmeden mevsim değişmezmiş...

Zira hazan gibi görünen her son yeni bir mevsimin habercisiymiş.

Kuru dalların; hüznün ve geçip giden ömürle bir bağı olmalı;

yoksa durup dururken neden acıydın yüreğini insanın... Dertler kurumuş dalları gibi, ömrün geçen günlerinin... İnsana düşense, bugünün dertlerini kutlu birer misafir gibi ağırlamak ki yarının huzuruna yer açılsın...

Şimdi eğildim ve fısıldıyorum kulağına... Ey dalları göklere uzanan koca ağaç! Sen dökürsün dallarını, bilirim köklerin kışı kolay geçirsin diye... Unutma dallarına sığınmış tomurcukların var... Sen tomurcuğun hatırına sabret! Sabret ki mevsim döner... Ayaz geçer... Rüzgar dîner... Sen, sen yeter ki geçmişin acısını, bugünün sancısıyla heybene al ve öyle bak gökyüzüne..çünkü bizim hazana inat, mavi umutlarımız ve içinde baharı besleyen, yüzü yeşil dualarımız var... Unutma!

Zamanın örselediği ruhlarımızı, yeni baharlar için bir yolda oluş mücadelesi kılan eşsiz bir misafirdir, hüznün. **O, öyle bir misafir ki, kendini gönderenin hürmetine, zamanın yakıp yıktığı virane ettiği gönülleri rahmet yağmurlarıyla ıslatmaya filizlendirmeye gelir...**

"Hüznün bizi en çıplak varoluşumuzla karşılaştırır, bizi sahte bir dünyada sahici kılar."

İçinin çıkmaz sokaklarında hüznün çöllerine savrulduğu zamanlardan geçer insan.

Böyle zamanlarda ya ruhlar bir avuç rahmet suyuyla ferahlar, ya bir kaşık suda boğar kendini... kucaklaştığında iyileştirmeye gelen, hakiki kurtuluşa sonsuz bir kapı aralayan kutsal bir misafir gibidir hüznün...

Allah'ın bitmez tükenmez adaletini hatırlatan, insana her şeye rağmen şükretmesi gerektiğini hiç bir şeyin sebepsiz olmadığını umudunu diri tutması gerektiğini hatırlatan kurtuluş misafiridir hüznün.

Kalbinin derinliklerinde kaybolmuş ruhunu ellerinden tutup çıkaran işte bu hüznün.

Hüznün ki en yakın yoldaşı olursa ümidin, yol da yolcu da selamettedir...

Dünya hâlâ dönüyorsa, bir yerlere de hayata göz açan yeni yavrular doğuyorsa, güneş her

sabah yeryüzünü ısıtmak için görevini aksatmıyorsa, tohumlar heyecanla bekliyorsa, yağmur toprakla buluşmak için can atıyorsa, ve birilerinin içinde acıma, iyilik, ahlak, adalet gibi duygular henüz zulümle mücadele edebiliyorsa, kendini yenileyerek yaşıyor demektir ümit.

Ümit, insanı düştüğü yerlerden kaldıran, ruhunu onaran, bütün kusur ve günahlarına rağmen, sonsuz merhametiyle kuşatıp bağışlanmasına vesile olandır Rabbin. Ve Rabbin bahşettiği fırsatlarla kendini yenileme, yeniden dirilme imkanı veren ilahi bir kudretin müjdesinin çınlamasıdır kulaklarımızda; "Kullarım beni sana sorarlarsa bilsinler ki onlara çok yakınım.". Değil mi ki insan, biraz hasret biraz da hüznün? Biraz kaygı biraz öfke? Dünya onca vahşete, kine, nefrete karşı hala ayakta kalabiliyorsa; bir yerlerde hüznün ve ümidin yoldaşlığındandır...

Zamanın örselediği ruhlarımızı, yeni baharlar için bir yolda oluş mücadelesi kılan eşsiz bir misafirdir, hüznün. O, öyle bir misafir ki, kendini gönderenin hürmetine, zamanın yakıp yıktığı virane ettiği gönülleri rahmet yağmurlarıyla ıslatmaya filizlendirmeye gelir...

Lâkin, onun misafirliği, bizim beklentilerimizin veya ona olan inancımızın korku ümit dengesindeki terazi ölçülür

Haksızlıklarla zulümlerle sınanan insanın ömrüne, geldiği her mevsimi baharlaştıran yeni bir sayfa açtıran beyaz bir dilekçedir ümit.

Ve insan; değil mi ki biraz korku biraz kaygı... Ama en çok ümit.

Unutma en sert ayazlarda bile dallarına sığınmış tomurcukların var... Ve sen tomurcuğun hatırına sabret! Sabret ki mevsim döner... Ayaz geçer... Rüzgar diner... Sen, sen yeter ki geçmişin acısını, bugünün sancısıyla heybene al ve öyle bak gökyüzüne...

Çünkü bizim hazana inat, mavi umutlarımız ve içinde baharı besleyen, yüzü yeşil dualarımız var.

ARADIĞIN KONFORU ONDA BULMAN ÇOK DOĞAL

Uyku mimarı olarak geliştirdiğimiz kumaş ve yay teknolojileri ile ürettiğimiz milyonlarca yatak İstikbal'de seni bekliyor.

istikbal | yatak

UYKU MİMARİ

#CokDogal

MISRALARLA KONUŞSAK

AYLA
AĞABEGÜM

Masalda pergelin bir ayağı gerçeğe basarken, diğer ayağıyla belirsiz güzelliğe yükselir. Yahya Kemal'in dünyasında tarih, zaman, tabiat, ölüm, deniz, okyanuslar, çocukluğu, bütün semtleriyle İstanbul, ölüm... Duyguları bir dokunuşla gerçeğe masal arasında gider-gelir. Sanatkârın, masallaştırdığı, şiirleştirdiği dünyanın içine giren okuyucular, dinleyiciler de kendilerini yeni bir âlemin içinde bulurlar. Yahya Kemal Açık Deniz şiirine; Balkan şehirlerinde geçerken çocukluğum, Her lâhza bir alev gibi hasretti duyduğum. mısralarıyla başlar. Şiir; Rûhunla karşı karşıya kaldım o med günü, Şekvânı dinledim, ezeli muzdarip deniz Duyduk ki, rûhumuzla bu gurbette sendeniz. Dindirmez anladım bunu hiçbir güzel kıyı, Bir bitmeyen susuzluğa benzer bu ağrıyı.

diyerek biter. Şair, bir masal kahramanı gibi çocukluğunun geçtiği yerleri anlatır. İçindeki hasret hiç bitmeyecektir. Mısraları her okuyuşumda ben de çocukluğumu hatırlarım ve aynı acıyı hissederim. Bahçeleriyle, ağaçlarıyla, dereleriyle, kuşlarıyla, insanlarıyla çocukluk yıllarımda yaşadığım Elazığ'ı ararım, her değişiklik benim içimde onulmaz bir yara gibidir. Dilden dile dolaşan öz şiirle okuyucu bütünleşir, rûhu başka diyarlara yelken açar, içinde yaşadığı heyecanları da şairin duymasını ister. Şair şanslıdır, yazdığı mısralar dilden dile dolaşacak, okuyucu ise, bu duyguları hissedecek ve onları içinde saklayacaktır. Şairin zirveye taşıdığı mısralar aradan yüzyıllar geçse de sevenlerin gönlünde yaşayacak, dilden dile dolaşacaktır. Yunus Emre'yi düşünelim; Bir yaz günü bir köy yolundasınız, yanınızda su yok, sıcağın kavruluyorsunuz, saatler sonra kafileniz bir pınarın başında, kana kana içtiğiniz su, size hayatı yeniden bahşediyor. Dua ederek pınarın başından ayrılıyorsunuz. Şu anda bütün bir millet olarak Yunus'un mısralarında rûhumuzu din-

lendirsek, en kızdığımız anda: Ben gelmedim dâvî için, Benim işim sevi için... Bir çeşmeden akan su acı-tatlı olmaya... Ebedür bana yirmek bir lüleden sızaram. Mal sahibi, mülk sahibi Hani bunun ilk sahibi Mal da yalan, mülk de yalan Var biraz da sen oyalan... diyerek mısralarla konuşsak... Bir okul düşünün, matematik öğretmeni bile mısralarla konuşuyor. Bir meclis düşünün, muhalefet partisi milletvekilleri, bağırmanın tenkitlerini yaparken mısralarla sözlerini gülümseyerek bitiriyor. İktidar milletvekilleri şiir pınarından içerek geldikleri için huzurlular, çatmadan, bağırmanın, alay etmeden konuşuyor ve konuşma aralarında, mısralarla rahatlıyor. Televizyonların sabah programları değişmiş, sunucular eğitilmiş, mısralarla konuşuyor, hediyeler bağırana değil, konuyla ilgili sorulara mısralarla cevap verenlere veriliyor. Mısralarla konuşma seferberliği başlatmalıyız. Öğretmenlik yıllarımda denemiştik.

Faruk Nafiz, Anadolu'ya ilk defa gitmektedir. Gönülünde ilk defa ayrılık acısını hisseder. İstanbul'da yaşayan, çeşitli imkanların içinde olan biri için Anadolu zordur. **Münevverlerimiz Anadolu'da yaşamadan masa başında Anadolu için hüküm vermiş, zaman zaman da yanlışlar yapmışlardır. Bu yanlışların faturasını şimdi beraberce ödüyoruz.**

Sorulara uygun mısralarla cevap verenlere, başka soru sormadan iyi not veriyordum. Ödev yapmayanların cezası şiir ezberlemek oluyordu. Konuşma yapmak için gittiğim iki okulda, öğretmenler günü'nde, iki ayrı okula konuşmak için gitmiştim. İkisinde de şair-öğretmen Zeki Ömer DEFNE'nin; Ben senin meselen olabildim mi? Sualinden ben mes'ulüm çocuğum! Ben senin mektebin olabildim mi? Kitabından ben mes'ulüm çocuğum! Ben senin sevabın olabildim mi? Günahından ben mes'ulüm çocuğum!.. mısralarıyla başlayan şiirini okudum. Tören bahçede olduğu hâlde öğrenciler dikkatle dinledi, öğretmenlerin çoğu şiir kitabının ismini aldı. Hepimizin lise yıllarında ezberlediğimiz Han Duvarları şiirini hatırlayalım; Gidiyorum gurbeti gönülümde duya duya Ulukışla yolundan orta Anadolu'ya İlk sevgiye benzeyen ilk acı, ilk ayrılık... mısralarından anlaşıldığına göre, Faruk Nafiz, Anadolu'ya ilk defa gitmektedir. Gönülünde ilk defa ayrılık

acısını hisseder. İstanbul'da yaşayan, çeşitli imkanların içinde olan biri için Anadolu zordur. Münevverlerimiz Anadolu'da yaşamadan masa başında Anadolu için hüküm vermiş, zaman zaman da yanlışlar yapmışlardır. Bu yanlışların faturasını şimdi beraberce ödüyoruz. Mehmet Emin YURDAKUL Anadolu şiirinde rastladığı bir köylü kadını konuşturur, savaş yılları sonrası: Bir ses duydum, dönüp baktım, bir kadın Gözler dönük, kaşlar çatık, yüz dargın; Derileri çatlak, bağı kapkara, Sağ elinin nasırında bir yara Başında bir eski-püskü peştamal Koltuğunda bir yamalı boş çuval...
...
-Ne o bacı?
-Ot yiyoruz, n'olacak!..
-Tarlın yok mu?
-Ne öküz var, ne toprak...
Bugüne dek ırgat gibi didindim;
Çifte gittim, ekin biçtim, geçindim, Bundan sonra...
-Kocan nerde?
-Ben dulum;
Kocam şehid, bir ninem var, bir oğlum.

-Soyun, sopun?
-Onlar dahî hep yoksull!
Ah efendi, bize karşı İstanbul
Neden böyle bir sert, yalçın taş gibi?
Taşraların hayvanlık mı nasibi?.. (...)
Ne vakte dek gençliğine hakaret,
Bu ayrılık, bu gözyaşı bu ölüm?..
Bu sert demir, bu ağır yük, bu zulüm?
Yazık, sana ağlamayan şiire;
Yazık, sana titremeyen vicdana;
Yazık, sana uzanmayan ellere;
Yazık, seni kurtarmayan insana!..
Halide Edip ADIVAR bu tür şiirlerin, onun çocuk dünyasına nasıl tesir ettiğini anlatır: "Babamın dizinde okuduğum Türkçe Şiirler kitabı, Kur'ân'dan, iyilikten, hayattan, ölümden bahsediyordu. Hava, yeşillik, hayat hep Allah'tan geliyordu. O kadar samimi ve basit idi. Bununla beraber bu basitlik arkasında insanîyetin koştugu bir ruh vardı." Aradan yıllar geçse de şehid olan askerlerimiz için hep beraber üzülmüyoruz. Biz de aynı duyguların içinde Mehmet Emin YURDAKUL'un mısralarıyla seslenelim:
Yazık, sana ağlamayan şiire;
Yazık, sana uzanmayan ellere!
Halide Edip'in duygularını taşıyan yazarların, politikacıların, öğretmenlerin, vatanını seven insanların yetişmesi; şiirle, mûsikiyle, romanla, hikâyeyeyle, tiyatroyla, sinemayla ve sanatın bütün dallarının birinci plâna geçmesiyle olur. Bu duygular; vatan sevgisi, insan sevgisi, dil sevgisi, din sevgisi, aile sevgisi, sanat eserleriyle verilirken tesirlidir: Üstün çile, dev gibi gelip çattı birden! Tos!!!
Sen, cüce sanatkârlık, sana büsbütün paydos!
(Necip Fazıl)
Şair mükemmele varmak için çırpınan insandır. Sanatkâr çektiği çile oranında mükemmelliğe erişir. Çektiği çile ile hayatının kefaletini ödeyecektir:
Anladım işi, sanat Allâh'ı aramakmış, Mârifet bu, gerisi yalnız çelik-çomakmış.
Muhıbbî mahlâsıyla şiir yazar Kanunî Sultan Süleyman, şiiri mısralarında

tarif eder:
Gönülünü pâk eyle evvel sonra kıl şi're şürü,
Dürri hâsil eylemez nâpâk olıcağ bir sadef
"Önce gönülünü temizle, sonra şiire başla, bir sadef temiz olmayınca incisi meydana gelmez."
Gönülün temizlenmesi için tasavvufî bir eğitimden geçmek lâzım. Günümüz insanı, eğitimi nasıl tamamlayacak? Şiirden zevk almak için de o gönülün aynı şekilde temiz olması gerekir. Sanatkâr acıyı gönülünde hisseden insandır.
Oysa Âkif'in mısralarında;
Kenâr-ı Dicle'de bir kurt aşırsa bir koyunu,
Gelir de adl-i ilâhî sorar Ömer'den onu!
Bir âşiyân-ı sefâlet bakılmayıp göçse:
Ömer kalır yine altında, hiç değil kimse!
Ömer'den isteniyor beklenen Muhammed'den...
Ömer! Ömer! Nasıl aldın bu bârı sırtına sen?

Halide Edip ADIVAR bu tür şiirlerin, onun çocuk dünyasına nasıl tesir ettiğini anlatır: "Babamın dizinde okuduğum Türkçe Şiirler kitabı, Kur'ân'dan, iyilikten, hayattan, ölümden bahsediyordu. **Hava, yeşillik, hayat hep Allah'tan geliyordu. O kadar samimi ve basit idi. Bununla beraber bu basitlik arkasında insanîyetin koştugu bir ruh vardı.**"

OYUNCU BURAK HAKTANIR:

“DUALARIMIZ MEHMETÇİK’LE BERABER”

Oyuncu Burak Haktanır, sinema ve dizi sektöründe büyük bir boşluğun altını çizdi aslında. Sahi, Türkiye’de terör olayları yaşanırken, terör örgütü PKK başta olmak üzere birçok grup ülkemize zarar vermek isterken sanatçılar nerede? Terör neden onlar için gizli özne? Ödül törenlerinde verilen mesajlar neden birlik ve beraberlik çağrısında bulunmuyor? Buna benzer çok soruyla gittik Sevgili Burak Haktanır’ın yanına.

|| RÖPORTAJ: ZEHRA GÜVELİ ||

Burak Haktanır... Van’dan İstanbul’a sinema sektörüne uzanan bir hikâyenin kahramanı. Başarılı bir oyuncu, değer kattığı yapımlar... Sonra Boğaziçi Film Festivali’nde tarihe geçecek çıkışı. O çıkış “muhalif sanatçı” tanımını değiştirdi ve gerçek muhalefet nasıl yapılır gösterdi. Peki ya sonrası?

Burak Haktanır kimdir? Filmi geriye sarıldığımızda neler hatırlıyorsunuz? Nasıl bir hayat? Nasıl bir hikâye?

Ben Van’ın Erciş ilçesinde doğdum. Çok küçük yaşta İstanbul’a gelmişiz. Çocukluğum ve gençliğim Gaziosmanpaşa ve Bayrampaşa’da geçti. Muhafazakâr bir aile ortamında büyüdüm. İngilizce İşletme Bölümünü okurken burada çok mutlu olmadığımı anlayıp okulu bıraktım ve daha sonra Güzel Sanatlar Fakültesinde Drama ve Oyunculuk Bölümüne

başladım. Lisans eğitimi sonrası aynı üniversitede Drama ve Oyunculuk Ana Sanat Dalı Sahne Sanatları Bilim Dalında “Türkiye’de Muhafazakâr Sanat Tartışmaları Perspektifinde Oyun İncelemeleri” başlıklı yüksek lisans tezini başarıyla savundum. Yüksek lisansım devam ederken hukuka olan ilgimden dolayı aynı zamanda 2 yıllık Adalet bölümünü bitirdim.

Muhafazakâr bir aile ortamından bahsettiniz. Konservatuar tercihinizde ailenizden destek alabildiniz mi?

En başta çok destek aldığım söylenemez... Şöyle anlatayım; muhafazakâr bir aileye ve çevreye bir meslek olarak oyunculğu kabul ettirmek çok kolay değildir hatta seküler yaşam süren aileler de çok sıcak bakmazlar meslek olarak oyunculığa. Ancak seküler yaşamın itirazları ile muhafazakar itirazlarının nedenleri farklıdır tabii.

İLK UZUN SOLUKLU VE BÜYÜK İŞİM TRT EKRANLARINDA YAYINLANAN "SEVDA KUŞUN KANADINDA" DİZİSİ OLDU. BİR DÖNEM İŞİYDİ. 68 KUŞAĞI OLARAK BİLİNE VE O DÖNEMDE FARKLI COĞRAFYALARDA GENÇLERİ ETKİLEYEN HAREKETİN ÜLKEMİZDEKİ BOYUTUNU, DÖNEMİN EGEMEN GÜÇLERİNİN, FARKLI GÖRÜŞLERE SAHİP GENÇLERİ NASIL MANİPÜLE ETTİĞİNİ VE BU ÇATIŞMA ORTAMINA GİRMEK İSTEMEYEN BİR AVUÇ GENÇİN PROVOKASYONLARA KARŞI NASIL DİRENDİĞİNİ ANLATIYOR.

Oyunculuğa ne zaman ve nasıl başladınız?

Oyunculuğa okul yıllarımda tiyatro ile başladım. Bölümümüzün sınavları genelde dünya klasikleri oyunlarından çok bilinen sahnelerle olurdu ve o sahneleri hazırlayarak hocalarımızın karşısına çıkardık. Sonrasında daha uzun sahneler. Okul devam ederken de sinema ile tanıştım.

Recep İvedik'teki rolünüzü kastediyorsunuz sanırım. Öğrenciyken orası nasıl oldu?

Evet, İvedik'i kastediyorum. Sınıf arkadaşlarımla beraber o dönem bir oyuncu ajansına kaydımızı yaptırдық. İşin açıkçası çok da bir beklentimiz yoktu ancak ilginç bir şekilde bir hafta sonra arandım ve böyle bir iş için audition (deneme çekimi) vermemi istediler. Deneme çekimi sonrası ben seçilmişim. Bu vesile ile de ilk sinema tecrübem başlamış oldu.

Bildiğimiz kadarıyla hem İvedik serisi hem de sizin sahneleriniz çok izlendi.

Evet, serinin her bölümü Türkiye'de rekorlar kırdı. Benim olduğum CD sahnesi en çok izlenen sahneler listesine girdi. İlk işini yapan bir oyuncu için tabii çok heyecan verici bir

durum. Düşünsenize ilk defa kamera karşısına geçiyorsunuz ve o sahne milyonlar tarafından seyrediliyor. Hâlâ da zaman zaman televizyonlarda yayınlanır ve çok izlenir. Tabii bu başarı benim değil, serinin kendi başarısı ama ben de ilk işi olan biri için fena oynamamışım.

Televizyon dizileri ile tanışmanız nasıl oldu?

Dediğim gibi İvedik, ben öğrenciyken olmuştum sonrasında uzun süre sinema/TV işi olmadı ben de olması için gayret göstermedim çünkü okul devam ediyordum. O dönem tiyatroya ağırlık verdim. Okul tamamen bittikten sonra dizi sektörüne yöneldim. Aynı ajans aracılığıyla birkaç dizide bölüm oyuncusu olarak oynadım. 2016 yılında ise ilk uzun soluklu ve büyük işim TRT ekranlarında yayınlanan "Sevda Kuşun Kanadında" dizisi oldu.

Biraz diziden bahseder misiniz?

"Sevda Kuşun Kanadında" dizisi bir dönem işiydi. Dizinin konusu tüm dünyada "68 Kuşağı" olarak nitelenen gençlik hareketinin Türkiye'de yaşanan boyutunu, bir sevda öyküsü üzerinden ve millî bir bakış açısıyla ele alıyor.

"68 Kuşağı" olarak bilinen ve o dönemde farklı coğrafyalarda gençleri etkileyen hareketin ülkemizdeki boyutunu, dönemin egemen güçlerinin, farklı görüşlere sahip gençleri nasıl manipüle ettiğini ve bu çatışma ortamına girmek istemeyen bir avuç gencin provokasyonlara karşı nasıl direndiğini anlatıyor. Dizi, ilk etapta, 1968 sonundan başlayarak 1972 yılına kadar yaşanan olaylardan esinleniyor ve bir imkânsız aşk hikâyesi üzerinden ilerliyor. Dizide, bu ülke gençlerinin, farklı kimlikler altında birbirleriyle çatışmalar da, ortak temel değerler ve kültürel zemin üzerinde buluştuklarında kardeşliklerini hatırlayıp yeni bir sevgi bağı kurabileceklerini anlatılıyor.

Oradaki rolünüz de hafızalarda kalan bir rol.

Ben orada derin devlet dediğimiz yapının Millî Türk Talebe Birliği içine yerleştiği adamını oynuyordum. Karakterin ismi Remzi idi. Remzi, hem kötü tarafı temsil ediyordu hem de sürekli leblebi yiyen esprili bir karakterdi. Bayağı da sevilmmişti.

O dönemin siyasi atmosferinin anlatıldığı bir dizi dediniz. O dönemle günümüzü karşılaştırırsanız ne gibi farkları söyleyebilirsiniz?

O dönemle bugünü karşılaştırdığımızda hem çok benzer yönlerin olduğunu hem de bir o kadar farklı duruşların olduğunu söyleyebilirim. Benzer özelliklere örnek vermek gerekirse; Ülkemizin huzurunu bozmayı amaçlayan hep aynı komplolar hep aynı ayak oyunları hep aynı provokasyonlar. Karşılaştırılmayacak kadar büyük farkların başında ise o dönemlerin kukla yönetimlerinin olmadığıdır. Düşünün ki her on yılda bir darbe oluyordu. O dönem insanlar siyasi görüşlerinden dolayı birbirlerini öldürüyordu. Aynı mahallenin çocukları hatta aynı evin çocukları birbirlerine düşmandı ve bu durum sürekli dışarıdan bir el tarafından organize ediliyordu.

GÖNÜL DAĞI, ÇOK BİLİLEN BİR KLİŞEYİ YIKTI. BİRÇOK YAPIMCININ "NE YAPALIM, SEYİRCİ BUNU İSTİYOR." YALANINI BURUŞTURUP ÇÖPE ATTI. GÖNÜL DAĞI, BİRÇOK HASSASİYET GÖZETİLEREK DE DİZİ YAPILABİLECEĞİNİ VE TOPLUMUN DA BUNA NASIL TEVECCÜH GÖSTERECEĞİNİ HEPİMİZE İSPATLAMIŞ BİR DİZİ. AMA GÖNÜL DAĞI'NIN SIRRINI TEK KELİME İLE ÖZETLE DERSENİZ "SADELİK" DERİM.

Çok şükür bugün öyle bir durum yok, insanlar siyasi görüşlerinden dolayı birbirlerinin rakibi olsa da işi şiddete dönüştürmüyorlar. Hem toplum çok acı çektiği için büyük dersler çıkarttığından olmuyor artık böyle şeyler hem de devlet idaremizin gücü artık dışarıdan gelip içeriye rahatça karıştıracakları kadar zayıf değil. Umarım ülkemiz bir daha öyle sıkıntılı günler yaşamaz.

Sevda Kuşun Kanadından dizisinden sonra hangi dizilerde oynadınız?

2019 yılında ATV'de yayınlanan dram türünden bir dizi olan "Kimse Bilmez"de Ekrem karakterini canlandırdım. Dizi, bir sezon devam etti.

Ardından TRT 1'de yayınlanan "Payitaht Abdülhamid" dizisinde Eskidarlı (Üsküdarlı) Vahap karakterini canlandırdım. Ayrıca yine TRT 1'de mini dizi olarak yayınlanan "Ya İstiklal Ya Ölüm" dizisinde de konuk oyuncu olarak Şeyh Nazmi Ceylan Efendi'yi canlandırdım.

Bildiğimiz kadarıyla en son reyting rekorları kıran Gönül Dağı dizisinde Hamdi karakterini canlandırıyordunuz. En son Hamdi hikâye gereği hapse girmişti tekrar çıkacak mı yani Hamdi'yi tekrar görecek miyiz Gönül Dağı'nda?

Evet, Hamdi ve kardeşi en son yaptıkları bir fenalıktan dolayı hapse girdiler. Şu an içerideler. Kim bilir belki islah olup çıkabilirler.

Peki, Gönül Dağı'nın bu başarısını neye bağlıyorsunuz?

Gönül Dağı, çok bilinen bir klişeyi yıktı. Birçok yapımcının "Ne yapalım, seyirci bunu istiyor." yalanını buruşturup çöpe attı. Gönül Dağı, birçok hassasiyet gözetilerek de dizi yapılabileceğini ve toplumun da buna nasıl teveccüh göstereceğini hepimize ispatlamış bir dizi. Ama Gönül Dağı'nın sırrını tek kelime ile özetle dersiniz "sadelik" derim. Her şeyin çok sade olduğu bir hikâyeye Gönül Dağı.

Şu an devam eden bir işiniz var mı?

Evet, şu an iki ayrı işte oynuyorum. İkisi de dijital platform için hazırlanıyor. Biri dönem işi diğeri güncel bir iş. İkisi de çok güzel. 2023 yılında seyirci ile buluşacak.

Oynadığınız diziler ve filmler aracılığı ile sizi Türkiye'de belli bir kesim tanıyordu ancak geçtiğimiz günlerde yaşanan o hadiseden sonra bir anda Türkiye'nin gündemine oturdunuz ve artık sizi neredeyse tüm Türkiye tanıyor. Gelelim o hadiseye. Boğaziçi Film Festivali'nde o gece neler yaşandı?

Boğaziçi Film Festivali'nde yaşanması gerekenler yaşandı. Ödül alan yönetmenlerden biri Özcan Alper; Türk Silahlı Kuvvetlerine, kimyasal silah kullandı iftirasını alçakça atan ve PKK'ya alenen destek veren Türk Tabipler Birliği Başkanı Şebnem Korur Fincancı'ya ödülünü ithaf etti ve üstelik bunu ifade ederken de, "bu kadının şu an sırf barış dediği için" hapiste olduğu yalanını söyledi. Yani ortada korkunç bir iftira var, bu iftirayı koca bir yalanla tevil etme çabası var, yetmiyormuş gibi büyük bir arsızlık ve yüzsüzlük var.

Ben de bu duruma oturduğum yerden yüksek sesle itiraz ettim. O kadının bu sebeple değil Türk Silahlı Kuvvetlerine iftira attığı için hapiste olduğunu ve PKK ile aynı dili kullandığını söyledim.

Ardından çıkan bir başka kadın yönetmen benim bu itirazımı bambaşka bir yere çekip, "eril bir çıkış" olarak nitelendirerek sahneden bana satışına tartışma büyüdü. Ben aynı itirazlarımı dillendirerek salonu protesto edip çıktım.

Fakat şunları da söylemek istiyorum: Türkiye Cumhuriyeti, dünyanın her ülkesine hatta kendisini özgürlükçü olarak tanıtan ülkelere kıyasla çok daha özgür bir ülke. Herkes, inandığı her şeyi çok rahatlıkla söyleyebiliyor.

BOĞAZIÇI FİLM FESTİVALİ'NDE ÖDÜL ALAN YÖNETMENLERDEN BİRİ ÖZCAN ALPER; TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNE, KİMYASAL SİLAH KULLANDI İFTİRASINI ALÇAKÇA ATAN VE PKK'YA ALENEN DESTEK VEREN TÜRK TABİPLER BİRLİĞİ BAŞKANI ŞEBNEM KORUR FİNCANCI'YA ÖDÜLÜNÜ İTHAF ETTİ. BEN DE BU DURUMA OTURDUĞUM YERDEN YÜKSEK SESLE İTİRAZ ETTİM. O KADININ BU SEBEPLE DEĞİL TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNE İFTİRA ATTIĞI İÇİN HAPİSTE OLDUĞUNU VE PKK İLE AYNI DİLİ KULLANDIĞINI SÖYLEDİM.

“
MİLLİ SAVUNMA
BAKANLIĞI VE TÜRK
SİLAHLI KUVVETLERİ
TARAFINDAN AĞIRLANDIM.
HAYATIMDA HİÇ BU KADAR
GURURLANMAMIŞTİM.
ORADA KENDİLERİNE DE ARZ
ETTİM. BEN O MAKAMDAN
GELEN DAVET TELEFONU İLE
YAPTIĞIM ÇIKIŞIN NE KADAR
ÖNEMLİ OLDUĞUNU DAHA İYİ
KAVRADIM. EMİN OLUN, BÖYLE
BİR ÇIKIŞIN BURALARA KADAR
GİDECEĞİNİ VE BU KADAR
YANKI UYANDIRACAĞINI HİÇ
AMA HİÇ TAHMİN ETMEDİM.
SADECE HER ZAMAN BU TARZ
SÖYLEMLERLE KENDİLERİNİ
VAR ETMEYE ÇALIŞANLARA
KARŞI “ARTIK YETER!”
DEMEM OLDU.”

FOTOĞRAFLAR: SENA ÇELİK SEL

Oyuncu Burak Haktanir, arkadaşımız Zehra Güveli'ye konuştu

Peki, bu tartışmalar nereden çıkıyor derseniz, ona da cevabım şudur: Ne zaman ki bir kuruma ve bir kişiye iftira atarsanız; ne zaman ki apaçık bir gerçeği çarpıtmaya çalışırsanız; ne zaman ki kırk yıldır bu ülkenin düşmanı olan ve on binlerce vatan evladını şehit eden bir terör örgütünün propagandasını yaparsanız; ne zaman ki yine kırk yıldır devlete ve dahi tüm çevremize sızıp ve hatta yetmezmiş gibi bu ülkenin cumhurbaşkanının hayatına kastederseniz, kendi ordumuzun silahını bu ülkenin vatandaşına doğrultursanız, bu ülkenin huzurunu bozarsanız işte o zaman hapsi boylarsınız... Kusura bakmayın da buna dünyanın hiçbir ülkesinde izin verilmez.

Sonrasında neler yaşandı?

Salonda bulunan kameralar tartışmaları kayda alıyormuş, ertesi gün sosyal medya aracılığıyla bu tartışma, insanların önüne düştü ve benim oradaki haklı tepkime başta devlet büyüklerimiz olmak üzere bütün Türkiye'den çok büyük bir destek geldi. Sizin vesilenizle de tekrardan herkese tek tek teşekkür ediyorum.

Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından en üst düzey seviyede ağırlandınız.

Evet, hayatımda hiç bu kadar gururlanmamıştım. Orada kendilerine de arz ettim. Ben o makamdan gelen davet telefonu ile yaptığım çıkışın ne kadar önemli olduğunu daha iyi kavradım. Emin olun, böyle bir çıkışın buralara kadar gideceğini ve bu kadar yankı uyandıracığını hiç ama hiç tahmin etmedim. Sadece her zaman bu tarz söylemlerle kendilerini var etmeye çalışanlara karşı “artık yeter!” demem oldu.

Başka nerelerden davet ve tebrik aldınız?

İlk tebrik edenlerden biri Meclis Başkanımız Prof. Dr. Mustafa Şentop Bey oldu. Ardından İçişleri Bakanımız Süleyman Soylu Bey'le görüştük. Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli haftalık grup konuşmasında ismimi bizzat zikrederek beni tebrik etti. İletişim Başkanımız Prof. Dr. Fahrettin Altun Bey davet etti. Kendisiyle uzun uzadıya konunun öncesini ve sonrasını konuştuk. Ardından Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Genel Müdürü Erkin Yılmaz bey davet etti. Onunla da sinemada içine düştüğümüz durumu istişare ettik. Farklı siyasi partilerden milletvekilleri ve teşkilat mensupları. Resmî kurumlar, yurt içinden ve yurt dışından tanıdığım tanımadığım yüzlerce tebrik

telefonu ve mesajı aldım. Bunların dışında birçok televizyon kanalı, radyo kanalı, gazeteler, internet mecraları ve yüzlerce ve hatta binlerce destek telefonu geldi. Sosyal medyadan da her gün destek gelmeye devam ediyor.

Sizin o geceki çıkışınız bir milat olarak değerlendiriliyor. Sizce de öyle mi? Bu bir dönüşümün başlangıcı olur mu?

Toplumun çok farklı kesimlerinden gelen bu büyük destek bir dönüşümüne ne kadar ihtiyaç duyulduğunu gösteriyor. Bunun bir işaret fişeği olduğu yorumları yapıldı umarım bir dönüşümün başlangıcı olur. Fakat benim tek başıma böyle bir dönüşümü başlatmam mümkün değil, ayrıca gücüm de yetmez. Bir dönüşümün başlaması için en başta bu işlerden sorumlu devlet büyüklerinin bu işe el atması gerekiyor. Sonra camiamızdaki her ferdin kendi üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesi gerekiyor. Bu çok uzun bir yol ama asla imkânsız değil. Yeter ki benim yaptığım çıkışı orada bırakmayalım ve arkasından gelecek eylemleri de hep beraber devam ettirelim. Ve en büyük görev burada seyirciye düşüyor. Televizyon seyircinin tavrı ve beklentileri dönüşümü hızlandıracak en büyük güçtür.

Sanatçıların, özellikle de oyuncuların devletimiz ile ilgili refleksleri neden hep aksi yönde?

Vatana ve devlete sahip çıkmayı iktidara yakınlık olarak yorumlama gafletine düştüklerinden muhalif olma adına çizgiyi aşılıyorlar. Bir de maalesef belli lobiler tarafından beslenenler var ki onların durumu son derece tehlikeli.

Vatan sizin için ne demek? Türkiye kelimesini duyunca ne hissediyorsunuz?

Mithat Cemal Kuntay'ın şiirinde de dediği gibi “Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandir, toprak eğer

uğrunda ölen varsa vatandır”. Uğruna hiç düşünmeden canımızı verebileceğimiz kutsal toprak parçası... Aksi hâlde (Allah muhafaza) bir gün kucağımızda çocuğumuzla bir sınırı geçerken bir kadın gazetecinin elinde mikrofonuyla çelmesini yeme ihtimalimiz çok büyüktür. Türkiye, Türkiye'den büyüktür.

Geçtiğimiz günlerde Taksim'de yaşanan terör saldırısı hepimizin yüreğini yaktı. Geçmiş olsun mesajlarının kullanıldığı dil pek çok alana mesaj veriyordu. Bu mesaj kaygısı, cümlelerdeki gizli özneler ne zaman bitecek? Sanat camiası ne zaman terörü yüksek sesle lanetleyecek?

Evet, ateş düştüğü yeri daha çok yakıyor ama hepimizin yüreği yandı. Bu vesile ile hayatını kaybedenlere rahmet, ailelerine sabırlar, yaralılara şifa ve ülkemize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Özellikle sinema dizi sektörünün geçmiş olsun mesajlarını yakından takip ettim ve ne acı ki ben de uyandıran ilk duygu şu oldu. “Arkadaş hırsızın hiç mi suçu yok!” İlginç bir şekilde failin ismini bile anmadan komik taziye mesajları. Şaşırdık mı, elbette hayır! Sanat camiası ne zaman lanetleyecek sorunuza şöyle cevap vereyim. Bu kafayla devam edilirse hiçbir zaman. Biz bu röportajı burada rahat rahat yaparken bile şu an Mehmetçik sınır ötesi operasyonda ve şehitlerimiz oluyor. Allah yardımcısı olsun. Dualarımız onlarla. Böyle bir atmosferde bile terörü failiyle beraber bırakın lanetlemeyi kınayamıyorlar bile. Bu durumu da milletimize havale ediyorum.

Son olarak ne söylemek istersiniz?

Tüm okuyucularınıza saygılarımı sunuyor ve keyifli bir okuma gerçekleştirmelerini diliyorum. Kendi sektörüme de şu mesajı vermek istiyorum: **KORKMAYIN!**

“
ÖZELLİKLE SİNEMA
DİZİ SEKTÖRÜNÜN GEÇMİŞ
OLSUN MESAJLARINI
YAKINDAN TAKİP ETTİM
VE NE ACI Kİ BEN DE
UYANDIRAN İLK DUYGU ŞU
OLDU. “ARKADAŞ HIRSIZIN
HİÇ Mİ SUÇU YOK!” İLGİNÇ
BİR ŞEKİLDE FAİLİN
İSMİNİ BİLE ANMADAN
KOMİK TAZİYE MESAJLARI.
ŞAŞIRDIK MI, ELBETTE
HAYIR!”

BOĞAZIÇI FİLM FESTİVALİ'NDE NELER YAŞANDI ?

RÜMEYSA DURGUT

Onuncu'su düzenlenen Boğaziçi Film Festivali'nin kapanış töreninde, Yönetmen Özcan Alper aldığı ödülü, TSK'ye asılsız ithamlarda bulunan ve bu iddialar karşısında kendisine soruşturma başlatılıp mahkeme kararıyla tutuklanan (TTB) Başkanı Şebnem Korur Fincancı'ya ithaf etti. Ödülünü almak üzere kürsüye çıkan Yönetmen Özcan Alper konuşmasının sonuna şunları ekledi: "Şebnem Korur Fincancı sadece barış dediği için maalesef bir linç kampanyasına maruz kaldı umarım bu son olur ve içeriden çıkar. Bu ödülü ona ithaf ediyorum" diyerek tüm dikkatleri üzerine topladı.

Tüm salon alkışlar eşliğinde Yönetmen Özcan Alper'i uğurlarken, aralarında bulunan Oyuncu Burak Haktanır, ödülünü terör propagandası yapan Şebnem Korur Fincancı'ya ithaf eden Yönetmene tepki göstererek şunları söyledi: "TSK'ye iftira attı, bütün terör örgütü (PKK) sayfalrı onu destekliyor." Tören devam ederken kürsüye çıkan bir başka Yönetmen Selcen Ergün ise Burak Haktanır'ın bu tepkisini "çok eril" bulduğunu bu mevzuların dışarıda sakinlikle konuşulması gerektiğini savunarak eleştirdi. Burak Haktanır bu konuşmalara da sessiz kalamadı "Neyini anlamıyorsun Türk Silahlı Kuvvetleri'ne iftira atıyor, böyle bir şey var mı?" diyerek sözlerini tekrarlamak durumunda kaldı ve salonu terk etti.

turuncu

Aylık Kadın ve Yaşam Dergisi

Her ay güncel konularda en yetkili isimlerle yaptığımız röportajlar, alanında uzman yazarlarımızın ele aldığı dosya konularının yanı sıra kitap, film, mutfak kültürü sayfalarımızla evlerinize konuk oluyoruz.

Bizi Sosyal Medyada Takip Etmeyi Unutmayın!

- facebook.com/turuncukadindergisi
- twitter.com/turuncudergisi
- instagram.com/turuncudergisi

www.turuncudergi.com

e-mail: info@turuncudergi.com

VATAN

**SORUMLULUK ÜSTLENMEYE SEVK EDEN
BİR AİDİYET DUYGUSUDUR VATAN
MODERN DÜNYADA GİTĞİDE ZAYIFLAYAN
VATAN BİLİNCİNE DAİR**

**HÜSEYİN
KARACA**

Toprak rengi vatanda yaşar insan... Hz. Adem'le başlayan insanın imtihanlarla dolu hayatı, topraktan gelen toprağa giden toprak kokusu toprak hatırası toprak özlemi toprak vuslatı olan bir öyküden ibarettir.

Evreni oluşturan dört elementin ateş, su, hava, toprak olması tesadüf müdür? "Allah sizi önce topraktan, sonra bir damla sudan yarattı, sonra da çiftler haline getirdi." (Fâtır, 35/11). "Ey insanlar! Sizi tek bir insandan yaratan Rabbinizden korkun ki, o tek kişiden eşini de yarattı ve o ikisinden de pek çok erkekleri ve kadınları yaratıp yeryüzüne yaydı." (Nisa, 4/1) "And olsun ki biz insanı çamurun özünden yarattık. Sonra onu sağlam ve korunmuş olan anne rahmine bir damla su olarak yerleştirdik. Sonra o su damlasını yapışkan bir şekle getirdik. Sonra onu

bir parça et olarak yarattık. O et parçasını kemikler olarak yarattık. Kemiklere de et giydirdik. Sonra da onu, bambaşka bir yaratılışla inşa ettik. Yaratıcılık mertebelerinin en güzelinde olan Allah'ın şanı ne yücedir! Sonra siz, bunun ardından muhakkak öleceksiniz. Sonra da kıyamet gününde diriltileceksiniz." (Mü'minun, 23/12-16).

Din can, nesil, akıl ve malın korunması için insanın güvenli bir mekânda/vatanda yaşaması gerekir. Vatan insanoğlunun yerleştiği ikamet ettiği yere denir.

Vatanın bekası en geniş sosyal organizasyon olan devletin hak ve adalet ölçülerine göre din, can, nesil, akıl ve malı koruma becerisine göre şekillenir. Devletin hakkaniyet ölçülerine uyması da bilinçli bireylerin kardeşlik esasına göre toplumsal düzlemde hareket etmelerine bağlıdır. "Allah'a ve Resûl'üne itaat edin ve birbirinizle çekişmeyin.

Sonra gevşersiniz ve gücünüz, devletiniz elden gider. (Enfal 8/46)

Düşmana korku dostu güven veren bir vatanda yaşama beklentisi, insanın yaşadığı her yerde söz konusu edilmiştir. "Allah dininizden ötürü sizinle savaşan, sizi yerinizden yurdunuzdan vatanınızdan kovan ve kovulmanıza destek veren kâfirleri dost edinmenizi yasaklamıştır. (Mümtehine 60/9) Peygamber Efendimiz (s.a.v) "Bir kimse kendini, dinini, namusunu ve malını korurken öldürülürse şehittir" (Tirmizi, Diyat 22) buyurarak vatani korumanın gerekliliğini vurgulamıştır.

Nedir vatan?

İlk insan ilk peygamber Hz. Adem'in gurbetinin başladığı dünyaya ayak bastığı yerdir.

Şehirlerin anası (ümmü'l-kurâ) Mekke'dir, insanların ibadet etmesi için yeryüzünde inşa edilen ilk bina Kabe'ye ev sahipliği yapan... İbrahim hatırası İsmail bereketi, Abdulmuttalib torunu Muhammed'i bağrına basan.. Vahiy pınarı Hira'dan fıskıran zezem serinliğini kıyamete kadar taşıyan...

Mekke'den çıkarken Kabe'ye bakarak: "Allah'ın yarattığı şeyler içinde en çok sevdiğim yer sensin. Eğer buranın halkı beni zorla çıkarmasaydı, ben kendiliğimden çıkmazdım." (Heysemi, Mecmau'z-Zevâid, 3/283) buyuran Peygamber Efendimizin (s.a.v) hüzün manifastosudur vatan.. Zulüm ve işkenceye sabrın sınırlarının zorlandığı esnada Hakk Teâlânın izniyle yola koyulabilme, vatanını doğup büyüdüğü mekanlardan gurbet ellere hicret edebilme iradesidir.

Allah'a kulluk, Peygamber Efendimiz'e (s.a.v) ümmet olma bilinciyle yaşama ülküsünün diri tutulduğu gurbet yurdu bazen.

Medine'dir vatan, Yesrib iken Ravza yeşilli kubbelerde dünyaya medeniyet armağan eden.

Bursa'dır, Osman Orhan Gazi, Murad Hüdavendigârlar sandalıyla Rumeli'ye at koşturana... İstanbul'dur, muhacir Fatih Sultan Mehmetlere, ensar Ebâ Eyyûb misafirperverliği gösteren, Akşemseddin irşadını fetih madalyasıyla taçlandıran.. Edirne'dir uzun boylu minarelerde Viyana'yı gözetleyen...

Taif'tir, Nebiye taşıyan bir kent iken İbn Abbaslar rahlesinde Kuran ve sünnet ilimleri pişiren kente yükselen...

Kudüs'tür Süleyman izzeti, Mer-yem iffeti, İsa merhameti, Mescid-i Aksa Mirac'a merdiven, Selahaddin Eyyubi takvası haçlıları yere seren...

Buhara'dır, Hz. Peygamber'in sözlerine vakfedilen Buhariler yetiştiren.. Şam'dır, dar sokaklarında adım başı medrese inşa edip zâhid alimlere kucak açan...

Bağdat'tır, şairlerin mimarların âriflerin uygarlık ütopyasını hakikate dönüştüren...

Kurtuba'dır, İslam'ın güzelliklerini Avrupa'nın kalbine nakşeden..

Bursa'dır, Osman Orhan Gazi, Murad Hüdavendigârlar sandalıyla Rumeli'ye at koşturana...

İstanbul'dur, muhacir Fatih Sultan Mehmetlere, ensar Ebâ Eyyûb misafirperverliği gösteren, Akşemseddin irşadını fetih madalyasıyla taçlandıran..

Edirne'dir uzun boylu minarelerde Viyana'yı gözetleyen...

Balkanlardır, yeşil bahçelerinde Saraybosna, Üsküp, Kosova gülleri yetiştiren.. Konya'dır, celâli molla Mevlana'yı Şems terbiyesiyle cemâlî tekkeye postnişin eden...

Fani dünya yurdunda baki ahiret

vatanına azık biriktirme bilincidir vatan. Baki alemin kapısı olan ölümü bir yolculuğun başlangıç durağı sayabilme zekasıdır. "Bilal güçsüz düşüp hilal gibi inceldi ve yüzüne ölümün rengi düştü. Eşi dedi, bu gece gurbete gidiyor, yakınlarının gözünden yitiyorsun. Hayır hayır, dedi [Bilal], bilakis bu gece benim canım gurbetten vatana dönüyor!" (Mevlana, Mesnevi, 3509-3521)

Dünyada yakini imanın, teslimiyetin hakkını vermektir vatan.. Hakkın istihdam ettirdiği hal ve makamın gereğini en güzel şekilde yerine getirme mesuliyetidir. Lütf saraylarında da kahır zindanlarında hep Rahmân'a sığınarak yaşayabilme mukavemetidir. "Bir sevgili, a yiğit, dedi âşığına, gurbette çok şehirler gördün... Peki içlerinden hangi şehir daha güzel? [Âşık] dedi, sevgilinin içinde bulunduğu şehir. Sultanımız nereyi mesken tutmuşsa, iğne deliği kadar bile olsa [bizim için] o vadır. Ay misali Yusuf'un olduğu yer kuyunun dibi bile olsa cennettir." (Mevlana, Mesnevi, 3801-3803)

Bütün politik sosyal kavramlarda olduğu gibi vatan ile ilgili yaklaşımlarda da ifrat ve tefrit aşırılıklar görülebilmektedir. Parçalayıcı aşağılayıcı ötekileştirici tasniflere dayalı ırk

mezhep vatan söylemleri ne kadar zararlıysa, internet ve iletişimin ülke sınırlarını aşan durdurulamaz tesirinin sonucunda global seküler dünyada dünya vatandaşlığı vb sularlandırılmış kavramlar da bir o kadar tehlikelidir.

Toprağa, suya, havaya, o toprağı suyu havayı yaratan Allah'a şükür vesilesi olarak bakmayan nesiller, üreten bireylere değil tüketen sürülere dönüşürler. Bunun sonucunda da vatansız yurtsuz mukaddesatsız, üzerinde yaşadıkları dünyaya ihanet ederler.

Yerel kimlik ve kültürleri silip süpüren küreselleşme tehdidi, coğrafi vatan kavramının muhteva ve kapsam alanını altüst etmiş görünmektedir.

Sosyal paylaşım sitelerinin tekelleştirici hegemonyası, kişileri bir özgürlük! esâretine sürüklemekte, onları global bir zindanda aslına nesline yabancı bir sürgün hayatı yaşamak zorunda bırakmaktadır.

Silah tüccarlarının ve ilaç firmalarının şehveti arasına sıkışıp kalmış modern insan, kendine, sığınacak güvenli bir vatan aramaktadır. Aslına bakılırsa herkes kendi hayalleri ve kariyer planlamaları çerçevesinde bir dünya kurgulamaktadır. Sorumlulukların neredeyse sifira indiği, başkasını ezerek emek sarf etmeden kısa yoldan köşeyi dönme hesabı yapan fertlerin çoğaldığı bir dönemde alışıl gelmiş vatan memleket vurgularının önemsenmeyeceği açıktır.

Küresel ölçekte yepyeni ticaret imkanlarının ortaya çıkması, coğrafi sınırların neredeyse ortadan kalkması, yerel dillerin folklorik bir ayrıntıdan öteye geçememesi, klasik anlamda vatan ve vatandaşlık algılarının da değişmesine yol açmıştır.

Birden fazla ülkenin vatandaşı olan büyük sermaye sahipleri, insan ve çevre sağlığını düşünmeden coğrafyaların kaderiyle oynamaktadırlar. Tamamen kâr amaçlı bir yaşam döngüsü, bazı güçlü devletlerin milli ideallerini zayıf devletlerin kaderine?! dönüştürmektedir.

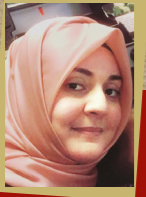
Dini ırkı mezhebi ne olursa olsun ekonomik açıdan dışa bağımlı üçüncü dünya ülkelerinin vatan anlayışı zilletle yaşamaya razı olmaktır. Geçmişinde kıtalara hükmetmiş milletlerin özellikle müslüman coğrafyaların beyin göçü ile fakirleştirildiği de bir gerçektir.

Vatan, sadece ırk cins mezhep gibi ortak paydaların toplamı olan bir coğrafya demek değildir. Rengini şehit kanından alan bayrak altında iyiliklerin çoğalması kötülüklerin azalması için herkesi sorumluluk üstlenmeye sevk eden bir aidiyet duygusudur vatan.. Bediüzzaman'ın "Madem ben de bu vatanın bir evlâdım, bu vatanın saadetine hizmet etmek benim için farzdır" sözleri, modern dünyada gitgide zayıflayan vatan bilincine dair önemli mesajlar vermektedir.

Bütün olumsuzluklara rağmen, küresel imkanları salih amel yapma fırsatına dönüştürmek, İslam'ın kucaklayıcı değerleriyle kuzeyden güneye doğudan batıya bütün dünyayı güven ve huzur vatani yapmaya çalışmak, müslümanların ödevlerindedir.

Birden fazla ülkenin vatandaşı olan büyük sermaye sahipleri, insan ve çevre sağlığını düşünmeden coğrafyaların kaderiyle oynamaktadırlar. **Tamamen kâr amaçlı bir yaşam döngüsü, bazı güçlü devletlerin milli ideallerini zayıf devletlerin kaderine?! dönüştürmektedir.**

ÜMMÜGÜLSÜM
TAT

tatumgulsum@gmail.com

Sandıktan Kürsüye: KADININ Siyasal Kimliği

Yirminci yüzyılın ilk yıllarında yaşanan en büyük mücadelenin adıdır aslında kadınların seçme ve seçilme özgürlüğünü kazanması. Çünkü o güne dek en gelişmiş toplumlarda bile kadınların siyasette karar alma konumuna gelmeleri, erkeklerle eşit sosyal ve ekonomik haklara sahip olmaları, aynı hizmetin karşılığında eşit maaş almaları bir türlü aşılamamıştır.

Sosyal ve kültürel yapı içinde kadın ne kadar eğitim almış olursa olsun bir evi yönetmenin, bir çocuğu büyütmenin sorumluluğunu tek başına yüklenmek

zorunda olduğundan, kadının seçme ve seçilme hakkı Avrupa ülkeleri başta olmak üzere pek çok coğrafyada yalnızca seçmekle sınırlı kalmış, kadının seçilmesi için gerekli sosyal alt yapı bir türlü hazırlanamamıştır.

Dünya tarihinin belki de en uzun ve yorucu kısıtlamasıdır kadınların oy hakkından mahrum bırakılması. Toplumsal çerçevede bunun çeşitli açıklamaları yapılmış ve her açıklama kadın erkek eşitsizliği ya da kadın ve erkeğin birbirine benzemeyen rolleri üzerinden çözümlenmeye çalışılmıştır. Fıtrat açısından düşünüldüğünde kadının eş ve

anne olma kimliği zaten tartışılmazdır. Kadının yalnızca ev işlerinden sorumlu tutulması, erkeğin toplum içinde söz sahibi olması yalnızca sosyal ve kültürel sorunlara değil aile içindeki anlaşmazlıklara da neden olmuştur. Yine de hem evine hem topluma hem de siyasete egemen bir erek figürü yanında kadının siyasi varlığına sözde ihtiyaç duyulmamaktadır. Yani kadınlara bu tablo içinde seçme ve seçilme hakkı verilmesi de anlamını kaybetmektedir.

Siyasi katılım; kamusal ve siyasi alanda yer almak, mecliste, parlamentoda, belediyelerde ve yerel idarenin diğer kademelerinde, **siyasi partilerin kuruluş ve işleyişinde sonra kamu kurumlarında görev almak, söz söylemek, fikir beyan edecek kadar aklı hür, vicdanı hür bir kadın kimliğine sahip olmaktır.**

21. yüzyılda kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesiyle kadının siyasi temsilinde en büyük eşik aşılmıştır fakat sonrası hakkında kadınlar başta olmak üzere hiç kimsenin bir fikri yoktur. Kadınlar uzun yıllar yalnızca seçmen olmak zorunda kalmış, oy pusulası ve seçim sandığı arasına sıkıştırılmış bir siyasi varoluş öyküsüyle yetinmek zorunda kalmıştır. Oysa kadının siyasi varlığı yalnızca seçimlerde oy kullanmakla tanımlanamayacak kadar geniş olmalıdır.

Siyasi katılım; kamusal ve siyasi alanda yer almak, mecliste, parlamentoda, belediyelerde ve yerel idarenin diğer kademelerinde, siyasi partilerin kuruluş ve işleyişinde sonra kamu kurumlarında görev almak, söz söylemek, fikir beyan edecek kadar aklı hür, vicdanı hür bir kadın kimliğine sahip olmaktır.

Türkiye’de ise kadınlar 1934 yılında seçme ve seçilme hakkını kazanmış, 1935 yılı genel seçimlerinde 18 kadın milletvekilinin sandıktan kürsüye uzanan öyküsü başlamıştır.

1934 yılında anayasanın (1924 anayasasının) 10. Ve 11. Maddelerine "...ve kadınlarda..." ilavesi yapılmış; böylece kadınlar seçme ve seçilme hakkına kavuşmuştur.

Yasa değişikliğini Malatya Milletvekili İsmet İnönü teklif etmiş ve 191 milletvekili kadınların da kendileri gibi meclis kürsüsünde konuşma yapma yetkisini kabul etmişti. Kadının siyasete atılma, kürsüden konuşma, ülkesinin bahtına yön verme düşü 191 milletvekilinin 'evet' oyuyla gerçeğe dönmüştü.

4 Şubat 1935 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında Atatürk'ün gündeminde dünyayı saran ekonomik kriz ve iktisadi tedbirlerin yanı sıra 'kadınların seçme-seçilme hakkı' da vardır. Bu gündem dünya kamuoyunda büyük yankılar uyandırmış; kadınların seçme ve seçilme hakkını kazanmak için büyük mücadeleler verdiği Fransa başta olmak üzere pek çok Avrupa ülkesinde yeni tartışmalara neden olmuştur.

8 Şubat 1935 tarihli milletvekili genel seçimlerinde Türk kadını gerçek anlamda seçme ve seçilme hakkına kavuşmuş; Türk kadını hem sandıkta oy kullanarak hem de milletvekili adayı olarak siyasete adım atmıştır. Türk siyaset tarihinin önemli günlerinden biridir 8 Şubat 1935. İlk önce 17 kadın milletvekili olarak seçilmiş, daha sonra yapılan ara seçimle bu sayı 18'e çıkartılmıştır.

Gazetelerde uzun süredir yapılan "Kadın Milletvekili" başlıklı anketler halkın heyecanını ve merakını arttırmıştı. Kadın milletvekillerinin de katıldığı Türkiye Büyük Millet Meclisi 5. Dönem yemin töreni tarihinin belki de en coşkulu sahnelerine mekân olmuştur. Yemin töreninde kürsüye önce Ali Çetinkaya ardından Afyon Milletvekili Mebrure Gönenç çıkmış ve konuşması dakikalarca ayakta alkışlanmıştır. Özellikle kadın milletvekillerinin içlerinden bir kadını kürsünün karşısında alkışlaması Türk kadınının siyasetteki varlığının hiç eksilmeyeceğine en güzel kanıttı.

O gün Türkiye'nin ilk vekil kadınları heyecanlı, şaşkın ama sabırlı halleriyle dikkat çekmişlerdir. Birkaç tanesinin Belediye Meclis Üyesi olmasının dışında birçoğunun siyasi tecrübesi yoktur. Çoğu öğretmen kökenlidir; bu yüzden mecliste öğretmen-vekil ikilisini adlarıyla beraber getirmişlerdir. Meclisteki kadın vekil oranı %4,5'di ve bu oran diğer ülkelerle kıyaslandığında hiç de küçümsenmeyecek bir büyüklüğe sahipti.

Türk kadını toprağının bahtına yazgılıdır, kendi bahtından alıp toprağının bahtına nazar boncukları takandır. 1935 yılından bu yana seçim sandıkları ve kadınlar arasında gizli bir anlaşma vardır sanki. Kadın kolları organize olamamış ya da iyi çalışmamış partilerin iktidar olamaması belki de bundandır.

Bazı kadınların gözlerinin ardında bir ülke vardır. Fatma Memik, Satı Kadın, Nakiye Elgün, Fakihe Öymen... Ve diğer ilk kadın vekiller...

Gözlerinin ardındaki ülkeyi gösteren kadınlardır. Onlar hep Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilk vekil kızları olarak kalacaktır. Ankara'nın her taşında ilk vekil kadınların hatırası vardır. Onlardan sonra tam yetmiş altı yıl boyunca kadın ve siyaset denklemi ancak yaşanarak çözümlenecek bir soru işareti olacaktır.

Anadolu'da yüzyıllardır çeyiz sandıklarıyla büyütülen kadınlar, 1935 yılından sonra seçim sandıklarıyla tanışmıştır. İçinde bir ülke düşü büyüten her kadının fikirleri, düşünceleri çeyiz sandıklarından seçim sandıklarına taşmıştır. Bugün hala çoğu kadının kaderinin içinden iki sandık geçmiştir; biri çeyiz diğeri oy taşıyan bu iki sandıktan da çıkan şey de kadının içinde biriken düştür.

İlk kadın milletvekilleri, dünyanın barış hızında yeniden kurgulandığı günlerde; alınan her kararla, yapılan her açıklamayla, kürsüden yükselen her sesle hatırlanacaktır.

Hayatı sandıktan kürsüye giden bir kadın olmaksızın onlardan sonra hiç kolay olmayacaktır.

İçinde bir ülke düşü büyüten her kadının fikirleri, düşünceleri çeyiz sandıklarından seçim sandıklarına taşmıştır. **Bugün hala çoğu kadının kaderinin içinden iki sandık geçmiştir; biri çeyiz diğeri oy taşıyan bu iki sandıktan da çıkan şey de kadının içinde biriken düştür.**

Kalbin Payandıraları

Fakat hiçbir şey eskisi gibi değil
Yok yok nostalji yapmayacağım.
Yastık, yorgan, nakış nakış kilim değil kastım.
Cemil cümleler, anacığımın ifadesiyle zemzemle yunmuş yıkanmış 'has kelimeler'
Hani bir zamanlar;
'Hayırlısı' diyorduk
'İmtihan' diyorduk
'Emanet' diyorduk
'Bu da geçer ya Hu' diyorduk
'Nasib' diyorduk
'Amenna' diyorduk
'Takdir-i İlahi' diyorduk
'Vardır bir hayır' diyorduk
Ne oldu nereye yitip gitti cemil cümlelerimiz.
Onlar yitip gittikçe kalpler korunaksız, kalpler işgal altında. Öyle ki rüzgar esse fırtına etkisi yaratıyor artık kalpte, kalpler darmadağın.
Oysa kardeşim;
"Çatır çatır çatlarsa toprak
Ve kanarsa ince ince
Nura filizlenecektir şahitliği hakkına kim bilir?
Çatlayan toprak misali çatlarsa yüreğin,
İnce ince kanar, İnce ince sızlarsa,
Tam da 'bitti', dediğin yerde
'La tahzen innallâhe maana' latif bir esintiyle okşar yanağını. 'Yettim' der.
Bir güvercin yemlediyse hayatta kapına yumurta bırakır şaşırtır iz sürenleri.

**AYFER
BALABAN**

ayferbalaban@turuncudergi.com

Aziz bilip kıyamadığın örümcek perde perde saklar seni.
Su verdiğin kedi-köpek hatırına açılır cennet kapıları.
İpeksi dokunduysan bir yetimin başına
Bir meleğin kanadında dua dua yükselir ipeksi dokunuşların;
Zemzem olur çatlayan dudağına.
Ses verdiysen imdat! diyene
Bir sesin tınısı, bir kelime, iki satır şifa olur sadrına.
Kalbinin ekmeğini yermiş insan.
Mayan merhametse
Ekmeğin nân-ı aziz,
Suyun âb-ı kevser' derler.
Ve sen aziz Allah'ın aziz kulu,
Allah içinse hayatın
Allah sana yeter".
Yeter ki sen kalbine iyi bak, yeter ki istikametini korusun.
Ve inan ki, sen sa'yu gayrete memursun, her şey Cenab-ı Hakk'tan.
Bunu böyle bilmek lazım, kardeşim.
Nur simalı ninelerin, ak sakallı beli bükklü dedelerin dilinden onca yaşanmışlığın ardından usulca süzülürer cemil cümle; 'Her şey Hakk'tan.'

Yahya Kemal'den mülhem söylersek;
Mızraba ses veren kelimeler bunlar tel gibi...
Teslimiyet böyle bir şey demek ki...
Peki bundaki mânâ nedir? Diye düşünüp dururum.
Bundaki mânâ nedir?
Lâf u güzâftan değil elbet.
Varı var edeni bilmekten mi?
Ve O var edenden razı olmaktan mı?
Ve her nimeti O'nun rızası dahilinde kullanmaktan mı?
Hepsi mi?
Ne var ne yok? Denildiğinde yokları değil varları aklına gelen,
Elde edemediklerine değil, elindekilere bakan bu irfanın tezgahında dokunmuş bu cemil cümleleri nerede yitirdik biz?
"Bir nefes iki nimet Alırsın verirsin" diyen o irfanın ürettiği kalbin şifası, dua dua cemil cümleleri kastediyorum.
Ya yoklar? Yoklarsınız?
Hiç mi ah u efgan etmediniz?
Diyesim geliyor yüzlerdeki derin çizgilere, kitap gibi ellere bakınca.
"Her şey Hakk'tan" deyişleri lâl ediyordilimi. Bu ne yaman ne yahşi bir merhem bunca acıya çalınan.
'Yoklarla fazla meşgul olursan harab edersin kendini' Diyor sanki.
'Her vadiye göz dikme, her vadide malın olmaz' diyor.
Daha ne desinler ya Hu?
Sadra şifa niyetine Vesselam.

reyyan bilge
@ReyyanBilge

olmayanı olduramayacağını kavradığın zaman usulca bırakıyorsun.

Hilmi Demir
@ProfHilmiDemir

Yeteneksiz bir insanın yetenekli insanlarla çalıştığına hiç şahit olmadım. Bu yüzden bir işin başına yeteneksiz birini getirdiğinde o kurumdaki yetenekli insanları da öldürmüş oluyorsunuz.

16:53 · 19 Kas 22 saatinde · Twitter for iPhone

Sami Terzi
@SamiTerzi

Halı yıkattık geçen yaz. Yarım yamalak yıkandı. Kombi ustası çağırıldı. Kışa hazırlık... Üstünkörü bakıldı. Kargodan sipariş verildi. Paketimizi üç gündür teslim alamıyoruz. İş bilmeyenler çalışıyor. Kalite, dürüstlük, deneyim kelimeleri reklam metinlerinde yalnızca.

tr2

9.010 beğenme

tr2 "Kuş olsun, insan olsun" Yalnızlık sevmesini bilmeyenlerin icadı" Edip Cansever @troika_illustrator

Klinik Psikolog Tuğçe Peker
@pekertugcel

Kaybolmak pahasına kendi yolunu arama cesareti gösterenler birbirlerini tanır.

oktaysilar

420 beğenme

oktaysilar Eksik veda yoktur, her veda zaten eksildir.

Raşit Keskin
@keskinrasit

Zamanını bekler dağlar. Bulutların peşine takılmaz.

22:06 · 02 Kas 22 saatinde · Twitter for Android

Taner Çağlı
@tanercagli

Türkçede, birine "hayırlı olsun" dersin o iş gerçekleşmiştir. "Hayırlısı olsun" dersin o iş gerçekleşmemiştir. "Sağlık olsun" dersin o iş gerçekleşmeyecektir..

Türkçe dünyanın en 'sezgisel' dilidir. Sezgisellik "aşın dikkat, tecrübe, zeka, bütünsellik hatta vicdan" demektir. TÇ

12:40 · 26 Eki 22 saatinde · Twitter for iPhone

Kemal Sayar
@kemalsayar

Bazen bir sessizliğin arkasında işlenmiş bir keder vardır. Sessizlik, kelimelerin yüklenmediği ağırlığı yüklenir. Sıradan kelimeler, tanık olunanları ifade etmekte yetersizdir. Dilin sınırları, acıyı kuşatamaz. İnsan 'dilin döndüğü kadar' susar.

sedef ecer
@sedefecer

Ben seneler önce şu kararı aldım: Saçma sapan davranışlarda bulduktan sonra çocukluk travmalarına sığınarak affedilmeyi bekleme sınırı 25 yaş. Koskoca insanların ergen gibi davranmasının, sorumluluklarından bihaber davranmasının sebebi 40 yıl önceki travmatik bir olay olamaz.

Abrek
@Abrekche

"Beklemek"
by Urs Fischer

Cihan Çelik
@cihancelik3

Evlenecek kişilere test önerileri, kaliteli yaşlanmak için hayatın şifreleri, ebeveynlik için altın kurallar. İnsan mekanik bir varlık değil, bir robot ise hiç değil. Duyguları olan bir canlının hayat dinamikleri yaşadığı ilişkilerde saklı, orada var olur insan. Şifrelerde değil.

Ozan Utku
@ozanutkuc

Belçikalı ekşi maya uzmanı Karl de Smedt Masterchef'e konuk oldu. Gümüşhane Kürtün Araköy'de yediği ekşi maya ekmeğinin dünyada yediği en iyi 3 ekmeğinden biri olduğunu söyledi. Biraz baktım. Ekmeğin şu. Tam buğday ekmeği. Eski taş fırında 4 saatte pişiriliyor. Asırlık maya. #yemeknot

00:17 · 05 Kas 22 saatinde · Twitter for iPhone

Tübâ Tırın
@tubatirin

Hayat bazen insanları, birbirleri için ne kadar çok şey ifade ettiklerini anlaşıyor diye uzak

Mkg
@eubulbeka

lise arkadaşları büyür ama lise arkadaşlığı büyümmez. avukatı, araştırma görevlisi, beyaz yakalı, patronu, öğretmeni, yazma eser uzmanı falan hepsi olur da bunlar bir araya geldi mi sanki okul bahçesinde muhabbet ediyorsun gibi olur

zeynep kantarcı
@femmequidort

bazı mekânlar vardır, çocukluğumuzu simgeler. onu orada, o köşede eski heybetini yitirmiş, ama hâlâ sapsağlam gördüğün içimizde bir şeyler derli toplu kalır. küçükken dedemizle geldiğimiz o yere, ileride çocuklarımızı, torunlarımızı getireceğimizi hayal ederiz hep içten içe.

cinemaloverr

14.734 beğenme

cinemaloverr "Hayattan bizim payımıza da bu düştü." Sonbahar (Özcan Alper, 2008)

Muhammed Esat Altıntaş
@altintasme

"Hayatlarında hiçbir başarı gösteremeyenler, kendilerini başkalarının başarılarını küçültmekle teselli ederler."

Afra Ersan
@Afranotte

"Onun ailevi problemleri var, biraz sabret, onun maddi problemleri var, az alttan al, onun psikolojik sorunları var, biraz anlayışlı ol" diye katlanmanızı istedikleri kişilerin aslında ne maddi ne ailevi ne de psikolojik sorunları var. Bunların genel bir ahlak sorunu var.

Hatice Gonca A.
@haticeacar626

Sohbet bencilliği diye bir şey var. Sadece kendi hayatını anlatan, kendi sorunlarını paylaşan, ancak sizinle ilgili meseleleri dinlemeye gelince dikkati dağıtan, konuyu dağıtan, mevzuyu yine kendine döndüren tipolojiler.. Diyalog değil monolog bu. Uzlaşmak en iyisi.

Ahmet Faruk
@afaruk_yilmaz

Bayburt'ta bir kış düğünü, masalsi bir manzara

21:16 · 15 Kas 22 saatinde · Twitter Web App

251 Retweet 428 Alıntı Tweetler 7.361 Beğeni

Oğuzhan Aslan
@asinoğuzhan

Bugün evden çıkarken evde eşimle çocuk olduğu halde dalgınlıkla kapıyı kilitlemişim. Kargo dağıtıcısı gelip kapıyı çalınca eşim kilitletiğini bilmeden açmak istemiş, tabii açılmıyor. Anahtar nerde vs diye aranınırken kargocu "Abla kocan eve kapadıysa polisi arayayım" demiş.

Sabiha Doğan
@sabihadogann

Erkekler için tasarlanan futbol topları ve kramponlar kadın futbolunda sakatlık riski oluşturuyor. Yapılan araştırmalara göre erkekler için tasarlanan krampon ve futbol topu, kadın anatomisine uygun olmadığı için çeşitli sağlık sorunlarına ve sakatlanmalara yol açıyor #Futbol

Sosyal medya

LIKE

LIK

Güzelliği BİR KUBBEDE TOPLAMAK

GÜLŞAH IRMAK

Yansımaların ışığında hoş bir seda yankılanır. Gönlü hasat zamanında ekinler misali safiyane adımlarla bir yol tutar. Vuslat az ötededir. Bir adım bir adım daha derken şahlanan yüreği kapının tokmağında soluklanır. Yarın aşkına gark olma yolunda yolculuk tan yelinde başlar.

Eşsiz bir güzelliğin sırrına şahitlik, hakikatin huzuruna ermişliğin tarifsiz mutluluğu vardır kapı tokmağına dokunuşta.

Tüm güzelliklerin toplandığı kubbenin altında şimdi başka diyarlardadır.

Gözünün önünden uçup giden bir kuşun kanat çırpışı. Rüzgarın tenine yumuşakça dokunuşu. Suyun şırıltıyla akıp yolunu buluşu. Huzurun ikametidir daha niceleri. Güzelliğin yurdu, anavatanıdır güneşin doğuşu. Gece süzülerek kaybolurken; gün güzelliğini serer gözlerimizin önüne.

Güzellik, huzurun diğer adı. Kalbi mutmain kılan, güzel olan her şey. Hakikat yansırken tüm güzelliklere, tüm güzellikler hakikatte gizlidir. Ve her hücre güzeldir hakikati aramanın serüvenine doğru yönelir. Belki bir kalem, belki bir fırça, belki bir seda ile... Papatyanın saflığında, gecenin karasında, kalp atışında durmaksızın sürer serüven. Lakin güzel hakikatte, hakikat güzeldir.

Nakkaş fırçasıyla rakseder. Renklerin en hası gönülde demlenir. Naif dokunuşlarla kağıda serilir. Her yanda yaratıcının sanatından esintiler göz kırpar. İlahi hakikatten yansıyan tüm güzellikleri yansıtmanın edasıyla gönül bir kez daha huzura kavuşur.

Velhasıl bir taklid-i yansımadır sanat hakikatten güzele, güzelden gönüle akıp giden.

BİR GÜZELLİK MESELESİ

Güzellik ideali artık sadece bir cinse, bir yaşa özgü değil. Neredeyse tüm hayatımızı çevrelemiş durumda. Dünyaya artık hepimizin bir güzellik borcu var.

Ursula K. Le Guin'in 1992 tarihli "Köpekler, Kediler ve Dansçılar: Güzellik Üzerine Düşünceler" (Dogs, Cats, and Dancers: Thoughts About Beauty) başlıklı makalesinde şöyle der:

Güzellik ideali her zaman gençliğe özgü bir şey. Bu kısmen basit bir gerçekçilik. Gençler gerçekten de güzel. Hepsini öyle. Yaşlandıkça bunu daha net biçimde görüyor ve bundan keyif alıyorum.

Bu pasajı okuduğumda günümüz güzellik algısıyla bu yazılanlar arasında ne kadar büyük bir uçurum girdiğini görünce hüzünlendiğimi itiraf etmeliyim.

Güzellik ideali artık sadece bir cinse, bir yaşa özgü değil. Neredeyse tüm hayatımızı çevrelemiş durumda. Dünyaya artık hepimizin bir güzellik borcu var.

MELİKE ZİYAGİLLER

Güzellik ve estetik, tarih boyunca hep arzu edilen ve insanın peşinde koştuğu bir gerçek. Bu gerçekten basit bir gerçeklik ve kabul edilebilir. Anlaşılabilir.

Fakat bunun ötesinde, günümüzde gerek ana akım medya, gerek sosyal medya ile oluşan güzellik algısının gittiği çılgınca bir nokta var. Kozmetik, estetik tıp gibi sektörleri besleyen bu algının hayatımızın orta yerine oturması, insanları mutlu etmiyor, aksine büyük bir kaygının ortasına bırakıyor.

Yirmi yaşındaki kızların kırışma korkusuyla botoksa başlamaları, yolda bandajlı burunlara daha çok rastlayışımız, üç maaşını liposuction, jawline gibi işlemlere harcalayanların artması, sürekli belli bir bedene düşme veya o bedende kalma çabaları, insanların sırf kendini daha

iyi hissetme çabası mı gerçekten? Yoksa dünyaya güzellik borcu olduğunu hisseden insanların borcunu ödemeye çalışmaları mı?

Hâlbuki biz biliyoruz; insan, Allah'ın yarattığı haliyle zaten güzel. Çünkü Allah insanı en güzel biçimde yaratmıştır. (Tin suresi,4) İnsanı daha da güzelleştiren asıl şeyse ahlakı. Biriyle geçirdiğimiz vakit, onun fiziki güzelliklerini her zaman ikinci plana atmaya başlar. Kıyafetleriyle ağırlananlar, fikirleriyle uğurlanır. Bunu hayatımızdan sıyrın her şeye karşı bir duruşa ihtiyacımız var gibi hissediyorum.

Herkesin öz değerinin ve güzelliğinin farkına varması gerek. İnsanın aynaya baktığında düzeltilmesi gereken kusurları değil, bir bütün olarak harika bir yaratıcının muhteşem eserini görmeye başlamalı. Kolektif olarak içselleştirip, kusur aramak yerine güzellikleri görmeye başlamalıyız.

ANNE OLUNCA ANLARSIN

FATMA BETÜL
AYDIN

Bir çoğumuz "Büyüyüp, anne olunca anlarsın" sözünü sıklıkla duymuştur. Duyduğumuzda çok anlam veremediğimiz hatta saygısızlık yapmamak için herhangi bir şey ifade etmesek de içimizden "Ben büyüyünce böyle bir anne olmayacağım" demişizdir.

"Anne-baba olmak." Pek Akıl işi sayılmaz. Hem başımıza gelebilecek en güzel hem en zor iştir. Mükâfatı ve yaradan tarafında o an yüklenen "şefkat" hissi olmazsa pek yapılması bir şey değil. Neden şizce? Düşünsenize evladınızın olacağını öğrendiğiniz andan itibaren artık siz yoksunuz.

Kendi adıma ifade etmem gerekirse anne olmadan önce son derece cesur, maceraperest birisi olarak hayatımı sürdürürken, anne olduktan sonra bambaşka bir Fatma Betül olarak hayatıma devam ettim. Her ne yapsam "Ben anneyim" her neye niyet etsem, "Ya bana bir şey olursa, çocuklar var." dedim.

Haydi çocukluğumuza ufak bir seyahat yapalım. Seyahatimiz kendi çocuklarımız üzerinden devam etsin. Belki de çocukluğumuza dair anımsadığımız belli başlı cümle kalıpları vardır. "Tabağını bitir yavrum", "Üzerine bir şey alsan, üşütebilirsin", "Önce ödevlerini bitir", "Aman yavrum, sakın yalan

söyleme", "Sana zarar verirlerse dahi, sakın ha sen başkasının canını yakma", "Önce güzel ahlak, sonra başarı" bunlar uzar gider.

Çocukken birçoğu kulaklarımıza küpe olurken, bir kısmı ise "Ben böyle yapmayacağım çocuğuma" şeklinde olurdu. Annelerimizin dünyasında ise bu cümlelerin karşılığı bambaşka. Şefkat, benden daha iyi olsun, benim travmalarım onda vücut bulmasın. Her ne yapsa kendinden çok sevdiğinden.

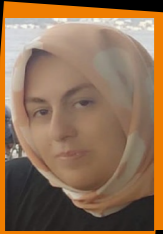
Belki burada yanıldılar en çok. Oysa hepimiz kendi hikayemizle var olup yaşayıp gideceğiz. Önce biz, sonra evlatlarımız.

Daniel Stern yaptığı çalışmalarda annelikten sonra kadın zihin yapısının kökten değiştiğini saptar. Annelik yolculuğuna başlayan kadın, daha önceki zihin yapısına ek olarak yeni bir zihinsel alan oluşturur. Burada farklı kimliklerimizi unutmadan anne olmak kavramını sağlıklı sürdürmek gerekir.

Yaklaşık 14 yıldır bir çok çocuk ve anneye şahit oldum. Bunun 3-4 yılı anne olmadan, 9 yılı anne olarak şahitliğim devam etti. Her veli toplantısından evvel çocukları gözlemlediğimde veli toplantısına gelen anneler çok tanıdık. Ne demek istiyorum. Adeta çocuklar anne-babaların birer uzantısı... Eksiğimiz neyse onlarda tamamlansın istiyoruz.

MÜHÜRLENMİŞ ZAMANDA

Bir "Kurban"

**HALİME
TEZCAN TOSUN**

Bugünkü durum içler acısı, hatta trajik diyebilirim, çünkü nükleer bir yok oluşun eşiğindeyiz. İşte bütün bunların ve medeniyetlerin durumunun sebebi, belirttiğim gibi ruhsal ve materyal gelişim arasındaki çatışmamızdan ileri gelmektedir."

Andrey Tarkovski

Modern zamanların sorgulayan Yönetmen Tarkovski, Kurban filmini çekmek için zorlu ve uzun bir hazırlık yapmıştır. Filme dair ilk çalışmaları, düşünce kırıntılarını, zaman üzerine yazdığı ve kendisinin çığırılık olarak tanımladığı bazı yazılarını SSCB'den ayrılmadan önce kaleme aldığını söyler. Filmin konusunu kısaca ele alacak olursak Alexander'ın yazgısı oluşturmaktadır. Ölümçül bir hastalığı olan Alexander, yatağında, cadıyla geçirdiği bir gece sonrasında bu hastalığından kurtulur. Tarkovski, uyum ve denge sorunu, kendini feda etme, kendini kurban etme, sevgi ve insanın biricikliği üzerine oluşturduğu film senaryosuyla kendi hayatını bütünleştirmiştir. Bu düşünceye filmin fikrinin ortaya çıkışının, hayatının en önemli dönüm noktasına "tesadüften dolayı kapılmaktayım" der. SSCB'deki yaşamına son verip, Batı'ya yeni bir hayata başlamasıyla bu filmin senaryosunu da bitirmiştir.

Film, metafizik ilkeler uğruna, kim bulunduğu yüksek makamı, adını... feda etmeyi göze alır? Böyle bir adım, temelde menfaat kaydı ile kayıtlanmış insanın kişisel çıkarlarıyla çelişen bir adımdır. Böyle bir eylemin yer aldığı düşünsel zuhurat, tecrübelerimizin akli ve mantiki sonuçlarıyla çelişen, kendine özgü, başka ama yine de gerçekliği göz ardı edilemeyecek daha fazla gerçek bir tablo sunabilir. Başkalarına muhtaç bir insan hakkında büyük bir film yapma fikri ile eyleme geçtiğini belirten Tarkovski, birilerine bağımlı olduğu için hürriyeti duyumsayamayan, daha da önemlisi sevmeye özgürlüğüne dahi sahip olamayan insanın, trajedisine yoğunlaştığını dile getirir.

Kurban filminin baş karakteri Alexander, artık sanat ve dünyada olup biten her şeyden duyduğu rahatsızlık ve şahsi sorumluluk, herkesi kurtarmak için kendi mutluluğundan vazgeçerek hepsinin günahlarını ve suçlarını nasıl telafi edeceğini düşünmektedir.

Kendisi bütün insanlık adına, kendi varlığını "kurban" olarak seçer. Tarkovski bu konuda bir önceki filmi olan "Nostalgia"daki Domenico'dan biraz daha ileri gider ve Alexander'ı gerçekten insanlığı bu durumdan kurtaracak gücü kendisinde bulmalıdır. Bu konuda bir röportajında şöyle söyler: "Ama bu sefer gerçekten de herkesi kurtaracak. Neyden Kıyametten mi?"

Kurban çok farklı manalarla yorumlanabilecek bir film. Olayların kendi zamansal dairesi içinde gösterildiği, değişik eğretilmeleri ve ahlaki bir fikri olan karmaşık dokulu bir film. **Filmin yazılış aşamasındaki adı "Cadı" adını taşımaktadır. Filmin tam adı çekim aşamasında kesinlik kazanmıştır.**

Bir Savaştan nükleer bir savaştan; gerçi nükleer savaşla kıyamet bugünlerde neredeyse aynı şey, böyle bir savaşın Vahiy 'de okuduğumuz kıyamete, hatta daha kötü bir şeye dönüşmesi de muhtemel. İnsanoğlu hazırlanırsa Kıyamete karşı durmak mümkün, ama ben şahsen insanoğlunun hazır olmayı istediğine inanmıyorum. Modern insan her şeyi inkâr ediyor. Evet manevi bir krizden bahsediyorum: Dünyadaki maneviyat eksikliğine karşı çıkılması gerekiyor ve Kıyamet de manevi bir denge yaratıyor... "Yine başka bir yerde "Doğu-Batı demeden gezegenimizin tümünde maddiyatçılık öne çıktıkça; insani acılarla, psikozla yakalanmış insanlarla eskisinden daha sık karşılaşmaya başladıkça, hayatın niçin onların gözünde bütün güzelliğini ve değerini kaybettiğini, dünyanın neden kendilerine bu kadar dar gelmeye başladığını anlama yeteneğinden bile yoksun olan, bunu anlamaya bile hazır olmayan insanlarla giderek daha sık karşılaşmaya başladıkça, en önemli filmim olacağını düşündüğüm bir filmi gerçekleştirmenin son derece zor olacağını anlamaya başladım. Çağdaş insan bu kavşakta duruyor, önünde bir ikilem var: sürekli yeni teknolojilerin akın ettiği, maddi değerlerin biriktikçe biriktiği koşullar

altında kör bir tüketici olarak varlığı sürdürüp gitsin mi, yoksa son çözümlemede yalnızca onun için değil, tüm toplum için de kurtarıcı bir gerçeklik olabilecek bir manevi sorumluluk yolunun arayışına mı girsin? Yani Tanrı'ya geri dönmek..."

Kurban çok farklı manalarla yorumlanabilecek bir film. Olayların kendi zamansal dairesi içinde gösterildiği, değişik eğretilmeleri ve ahlaki bir fikri olan karmaşık dokulu bir film. Filmin yazılış aşamasındaki adı "Cadı" adını taşımaktadır. Filmin tam adı çekim aşamasında kesinlik kazanmıştır. Filmin başında Alexander, boğazından ameliyat olduğu için babasından hiç ağzını açmadan kuru ağaç söylencesini dinlemek zorunda olan, oğluna "Önce söz vardı, ama sen dilsiz bir somon balığı gibi hep susuyorsun," diye söylenirken, atom bombasının yol açtığı korkunç yıkım haberlerini aldıktan sonra bu kez kendisi konuşmamaya ant içer "Dilsiz-sözsüz olacağım, kimseyle tek kelime konuşmayacağım, beni geçmişe bağlayan her şeyi reddediyorum." Tanrı'nın Alexander'ın yakarışını kabul edişinde hem dehşet verici hem de sevindirici sonuçların sebebi gizlidir. Alexander'ın verdiği yeminin gereklerini yerine getirirken daha önce kanunlarına teslim olduğu dünyayla, bütün ilişkisini kesmesi bu

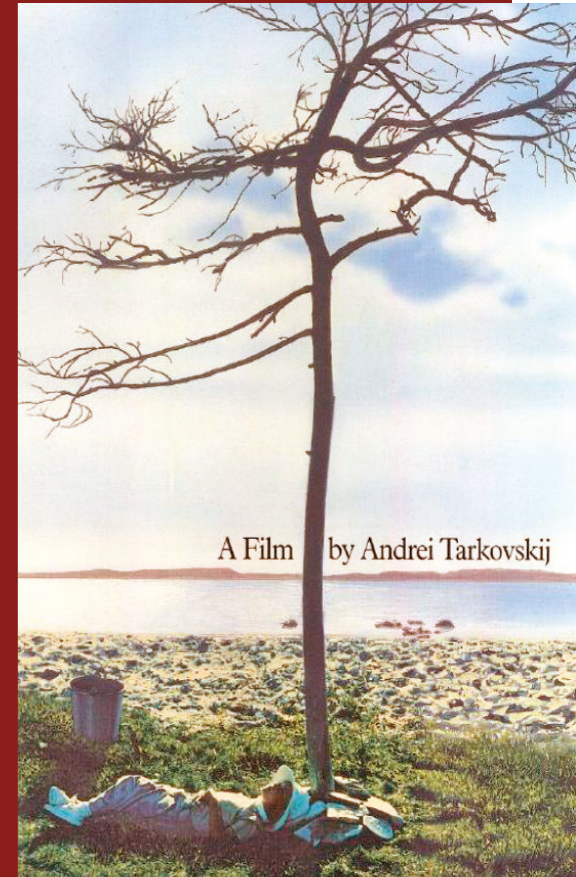
bağlamda dehşet verici bir durum olarak görülebilir. Çünkü böylece yalnız ailesini yitirmekle kalmamış, ahlaki normları değerlendirebilme olanaklarını da tamamen yitirmiştir. Çevresindekilere de korkunç gelen işin bu boyutudur. Alexander, çağdaş toplumsal tahakkümün, nasıl bir yıkıcı gücü olduğunu, nasıl bir tehdit oluşturduğunu gören bir bireydir ve ona göre dünya, yüksek bir hızla uçuruma yuvarlanmaktadır. İnsanlığın kurtulabilmesi için günümüz dünyasının yüzündeki maskenin indirilmesi gerekmektedir.

Filmin öbür kahramanları da belli ölçüde Tanrı'nın değer verdiği, görevlendirdiği kişilerdir. Postacı Otto, kendi söylemiyle, açıklaması olmayan, gizemli olaylar koleksiyonu yapmaktadır. Kendisinin gerçekten de açıklaması olmayan olaylarla dolu o beldeye ne zaman, nereden geldiği, kimin nesi olduğunu kimseler bilmez. Otto, Alexander'ın küçük oğlu ve Alexander'ın ev işlerine bakan hizmetçi Maria için bu dünya anlaşılmasız mucizelerle doludur ve onlar gerçek dünyada değil, kendi tasavvurları olan bir dünyada yaşarlar. Kesinlikle ampirik de pragmatik de değillerdir; dokunabildikleri şeylere inanmazlar, onlar açısından gerçek olan kendi zihinlerinde inşa ettikleri tablolardır. Yapıp eyledikleri her şey, "normal" davranış biçimleriyle derin farklılıklar gösterir. Filmde farklı tipler arasındaki çatışmalar gitgide tırmanmakla kalmaz, bir süre sonra patlama noktasına ulaşacak bir gerilim içerir. Eski bir tiyatro oyuncusu olan Alexander kendini hep güçsüz, ezik baskı altında hisseder. Her şeyden yorulmuştur; dünyadaki aşâğılık değişimlerden, işlerin yolunda gitmediği aile hayatındaki olumsuzluklardan bunalmıştır. Teknolojideki ve ilerleme denilen şeydeki denetimsiz gelişmelerin nasıl büyük tehlikelerle dolu olduğunu hisseder, bundan derin acı duyar. İnsanların boş sözler etmelerine sinir olur, belki bir parçacık gerçek bulabilirim umuduyla sessizliğe

siğindir. Alexander, seyirciye eyleminin sonuçlarına empati kurdurarak, kendini kurban edişine katılma imkânı sunar. Alexander Tanrı'ya yakarır, bunun hemen ardından da geçmiş yaşamıyla bütün bağlarını koparır, dönüş için tek bir açık kapı bırakmaz. Evinden vazgeçer, çok sevdiği oğlundan bile ayrılır, insanların ağzından çıkan hiçbir söze değer vermez hale gelir.

Film, metafizik sembolleri olan ilk (ağaç dikme) ve son (kuruyan ağacı sulama) sahneleri, sürekli artan bir dinamizmle gelişen olaylar arasındaki en ayırt edici noktayı oluşturmaktadır. Filmin sonunda haklılığını kanıtlayan yalnız Alexander değildir. Sahnede ilk görünüşünde Alexander'ın ailesine aşırı bağlılığı ile dikkat çeken, sportmen yapılı, saf bir insan izlenimi bırakan doktor filmin son sahnelerinde tepeden tırnağa değişir, öyle ki koşulsuz bağlı olduğu Alexander'ın ailesine egemen olan zehirli atmosferin ve bunun öldürücü etkilerinin farkına varır; bu konudaki düşüncelerini dile getirmekle kalmaz, Avustralya'da bir klinikte çalışma ve oraya yerleşme konusunda aldığı kararı da utanç verici ve iğrenç bularak isyan eder. Tarkovski bir sanatçı olarak o günlerde kendine en çok sorduğu sorulardan birini yine bu dramatik kurgu içerisinde insanlığa sorar: İnsan kendi evinden ne ister? İçinde bulunduğu dünyayı yok edebilecek kadar gözünü döndüren bu acımasızlık nereden gelmektedir? Evin yanması sembolik olarak okunduğunda, insanlığın bu dünyayı sürekli olarak bir yok etme düşüncesi içerisinde olmasına dayanmaktadır. Şimdi bu soru yine gündemde Nükleer silahların etkisi düşünüldüğünde bunu kullanmak, kime ne yarar sağlayacaktır? Filmde nükleer bir savaşın patlak vermesiyle aynı yıl filmin gösterime girdiği tarihlerde Çernobil Faciası'nın patlak vermesi Tarkovski'nin bu faciayı öngördüğü şeklinde yorumlanmıştır. Kendi evini yakma eşliğinde bulunan insanlığa ve topluma karşı büyük bir sorudur bu!

İnsan kendi evinden ne ister? İçinde bulunduğu dünyayı yok edebilecek kadar gözünü döndüren bu acımasızlık nereden gelmektedir? **Evin yanması sembolik olarak okunduğunda, insanlığın bu dünyayı sürekli olarak bir yok etme düşüncesi içerisinde olmasına dayanmaktadır. Şimdi bu soru yine gündemde.**

YAZAR SEYFULLAH ŞENEL:

“HER SEMİNERİMİZ, HER SUNUMUMUZ, SANATIMIZ HEP KAMU SPOTU GİBİ”

Z kuşağından umudunu kesenlere inat, varoluşunu bu yola adayan bir insan Seyfullah Şenel. Değişen devri algılayıp, gençlere alternatif sunmak isteyen yazar, "Şunu izleme diyeceksen eğer başka bir şey vermek lazım" diyor

Kendisini "arayan adam" olarak tanımlayan Yazar Seyfullah Şenel ile hakikate dair, dertlerimize dair, gençliğe dair bereketli ve keyifli bir söyleşi gerçekleştirdik. Dertimizle dertlenmenizi, sürç-ü lisan ettiyse affınızı dileriz. Keyifli okumalar.

Seyfullah Şenel kim? Söyleşiye hemen bu soru ile başlamak istiyorum. "Bi' Bakıp Çıkcm" "Takılıyoruz" ve "Çevrimiçi Gençlik" adında üç kitabın var. Devriye Tiyatro adında bir topluluğunuz var. Yıllardır sen sunum yapıyorsun, ekip sahne alıyor. Gençlerle sürekli yakın temas halindesin. Ben de dahil pek çok kişi için bir ağabey-sin. Eşsin, babası. Bir de sen söyle ağabey, sen kendini nasıl anlatırsın?

Ben hep kendimi arayan adam olarak görüyorum. Hala da arıyorum. Neyi aradığımı biliyor muyum, bilmiyorum. Ama arıyorum. Çünkü

|| RÖPORTAJ: SENEM DİNÇ ||
aramanın bulmaktan daha kıymetli olduğunun farkına vardım. 40 olunca anladım bunu. Aramak bulmaktan çok daha keyifli ve çok daha heyecan verici bir şey. 80 yılında doğmuş ve hala da arayan bir adam olarak anlatabilirim. Ama kendine en çok neyi yakıştırıyorsun dersin dertli olmayı çok yakıştırıyorum derim. Öyle miyim bilmiyorum ama dertli olmayı çok seviyorum. Dertsiz adam adam değildir diyorum ben. 2008'den beri aynı cümleyi kuruyorum. Derti olmayan adam, adam değildir. Herhalde İnşirah suresinin tefsirini kendimce dert olarak yapmışım. "Bir işi bitirince başka bir işe koyulun" ayeti ben de bir derdin bitince başka derde koyul haline gelmiş.

Yazdığın kitaplar gençlere hitap ediyor. Daha çok liselilere hatta ve bu kitleye hitap eden elle tutulur çok kitap da yok aslında.

Burada bir ufak not düşelim mi? Egodan Allah'a sığırırım ama ego yapacağım. Şu an toplamda üç kitabın baskı sayısı 29 oldu. Bizim mahallede 29 baskı sayısı gören pek de yok. Bunu da belirtmek istedim. Bunun sonuna da bir gülücük koyalım.

Eyvallah ağabey. Yiğidi öldür hakkını yeme hükmüne not düşmüş olduk. Sadece kitap yazmadığından bahsetmiştim. Hem geçlere kitap yazıyorsun hem de onlarla ilgilenmeye gayret ediyorsun. Şimdi sana "derdin ne" demek istiyorum. Çünkü zor bir mesele. Gençleri eleştirmek, kaostan, dış güçlerden, küreselcilerden bahsetmek daha kolay. Ama sen birebir de ilgileniyorsun. Seni buraya sürükleyen derdin ne?

Ben, 2007'yi herhalde hidayet ile bulduğumda. İmam Hatipten sonra savrulmuş bir adamım ben. Öbür tarafta çukurun dibine kadar inmiş biriyim.

Arkadaşım ayak parmaklarının arasından iğne vuruyordu. AMATEM'de 12-13 gün onun yanında refakatçi kaldım. Oralara kadar gittik gördük. Ve sonra ben Müslüman oldum dediğimde, daha doğru bir ifade ile artık özüme döndüm dediğimde çok geçmeden şunu fark ettim ki bize anlatılan din dili doğru bir din dili değil. Zeyd'in (ra) babam sensin, seni bırakmak istemiyorum demesi, Musab bin Umeyr'in (ra) Allah Rasul'unu o kadar sevmesi... Buralarda ben hep şunu aradım; nasıl bir dil kullanıyordu ki bu kadar çok seviyorlardı bu "adamı". Sonra anladım ki bu dil doğru dil değil ve hep buna kafa yormaya başladım. Benim herhalde 12-13 tane diksiyon kursu, hitabet kursu sertifikalarım var. Bu arada Lise mezunuyum ben. Üniversite okumadım, alaylıyım. Derdim hep bu oldu; "öyle anlatmalıyız ki sevmeliler, öyle anlatmalıyız ki hakikaten kalpleri ısınmalı". O da beni buralara sürükledi. Tiyatroya sürükledi. Başka bir yol bulmaya, başka bir şekilde anlatmaya sürükledi. Oradan buralara kadar geldik yani.

İyi ki de gelmiş. Tiyatroya değinmişken ben de oradan devam edeyim. Yazdığın

kitapların teması ile sunumlar yapıyorsun. Devriye Tiyatro adında bir topluluğunu var. Sen sunum yapıyorsun aralarda da skeçler oluyor. Bir tiyatral sunum özetle. Bu sunum tarzını belki şimdilerde biliyoruz ama ağabey, senin başladığın tarihlerde pek de bilinmeyen bir tarzı. Bu fikir nasıl oluştu? Burayı biraz deşmek istiyorum çünkü müslüman camianın uzak kaldığı bir alan. Sarıyer'in bağrından çıkıp bu serüvene nasıl başladın?

Şule abla (Şule Yüksel Şenler) 80'lerde Ali Emiri'de Asr suresinin tefsirini yapıyor. Tiyatral olarak yapıyor. Sadece kadınlara yapıyor ve kadınlar Şule ablayı domates yağmuruna tutuyor. Hatıratında geçiyor bu olay. Çok ilginç bir hal almaya başladı aslına bakarsan. Geçenlerde yeni bir oyun için bir senaristle görüştük ve oyunu yazdırdık. Oyunu da bir yetkiliye "gelin bir de bizim formatımızı izleyin" diyerek sergiledik. Gözyaşı geceleri gibi bir sahne gösterisi bekliyordum, bizim İslamcılar yapsa yapsa öyle bir şey yapar diye düşündüm dedi. Oyunları sergilediğimiz herkes "bu ne" dedi. Tiyatro değil sunum değil bu ne?

Biz Tembihname'den bu yana bunu dedirtmek istedik. İster kabul edelim ister etmeyelim dikkat eşiği 2'20". Twiter'a 2'20" den uzun bir şey yükleyemiyorsunuz. Bakın bu öylesine bir rakam değil. Peki ne demek: Sen bana 2'20" içerisinde bir şey verdin verdin, veremedin ben sen de yokum" demek. Dikkat eşiği bu süreye düşmüş, reelsler 59 saniye... Yel değirmenleri ile savaşmaktan nefret ediyorum ben. Çocukluğumdan beri nefret ediyorum. "Kendine büyük duvarlar koy sonra onların üzerinden zıpla" falan. Niye salak mısın sen yani? Ufak duvarlar koy, sonra büyüt o duvarları. Hedeflerin ona matuf olsun. 59 saniyelik, 2'20" lik bir gençlik var karşında ama sen onlara 55 dakikalık bir tiyatro oyunu sergiliyorsun. Olmaz! İstedğin kadar komedi olsun, istediğin kadar kaliteli mizah yap, olmaz. Gençlere 50 dakikalık bir seminer hazırlıyorsun istediğin kadar kaliteli olsun, harika anlat. Arkanda görselin olmazsa, video göstermiyorsan, algıları diri tutmuyorsan bu kulaktan girmiyor artık. Eskiden diyorduk ya bu kulaktan girip diğerinden çıkıyor, hiç girmiyor artık. Bütün bunları bir potada erittiğimizde işte bizim yapmaya çalıştığımız usul çıktı.

Güldür Güldür'den, Çok Güzel Hareketlerden sonra çok daha iyi reaksiyon almaya başladık. Çünkü gelen izleyici artık olayı biliyor, skeç mantığını biliyor. Bunları izlemeyen gençlik yok zaten. Biz de sahaya artık hep 2/3-0 önde çıkıyoruz. Bir yere sunarken de daha kolay anlatıyoruz. Devriye Tiyatro da buna matuf. Gençler mesajdan nefret ediyor. Neden 10 gencin 6'sı Gibi izliyor? Çünkü mesaj yok içinde. Çocuk açıyor ve gülüyor, bu kadar. Mesaj kaygısı, STKların, cemaatlerin, bizim "mesaj verelim, şunu anlatalım" kaygısı artık gençlerde o kadar büyük bir nefret dili oluşturuyor ki. İtici bir güç artık. Ama biz bunu çok seviyoruz. Anlattım, anlattım "haydi abdest alalım". Yok öyle bir şey vallahi. Her seminerimiz, her sunumumuz, sanatımız hep kamu spotu gibi.

Didaktik olma kaygısı çok yüksek değil mi?

Isparta İlahiyatta Siyer dersleri yapıyoruz. Geçenlerde dedim ki dürüst olun. 2022'de Allah Rasulü'nün yanına Musab geldi, Allah Rasulü diyecek ki instagram kullanma Musab. Böyle bir şey mümkün değil. 1,4 milyar insan instagramda Allah Rasulü diyecek ki girme. Mümkün değil. Biz neyi tartışıyoruz? Biz Allah Rasulünü bugüne getirsek evliliğimize de, STKlarımıza da, sohbetlerimize de, cemaatlerimize de, evlat ilişkilerimize de, sosyal medya kullanmamıza da, ticaretimize de, aşk hayatımıza da çok şey söyleyecek. Ama biz bugüne getirmek istemiyoruz. Hakikaten istemiyoruz, ya da ben öyle görüyorum.

Aslında büyük bir cesaret gösteriyorsun Çünkü işin sadece konuşan kısmında, eleştiren kısmında kalmak kolay bir tutum. O sebeple büyük bir sorumluluk almış oluyorsun. İşin mi yok ağabey diye sormak istedim.

Yeni bir mekân açtık şimdi. Vodvil adından bir sahne kafe. Geçenlerde bir kardeşim de aynı soruyu sordu bana "derdin neydi senin" dedi. Kafe açmışım ya, kızılı erkekli de oturacaklar. Teorik, pratik ve isteyerek münafık bir topluluk yetiştiriyoruz. Sokakta beraberler, markette beraberler, kafede beraberler, okulda beraberler, konserde beraberler, gittikleri seminerlerde beraberler, tiyatrodaki beraberler ama bizim yanımıza geldiklerinde "sen orada otur sen de orada" araya da paravan koyalım. Biz münafık bir gençlik yetiştiriyoruz. Öyle bir hal aldı ki. Süs balonlarını düşün; gırtlaklıyorsun, sıkıyorsun bir yerden sonra patlıyor. "Ey Ayşe sen neden gitmedin oynamaya" diyor Allah Rasulü. Dört kere tefli düğüne gönderiyor Hz. Ayşe'yi. Açın... Okuyun. Sen bütün bunları bir köşeye bırakıyorsun. Ağabey diyorum bak; burada canlı müzik var. Burada bunu dinlemezse bu çocuk gidip x bir yerde saçma sapan uygunsuz mekânlarda dinliyor. Konuşanların son bölümüne bakın. Her programda yirmi tane başörtülü kızımız var bizim. Birine bunu anlattım, dedi ki "onlar bizim kızımız mı? Oraya giden niye bizim kızımız olsun". Öyle bir nefret dili geliştirmiş ki artık, oraya gittiyse artık bizim değil. Benim burayı açmam da ergen oğlum yüzünden. Oturmuş bir gün Hasan Can izliyor. Fark ettim dedim ki "oğlum sen bu herifi neden izliyorsun?" Ben buna aptal baba refleksi diyorum. Attı telefonu oğlum, ne izleyeceğim dedi? "Göster baba ne izleyeceğimi, siz ne eğlenmeyi biliyorsunuz, ne izlemeyi biliyorsunuz, ne gülmekten anlıyorsunuz. Müzik zaten yok. Ne yapayım ben baba?" Sizin dedi eğlenmekten anladığınız iki şey var. Futbol ve masa tenisi. Siz başka bir şeyden anlamıyorsunuz ki dedi. İşte çocuğun elinden bir şey alacaksan önce başka bir şey vermelisin. Bunu söylemesi beni o kadar sarstı ki.

BENİM KAFEYİ AÇMAM DA ERGEN OĞLUM YÜZÜNDEN. OTURMUŞ BİR GÜN HASAN CAN İZLİYOR. FARK ETTİM DEDİM Kİ "OĞLUM SEN BU HERİFİ NEDEN İZLİYORSUN?" BEN BUNA APTAL BABA REFLEKSİ DİYORUM. ATTİ TELEFONU OĞLUM, NE İZLEYECEĞİM DEDİ? "GÖSTER BABA NE İZLEYECEĞİMİ, SİZ NE EĞLENMEYİ BİLİYORSUNUZ, NE İZLEMİYİ BİLİYORSUNUZ, NE GÜLMekten ANLIYORSUNUZ. MÜZİK ZATEN YOK. NE YAPAYIM BEN BABA?"

böyle bir mekânın hayalini 2011 Mayıs'tan beri kuruyorum. Ama oğlumun bunları söylemesi gerçek kıldı. Bana şunu izleme diyeceksen eğer başka bir şey vermen lazım. Biz bunu anlamıyoruz. Şimdi mekânımıza birkaç stand-up sanatçısı çağırdık. Aradım bu isimleri, hem de baya gerilerek aradım. Dedim ki gelir misiniz, geliriz dediler. Dedim ki ama küfür yok. Küfür etmeyeceksiniz. Benim sıblatullahtan anladığım işte bu. Sen rengini verirsen Allah sana rengini verir. Ama biz rengimizi hiçbir şeye vermiyoruz. Neden çünkü korkuyoruz. "O alana girme ayağın kayar. Şunu yapma ayağın kayar". Ya hu Peygamber 600 yıldır kızları gömen bir topluluğa geldi ya, Peygamber faiz üzerinden kadınların alınıp satıldığı bir topluluğa geldi. Siz ne ayak kaymasından bahsediyorsunuz? Peygamberin ayağı kaymadı da, yanındakilerin ayağı kaymadı da biz tiyatro yapınca, film çekince mi ayağımız kayıyor? İşte bu yüzden münafık yetiştiriyoruz. Hangi siyasi lider, hangi cemaatin lideri Oğuzhan Uğur çıkarır bugün. Adam bir video koyuyor, ertesi gün 7milyon. Hiç birimizde oturup "bi' dk ya" demiyoruz, konuşmuyoruz.

Yeşilin pek çok tonu var. Oysa Müslüman camia tek bir yeşil varmış gibi refleks gösterebiliyor. Aramızdan biri parlayınca hemen "onlardan oldu" kaygısı bir yerde gerçekten de oluyor gibi. Seyfullah Şenel olarak sen bu dengeyi nasıl koruyacaksın? Ya da böyle bir derdin var mı?

Ben hep "Neden Hira?" "Neden 40" "Neden Mekke" diye sordum. Bu üç soru benim için çok önemli. Neden Hira'yı buldum, o sebeple kızımın adını da Hira koydum. Neden 40'ı 40 olunca anladım. 40 oluncaya kadar üstadın dediği gibiydi; "içimde elalem ne der putu var". İçim komple oydu, elalem ne der, şunu yaparsam ne derler. Bu putu kırınca gerçekleşen hissi özgürlük kelimesi bile anlatmama yetmiyor. Bir dernek kurduk, uluslar arası bir proje sunduk şimdi. O putu kırınca yapabiliyorsun bunları. Rabbim nasip ederse dördüncü kitap geliyor. O ne derler putu bütün camialarda böyle, bizi büyütüyor. Gelip biri dese ki "sen böyle yapıyorsun ama bak kardeşim böyle yaparsan yanlışa saparsın", onun ayağına kapan. Ama derse ki "sen bunu yaptın ama bak da gör"... Yukarıdan eleştirmek bizi küçültüyor, biz küçüldükçe de onlar büyüdüklerini zannediyorlar.

Bir dernekten, projeden bahsetmiştin ağabey. Açabilir miyiz?

Vesaire Kültür Sanat Derneği. İçerisinde sosyal medya okuryazarlığı, anketler, tiyatro, kısa film olan bir proje. Hollanda'da bir kardeşimiz var, onlar da bir tiyatro topluluğu. O kardeşimiz de proje ortağı. Allah nasip eder proje geçerse onlar buraya gelecek biz Hollanda'ya gideceğiz. Van Gevaş'ta bir oyun oynamıştık biz, Vizyontele'nin çekildiği salonda. Benim ilk kitap, ilk baskı. Zeynep diye bir kız geldi. Kitap iki katına çıkmış, içerisinde notlar, postitler. Ben kitabı gördüm, duygulandım. Adını sordum utancından cevap veremiyor. Kitabı açtım adını gördüm. Sonra hocası geldi. Dedi ki "kitabı ezberle biliyor". Hocam dedi buraya 2-3 yılda bir ekip gelir, onda da çocuklar bayram sabahı gibi sevinir. Ben de bunu istiyorum, gidilmeyen yerlere, az gidilen yerlere gitmeyi çok istiyorum. Ama öyle fotoğraf için gidilen yerlere değil. Bir fotoğraf alınıyor, oradaki çocuklar, onların kalbi kimsenin umurunda değil. Önemli olan oradaki fotoğraf. Bunları dert etmeden köye, kasabaya gitmek istiyorum.

Pek çok şey konuştuk ve anlıyoruz ki merkezde Allah rızası var. Peki sadece Allah rızası mı var, bu işte/işlerde nefis nerede?

İlk önce nefsi bi' tanımlayalım. Nefis; insanın içinde yetiştirdiği bir köpektir. Köpek öldürülmez, eğitilir. Biz öldürmeye çalışıyoruz, hayır! Allah o köpeği eğitir diyor. Kendi nefsim adına söyleyeyim mesela; başarılı olmak trilyoner olmaktan daha büyük mutluluk verir bana. Benim nefsim başarılı olmayı çok seviyor. Tembihname; başardım. Devriye; başardım. Vodvil; başardım. Aralık'tan sonra inşallah başka şeyler olacak, o zaman da diyeceğim bak oldu. Ve tüm bunların ardından diyorum ki "Rabbim bu başarı olayı nefsimi tatmin etsin, rıza-i bari sende olsun. Sen benim ayaklarımı kaydırma". Öbür türlü vallahi çok zor.

Turuncu bir kadın dergisi. Son olarak eşine de değinmek istiyorum. Bu kadar ön plana çıkıyorsun, zaman ayırıyorsun, emek sarf ediyorsun. Eşinin de büyük bir imkân oluşturması lazım ki sen de bunları yapabilesin. İşin bu boyutundan da bahsedebilir misin bir mahsuru yoksa?

Ben ilk kitabı, Bi' Bakıp Çıkcam'ı eşime ithaf etmiştim. Hep niye demişlerdi. Çünkü oradaki her bir harf onun zamanından çalınarak yazıldı. Şunu biliyor, Allah ondan razı olsun. O olmasaydı bunlar olmazdı. Her başarılı erkeğin arkasında bir erkek vardır, bu hikâye. Asıl her başarılı erkeğin önünde(!) bir kadın vardır. Ben o kadar çok düştüm ki, o kadar çok olmayacak dedim ki. Bu olmayacak Sinem diyorum, yapamayacağım. Ama onun o sözü beni hep diri tuttu. Yeni evlenecek kardeşlere hep Hz. Hatice'yi okumalarını tavsiye ediyorum. Eşimin bu sözünü de hep Hz. Hatice'ye benzetiyorum. "Neyi yapamadın ki, şimdi bunu yapamayacak mısın?" Ben babam öldüğünde yıkıldım, babam için ölürdüm. Askerde iken aradığımda önce babamı istedim. Annem öldüğünde dedim ki ben ne yaşamışım ki? Sonra Ecrin dişli doğdu. Gittik dişlerini çektirdik, 1,600'e düştü kilosu. Dişleri çekilirken enfeksiyon kaptı, göğüs kafesi düştü. Dediler ki yaşamaz bu çocuk. Kendimde değilim, o an anladım ki annemde de babamda da hiçbir şey yaşamamışım. Tevbe 24 beynimin ortasına indi orada. Ağabeyim öldüğünde "bittim bak, hiç kimsem kalmadı" dedim. Ama işte eşim çıkıp da "neyi yapamadın ki bunu yapamayacaksın" dediğinde diyorum ki bir silkelene, Allah var. Arkanda da eşin var, çocukların ona emanet zaten. Çok korkuyordum eskiden, ben ölürsem kim bakacak çocuklarıma diye. Yaş aldıkça anladım ki senin karın var ya dağ gibi. Bunu bir kadın dergisi olduğu için söylemiyorum. Hakikaten arkada o dağı hissetmek müthiş bir güç veriyor bana.

Çok güzel bir temas ile söyleşiyi noktalamış olduk. Hem kendi adıma hem de Turuncu adına çok teşekkür ederim ağabey.

Ben teşekkür ederim.

BEN İLK KİTABI, Bİ' BAKIP ÇIKCAM'I EŞİME İTHAF ETMİŞTİM. HEP NİYE DEMİŞLERDİ. ÇÜNKÜ ORADAKİ HER BİR HARF ONUN ZAMANINDAN ÇALINARAK YAZILDI. ŞUNU BİLİYOR, ALLAH ONDAN RAZI OLSUN. O OLMASAYDI BUNLAR OLMAZDI. HER BAŞARILI ERKEĞİN ARKASINDA BİR ERKEK VARDIR, BU HİKÂYE. ASIL HER BAŞARILI ERKEĞİN ÖNÜNDE(!) BİR KADIN VARDIR.

GÜNCEL TARTIŞMALARIN GÖLGESİNDE DİZİLER

GÜNCEL TARTIŞMALARI REYTING UĞRUNA KÖPÜRTEBİLİRİZ, İNSAN AYIRAN VE HALA TOPLUMSAL ANLAMDA ÇATIŞMALARI BESLEME MANTIĞI OLAN BÜTÜN YAPIMLAR BİZLERDEN UZAK OLSUN. TESETTÜRLÜ, BAŞI AÇIK, KAPALI TARTIŞMALARI DA UZAK OLSUN ARTIK, HOŞGÖRÜ VE SAYGI HÂKİM OLSUN. İÇİ BOŞ TARTIŞMALARDAN ÇOK SIKILDIK.

Yılın son ayı Aralık'a erdik dostlar. Turuncu ailesinin çok değerli okurları, hepimize selamlarımı sunarım. Yeni sayı ile karşınızdayız. Önümüzde yeni bir sene de var. 2023 hepimiz için çok büyük dönüşümlerin de habercisi. Tabi bu kadar heyecanla beklenen bir senenin gerginliği de bir başka oluyor. Eğlence dünyamıza yansımaları çok belli bu bekleyişin. O yüzden sizlere bir itirafta bulunmak istiyorum. Bu ay sizler için yazacağım diziyi ararken çok zorlandım. Güncel yapımları takip edenler bilirler. Hep bir kaos hakim sanki. Bitmeyen problemler çözülmeye çalışıldıkça, seyircilerinin de huzursuzluğu artmakta. Üstelik bu hâkimiyet platform fark etmeksizin görülüyor. Ekran karşısında bize iyi gelen hikâyeleri görmek, bir suçmuş gibi hissettiriyor. Mesela, devam etmekte olan, sizlere daha önce yazdığım

ZÜLÜNÜN GÜNLÜĞÜ

Camdaki Kız hikâyesini takip ediyorsanız, hikâye ilerledikçe, zaten yaşanmış bir süreç anlatılıyor, ekrana takılı kalanların tepkilerine şahit olmuş ve anlam veremeye çoktan başlamışsınızdır. Yeri gelmişken bununla ilgili bir uyarıda bulunayım. O hikâyede, kendi evliliklerinde mutsuz olan iki insanın, evliliklerinden vazgeçip, doğrudan ya da dolaylı yollarla, birbirini bulduktan sonra yaşadıkları anlatılıyor ve esas kızın bu buluşma sonrası asıl kimliğini buluşu gösteriliyor. Yani toplumsal yargılar ya da kanıksatılmaya çalışılan düşünceler bir yana, ortada yaşanmış bir hikâye var. Doğrusu ve yanlışıyla. Hikâyenin kahramanlarına olay yeni yaşanmış gibi atıp tutmayı bırakın o nedenle. O yolculuktan alınacak ders ne ona bakalım olmaz mı? Bu yazı Camdaki Kız üzerine değil elbette.

Ekran da sizlere anlatılacak, hikâye gibi hikâye bulamayınca ben deniz, hissettiklerimi anlatmak üzerine. Değişmiyor yıllardır çoğu tema. İstismar, kayıp, farklılıklar, kabullenmek zorunda olunanlar, miras, para, hiç popülaritesini kaybetmeyen, liderlik sorunları vb. üzerine. Doğru dürüst, aile hikâyeleri, komediler, yani iç ısıtan şeyler ya da günübürlük sorunlar, yok neredeyse. Tarih bile anlatılırken, çarpıtılma yoluyla, sadece kirlenmektedir.

2022'yi bitirirken neden geçmiş dizilere takılmalı diyebilirsiniz. Popüler yapımlarda, belli bir amaca hizmet etmek için gittikçe artırılan kirlilik beni yoruyor. Mesela güncelde yer alan ve neden hala final yapmadı diye sorguladığım bir hikâyeden bahsetmek istiyorum burada da. Kızılık Şerbeti. İki ayrı ailenin çocuklarının evlilik kararı dolayısıyla bir araya gelmek zorunda kalışını anlatmak istemişler.

Yıl 2022, o da bitiyor. Ama hala tesettür hakkında tartışmalar gündemi işgal ediyor dedim, yapımı görünce. Şu çok meşhur sözlükte korkunç bir yorum da okudum. **Tesettürü köylülükle eş değer tutan bir zihniyet, çocuğunu muhafazakâr bir aileye "tabii" olarak vermeyeceğini yazıyordu.**

Ama asıl istenen gündemi ciddi bir şekilde kutuplaşmaya götüren, bir konuyu deyim yerindeyse hortlatmak üzerine. Yıl 2022, o da bitiyor. Ama hala tesettür hakkında tartışmalar gündemi işgal ediyor dedim, yapımı görünce. Şu çok meşhur sözlükte korkunç bir yorum da okudum. Tesettürü köylülükle eş değer tutan bir zihniyet, çocuğunu muhafazakâr bir aileye "tabii" olarak vermeyeceğini yazıyordu. Benzer bir düşünce muhafazakâr ailelerde de hâkim. Korkunç olan, bu düşüncenin asla silinmediğini fark etmek. Halbuki iki insanın farklılıkları ile bir araya geldiğinde kurdukları hayat bir zenginlik olur, bir kaos değil. O esnekliğe sahip olamadığımızı görmek bir yana, hala bu tartışmaları izliyor olmak, beni ziyadesiyle üzdü. Bizim artık başka tür de dünyayı görmeye çok ihtiyacımız var.

Bu tip yapımlar yerine, günün karmaşasını bir nebze de olsa unutturan, eğlendiren, yeri geldiğinde tabii ki hüznendiren, ama bıraktığı iz ile "hasta" etmeyen hikâyelere daha çok müptelayım

ben. Çünkü istesek de istemesek de, unuttuğumuz bir gerçek diyor ki, beden sağlığına dikkat ettiğimiz kadar, ruh sağlığına özen göstermeye ihtiyacımız var. Buna örnek yapımlar elbette ki var.

Şimdi ince ayrıntısına kadar hatırlamasam da, yaşı yetenlerin daha net anımsayacağına inandığım bir diziden bahsedeceğim. 1986-1990 yılları arasında Amerika TV larında yayınlanmış, 1990'larda da evlerimize misafir olan ALF. Aranızda ALF ile tanışmamış olan varsa çok şey kaybetmiş demektir. Yeni nesil de ALF kim tanımalı bence. Tabii ki daha çok bize hitap eden yapımlar da bulabiliriz birlikte ama bir yıla daha veda ederken, ALF gibi bir karakterden bahsetmek, sevimli olur bence.

ALF bir uzaylı yaratık. Dünyaya gelişinden sonra davetsiz misafir olarak geldiği evin sahibi Willie ona bu adı vermiş. İsmi'nin açılımı "Ailen Life Form (Uzaylı Yaşam Formu)". Bunu diziyi sizler için araştırırken öğrendim ben de. Seslendirmesi Müşfik Kenter tarafından yapılıyordu, bizlerde

yayınlanırken. Willie ile iletişimleri, sevdiği insanlara yaklaşımı, bacağa yapışık kalması gibi detayları kalmış aklımda. ALF uzaylı olsa da, aile içerisinde olduğu için, aile sorunları ve onun geri dönüşü temeldeydi. Keyifli olduğunu hatırlıyorum. Milenyum çağının korkuyu ve kaosu besleyen dizilerine karşın, iyi gelen bir yanı vardı. O kadar bunaldım ki hikâyeleri incelerken, dönüp onu izleyip, rahatlama fikri doğdu içime. Belki yeni yıl ruhunu taşıdığı sahnelerini de hatırladım. Şimdi kızacaktır bazı okurlarım eminim. Yeni yıl kutlama, kutlamama tartışması da alevlenmesine sebep olacaktır. Ama ALF izlemek için sebep aramayın. Zaten, her sahnesini bulmak kolay olmayabilir. Çocukluğunda birilerinin bacağına yapışma eğlencesi ile tanışmış bütün okurlarıma biraz komedi iyi gelebilir.

Güncel tartışmaları reyting uğruna köpürten, insan ayıran ve hala toplumsal anlamda çatışmaları besleme mantığı olan bütün yapımlar bizlerden uzak

olsun. Tesettürlü, başı açık, kapalı tartışmaları da uzak olsun artık, hoşgörü ve saygı hâkim olsun. İçi boş tartışmalardan çok sıkıldık.

2023'de toplumsal sorunlara dikkat çekerek farkındalık katmaya çalışırken, boğmayan, korkutmayan, gelecek ütopyaları ile akıl almayan yapımları izleyebilmeyi, bir izleyici olarak, bütün kalbimle diliyorum. Yeni sene de bu köşede, sizler için sürprizlerim de olacak. Şimdiden heyecanlandırmak adına bir ipucu vereyim, ekranın haricinde, perdeden de yansıyanlar burada olabilir.

Zülünün Günlüğü okurları, bu köşede iken, hayata dair başka başka pencereleri de görsünler ve nefes alsınlar derdindeyim. Belki aynı şehirde olan okurlarım ile bir araya da geliriz bu yolla belli mi olur? Tiyatro severlerin fikirleri olursa beklerim. Her sürprize açık olun derim bir de.

2023'de yepyeni içeriklerle karşınızda olabilmek dileğiyle.

Umutunuz, itikatiniz ve çabanız baki olsun.

Selam ve dua ile.

Güncel tartışmaları reyting uğruna köpürten, insan ayıran ve hala toplumsal anlamda çatışmaları besleme mantığı olan bütün yapımlar bizlerden uzak olsun. **Tesettürlü, başı açık, kapalı tartışmaları da uzak olsun artık, hoşgörü ve saygı hâkim olsun. İçi boş tartışmalardan çok sıkıldık.**

FATMA DANOESUBROTO:

KENDİ MİLLETİNDEN OLMAYAN BİRİYLE EVLİ OLMAK BÜYÜK BİR TABUYDU

Fatma Danoesubroto, psikoloji üzerine eğitim almaya devam ederken sosyal medyada da uzun yıllardır ilgiyle takip edilen paylaşımlar yapıyor. Biz de kendisiyle İstanbul'dan Kanada'ya uzanan yolculuğunu, farklı kültürden biriyle yaptığı evliliği, evlatları, dünyaya bakış açısını, deneyim ve gözlemlerini... Kısacası, hayat yolculuğunu konuştuk.

Fatma hanım, öncelikle sizin ifadelerinizle tanıyalım istiyoruz, bize kendinizi nasıl anlatırsınız?

İstanbul doğumluyum ve Kanada'da yaşıyorum. Soyadımı 2010 yılının ekim ayında Endonezya asıllı eşimle evlenerek aldım ve o yıla kadar İstanbul'da ikamet ettim. Trakya Üniversitesinde önlisans programı bitirdim, dört yıllık lisans eğitimime tamamlama sürecinde bana facebooktan dilini hiç bilmediğim peaky blinders şapkalı bir adamın gönderdiği arkadaşlık teklifi sonucunda devam etmekte olan eğitimimi yarıda bıraktım. Şu anda Toronto York Üniversitesi psikoloji ikinci sınıf öğrencisiyim. Gezme, yeni şeyler öğrenme ve bunu çocuklarıma aktarma hevesim okulumu bu dönem dondurmama sebep oldu. Hamza Abdullah adında pek meraklı bir oğlumuz, Vera Hesna adında ise pek marifetli bir kızımız var. Yaklaşık 10 senedir çekirdek ailemle beraber Kanada'nın kışın hava-

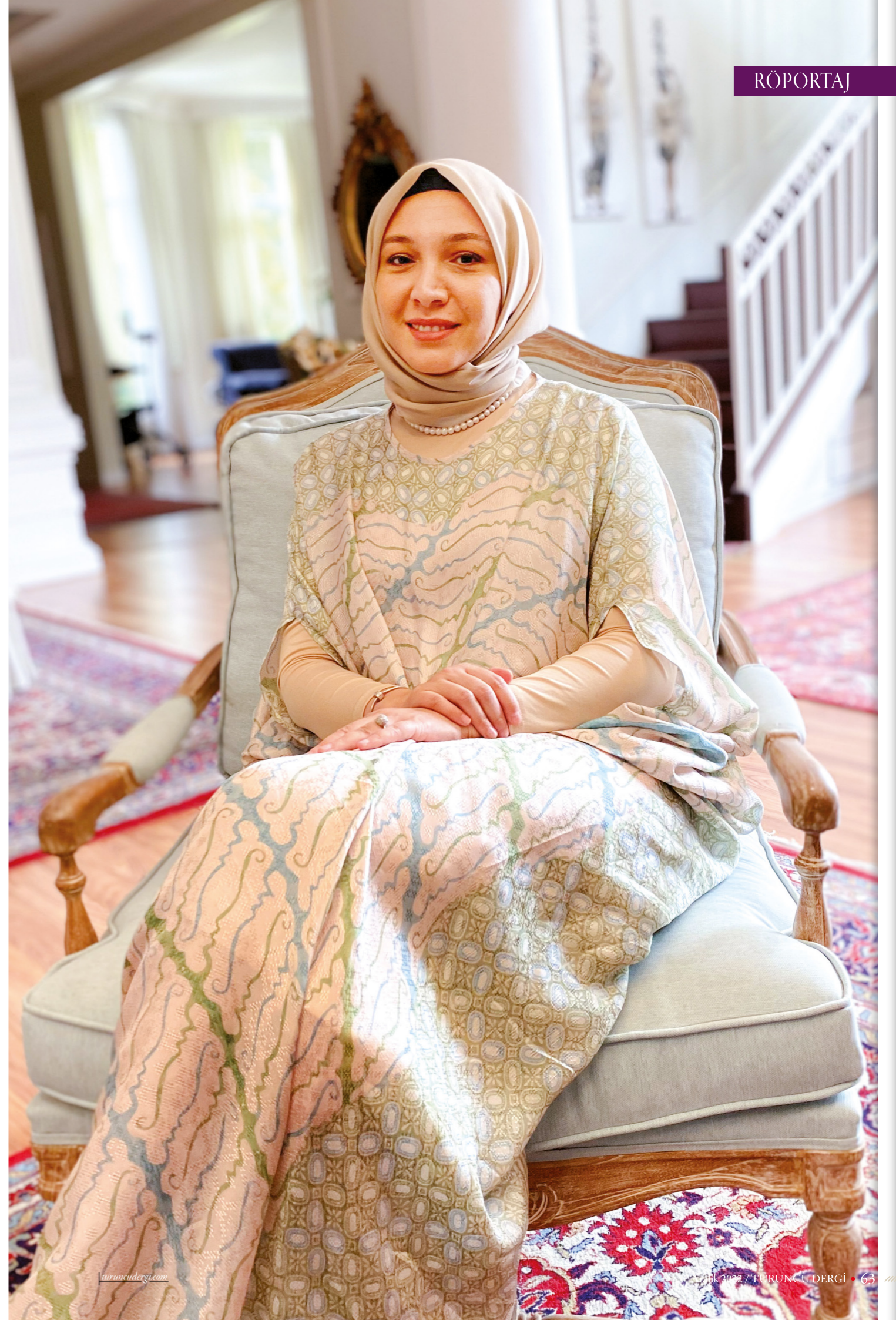
II RÖPORTAJ: SEDA ŞİŞMAN II

sı -30 dereceleri bulan şehri Toronto'da yaşıyorum. İlk ve sonbahar, mevsim geçişleri göz açıp kapayıncaya kadar geçen bu ülkenin yazı 2 ay, kışı ise yaklaşık 9 ay olduğundan, en sevmek zorunda olduğum spor buz pateni yapmak, kapı önü karlarını küremek, buzlanmış camları kazımak. Ben evimi, evimde vakit geçirmeyi ve hatta köş köş hiçbir şey yapmadan oturmayı çok seven biriyim bunu belki yengeç burcu olmama bağlayabiliriz. Bu yüzden 9 ay boyunca camdan kar izlemek de beni asla yormayan bir spor.

Yurt dışında yaşamı tecrübe edenlerdensiniz. Artı ve eksi-leriyle orada nasıl bir hayat yaşıyorsunuz?

Yurtdışı tecrübem ilk Kanada ile başladı ve ilk bulunduğum şehir Amerika'ya sınır olan emekliler ve mülteciler şehri Windsor'di. Burayı Chicago'da yaşayan eşimin ailesine yakın olmak için seçmiştik. Yaşadığımız kültür şokunu uzun bir süre üstümden atamamama sebep olan Windsor şehrinde hiç arkadaşım olmadı. Bir kere hiç Türk akranı yoktu. Annem oğluma doğum yaptığımızda bizi ziyarete gelmişti ve bana "Nasıl Türk olmaz, aramazsan bulamazsın" deyip bir Arap markette tanıştığı Türk teyzeden adres bilgilerini alıp, kendini teyzeler için yapılan bir perşembe sohbetine davet ettirmişti.

Annem onları çok sevmişti ve bana "Bir de Türk yok diyordun, takıl işte bilmediklerini sorarsın." demişti. Ben de sadece bilmediklerimi sormak için onlarla irtibata geçtim. Kendime Türkçe konuşabileceğim bir akran bulamadım ve üç sene boyunca ardındaki hikmeti görmeden dertlendim. Aslında ben üç yıl boyunca bir gün bile (ailemle video konferans yapma dışında) Türkçe konuşmadan İngilizcem ile ilerletiyordum. Eşimle tanıştığımızda birbirimizin dilini hiç bilmiyorduk, bunun için Google çeviriden çokça yardım almıştım. Çok heyecanlı bir konu olan muhabbetimizin (!) arasında durup Google dan o kelimenin İngilizce karşılığını öğrenmek sohbeti çok uzun kılıyordu. Köprü'nün altından çok sular aktı, ben büyüdüm ve her şeyi oluruna bıraktım. Sağ tarafımdaki evde oturan komşum sadece "Hello" dan ibaret bir muhabbet istiyorsa onu veriyorum. Sol tarafımdaki komşum "Bu kurabiyeleri çok övüyorlar, bir paket de sizin için aldım" diyorsa ben de ertesi gün elimde bir paket uzatıp "Sen hiç Türk lokumu yedin mi?" diyerek kapısını çalıyorum. Kanada aslında göçmenler ülkesi ve bana kalırsa farklı milletler, dinler, kültürler, adetlerin varoluşu bu ülkeyi özgür yapıyor. Ben Müslüman bir Türküm ve çocuğumu İslami okula veriyorum.

YAKIN VE SÜREKLİ
DOSTLUK KURACAĞIM
ARKADAŞLARIMI
BELİRLERKEN
COCUKLARIMI GÖZ ÖNÜNDE
BULUNDURUYORUM HEP.
TÜRK MÜSLÜMAN YA DA
YABANCI MÜSLÜMAN
AYRIMI YAPMADAN SIRAT-İ
MÜSTAKİM YOLUNDA OLAN
DOSTLARLA OMUZ OMUZA
OLMAYA ÇALIŞIYORUM.
HAMDOLSUN, BU KONUDA
ÇOK ŞANSLIYIM, ÇOK GÜZEL
İNSANLAR ÇIKARDI
ALLAH KARŞIMA
BU SÜREÇTE.

14 şubat geldiğinde öğretmeni oğluma ya da kızıma, "Hadi bakalım kendine bir partner seç ve ona sevgililer kartı hazırla" diyemesin diye devlet okulunu seçmedim ve bu beni özgür yapıyor. Bir başkası çocuğuna aşı yaptırmayıp "Benim din değerlerime uymuyor" dediğinde devletin bunu hoşgörülle karşılaması da bahsettiğimiz özgürlük aslında. Kendim de dahil çocuklarıma İslam dinini daha iyi aktarabiliyorum burada ben. Mesela; oğlum bana parkta oynadığı arkadaşının annesinin ramazan ayında neden yemek yemediğini sorduğunda, Müslüman olmadığı için yememesi gerektiğini bilmediğini söylüyorum ve konu kapanıyor. Kanadadaki, "Kan, ter dökene kadar çalış, vergilerini öde" ilkesi özellikle evin geçimini sağlayan baba figürüne çok acımasız davranıyor. Hal böyle olunca da baba çocuğuna zaman ayıramıyor. Bence İslami eğitim tam da bu yüzden annede başlıyor. Bunun bilincinde olduğumdan bu yana her cuma eşimle beraber ben de gidiyorum namaza. Sonra dinlediklerimi süzgeçten geçirip onlara aktarıyorum. Ezbere konuşmayan, İslam profesörü, araştırmacı, cami imamlarımız çok var. Kendimi özellikle bu konuda çok şanslı hissediyorum. Yakın ve sürekli dostluk kuracağım arkadaşlarımı belirlerken çocuklarımı göz önünde bulunduruyorum hep. Türk Müslüman ya da yabancı Müslüman ayrımı yapmadan sırat-İ müstakim yolunda olan dostlarla omuz omuza olmaya çalışıyorum. Hamdolsun, bu konuda çok şanslıyım, çok güzel insanlar çıkardı Allah karşıma bu süreçte.

Çocuk doğduktan sonra başvurmanız halinde belli bir yaşa kadar devlet, özel ve okul ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hesabınıza bir miktar ödeme yapıyor her ay. Bu miktar ailenin gelir durumuna göre de değişiyor elbette. Sizce çocuğunuza öz evladı gibi bakan devlet ona hor davranmanıza izin verir mi? Tabii de hayır. Çocuğunuzu evde ya da sokakta hırpalayamaz, azarlayamaz, elinizi kaldıramazsınız. Önce etrafınızdaki insanların ayıplayıcı bakışlarına maruz kalırsınız. Birkaç dakika sonra da bir şikayete polis evinizi basar ve kendinizi bir soruşturmanın içinde bulursunuz. Bazen görünürde sizi izleyen kimsenin olmasına bile gerek olmaz, perdelemin arkasından dikizleyenlere dikkat. Bu aslında her ne kadar devletin vatandaşı fazlasıyla kontrolü altına aldığı düşünürseniz de bence çok iyi bir caydırma tekniği. Bir de kanayan yaramız, sağlık sistemi var tabii. Kanada'da göçmen olarak bulunan, ya da ülkenin vatandaşı olan her birey sağlık kartı başvurusundan sonra ücretsiz sağlıktan faydalanabiliyor. Diyelim ki acillik oldunuz o zaman önce size bir bakıyorlar, geliş sıranız önemli değil. Bu ölecek hasta değil deyip 5 saat acilde bekleyebiliyorsunuz. Eşimin ısrarıyla gidip, bekleyip, geri döndüğü günler geliyor bazen aklıma. Bir nevi kendi kendinizin doktoru siz oluyorsunuz.

Asya kültürüne alışabildiniz mi? Ve Türk - Asya kültürü ikilemi yaşadınız mı, işleri bu noktada nasıl yoluna koydunuz?

Asya'nın özellikle ilk yemek kültürüyle tanışma fırsatım oldu. Öyle bir zamana denk geldi ki bu tanışma, bende büyük bir travmaya sebep oldu. Kanada'ya ilk geldiğimde evlilik sürecim çok ani ve çabuk kararlar alınmış olduğundan ev arama sürecinde birkaç hafta eşimin aile dostu olan Endonezyalı bir teyzede kalmıştım ve oğluma hamileydim. Bir sabah uykudan uyanıp eşime "Biris kokmuş ayak pişiriyor sanırım, n olur beni bu evden çıkar" demiştim. Biz nasıl kışık menemen hazırlıyorsak onlar da

yemeklerin yanında yemek için sambal terasi (karides ezmesi) yapıyorlar. Bizde kahvaltı sofraya serpme şeklinde olur ve öğlen-akşam yemeği öğünlerinden ayrı tutulur. Asya mutfağında ise her öğün aynıdır. Suda haşlanmış yağsız, tuzsuz pilav ekme yerine geçer ve haşlanmış yumurtayı hemen hemen her yemeğin içinde görebilirsiniz, çorbalıların bile. Coğrafi konumu sebebiyle adalar ülkesi olduğundan balık da her öğün sofraların vazgeçilmezidir. Sürpriz bir şekilde diğer farklılıklarımızı göz önüne aldığımızda ilk yemek kültürünün üstesinden geldiğimi söyleyebilirim ama bu benim tam iki yılını aldı. Endonezlerin misafir ağırlama anlayışı da Türklerden çok farklı. Orada bir de çok meşhur şöyle bir söz var; "makan gak makan asal kumpul". Türkçesi, "yemek olsun ya da olmasın önemli olan bir arada olabilmek". Endonezya ultra kolektivist bir toplum. Bir akşam yemeği daveti olacaksa bu bir ya da iki aile değil birbirini tanıyan bütün aileleri davet etmek anlamına gelir. Ne kadar çok kalabalık o kadar çok kahkaha, sohbet, muhabbet. Yaşam alanınızın ne kadar küçük olduğu, yemeğinin o kadar insana yetip yetmeyeceği ya da evinizin tozlu olup olmadığı konuları çok da önemli değil. Herkes zaten kültürel alışkanlık gereği birer çeşit yemek getiriyor, evlere dönülmeden de herkes mutfakta ev sahibine yardım edip öyle gidiyor. Ben ilk 3 sene evime Endonez misafir kabul edememişim.

Çünkü marifetli Türk kadını olma hakkını sonuna kadar vermeliydim. Bunun için de evim dip köşe temiz olmalıydı, o kadar insana yetecek on çeşit yemek yapmalıydım ve plastik çatal kaşık tabak yerine çeyizimden takımlarımla üç masa sunum yapmalıydım. Bir kere ben o kadar geveze biriyim ki sohbet ederken misafirin çayını tazelemeyi unutan bir ev sahibiyim. Bir gün eşim "Bizi davet ediyorlar" dediğinde utana sıkıla ben de gittim mecburen. Öyle bir ortama girmiştim ki küçük büyük her yaşta insan ellerinde birer kağıt tabakla rastgele bir yerlere oturmuşlar sohbetlerine kahkahalar eşlik ediyordu. Biz gelmeseydik yokluğumuzu bile anlamayacakları kadar çok insan vardı. İçlerine girmek beni bir nevi törpüledi diyebilirim. Beni kayıtsız şartsız sadece güler yüzüm ve sohbetimle kabul edecek her türlü insana üç dakika önceden bile haber verse kapım her daim açık. Öbür türlü gerçekten olası yaşanacak güzel anlara haksızlık. Endonezya'da Türkiye'den farklı olarak anaerik yani çoğunlukla kadınların egemen olduğu bir toplum hakim. Ben üç kız kardeşin en büyüğüyüm ve babamla sadece hayatımın ilk on sene zaman geçirdim. Büyürken annem tarafından hiç baskı görmedim, bazen büyük sorumluluklar aldım, zaman zaman kendi başımın çaresine bakmayı öğrendim. Şehir dışına okumaya gittiğim dönemlerde uzakta olsam bile annemin hep gölgesi üzerimdeydi.

ENDONEZLERİN MİSAFİR
AĞIRLAMA ANLAYIŞI DA
TÜRKLERDEN ÇOK FARKLI.
ORADA BİR DE ÇOK MEŞHUR
ŞÖYLE BİR SÖZ VAR; "MAKAN
GAK MAKAN ASAL KUMPUL".
TÜRKÇESİ, "YEMEK OLSUN YA
DA OLMASIN ÖNEMLİ OLAN
BİR ARADA OLABİLMEK".
ENDONEZYA ULTRA
KOLEKTİVİST BİR TOPLUM.
BİR AKŞAM YEMEĞİ DAVETİ
OLACAKSA BU BİR
YA DA İKİ AİLE DEĞİL
BİRBİRİNİ TANIYAN BÜTÜN
AİLELERİ DAVET ETMEK
ANLAMINA GELİR.

Özgür kızdım diyemem ama annem bağlı olduğum ipleri uzun tuttu demek tabiri caizse daha iyi bir tanım. İşte tam da bu yüzden evliliğimde eşimle kültürel farklılıklarımız olsa bile anlaşmazlıkların üzerinden kolayca gelebildik. Ben evde patron oldum o ise şirketinde. Kimse kimseye karışmadı. Ortaklaşa almak zorunda kaldığımız bazı önemli kararlar dışında dümeni elime ben aldım. Onun zaten çocukken evde alışkın olduğu bir durumdu bu ve benim de işime geldi açıkçası. Mutfakta yemek yapma, bulaşık, çamaşır makinesine kirliliği atma, yerleri süpürme gibi biz kadınlar tarafından yapılan günlük rutin işleri Parama ben söylemeden yapıyordu.

Peki gelelim evlatlarınızla taçlandığınız evliliğinize, tamamen farklı kültürden biriyle evlilik yaptınız. Kültürel farklılıkları sorun olmaktan nasıl çıkardınız? Bu süreci, karar aşamanızı ve evliliğinizi bize nasıl anlatırsınız?

Her şey 2010 Temmuz'unda masa üstü, kafası bozunca donan bilgisayarımın başında facebookta okey oynarken başladı. Bana o akşam garip şapkalı, çekik gözlü bir adam facebookta arkadaşlık isteği gönderdi. "What is this, this is a book"tan ibaret İngilizcemi geliştirebileyim diye kabul ettim. Beni 2008 yılında tesadüfen facebookta birbirimizi eklediğimiz ama doğru dürüst hiç konuşmadığımız Endonez arkadaşım Rani'nin sayfasında gördüğünü ve Yılmaz soyadını çok sevdiği aile dostu olan babasının arkadaşıyla bir ilgim olup olmadığını sordu. Her şey o kadar hızlı geliyordu ki konuşmamızın daha ilk haftasında "Hiç lafı dolandırmayacağım, hacca gitmek için hazırlanıyordum ama bana evet dersin iptal edip Türkiye'ye tanışmaya gelirim, belki ileride hacca beraber gideriz. Benim ailem Türklerle çok içli dışlı burada, seviyoruz sizin her şeyinizi; kültürünüzü, misafirperverliğinizi, tarihinizi... Ben açıkçası çocuğum olursa büyüdüklerinde bizim dedemiz Osmanlı deyip övünmelerini çok isterim çünkü biz asırlarca Hollanda'nın sömürgesi

altında kalmış bir milletiz" dedi. Hatta kız kardeşinin eşi de Türkmüş. Her şey nasip tabiki ama benim ailemin de dileği Türklerden kız alıp Türklere kız vermektir. Annemle her şeyimi paylaştım bu aşamada, o da muhtemelen son haftaya kadar kafasında gerçekten yabancı dil merakımı gidermek için bu adamla konuşuyorum sanıyordu. Anneme onun Türkiye'ye gelmek istediği haberini verdiğimde bana bir dizi senaryo sıraladı. İçlerinden bir tanesi Parama'nın beni yurtdışına kaçırdıktan sonra iç organlarımı organ mafyasına satacağıydı. "Anne" dedim, "Benim kismetim buralarda değil biliyorum. Yani başında olupta mutsuz bir hayat sürmem mi, yoksa uzakta olup da huzurlu bir hayat yaşamam mı seni daha çok sevindirir? Alsın biletini gelsin, eğer sevmeyen hala fikrin değişmezse senin dediğin olur ama onun kendini sana göstermesine fırsat ver". Bunu söylerken sebebi nedir bilinmez çok emindim onu seveceğine. Ailesinin bir kaç fotoğrafını paylaşmıştı benimle. Hobi-lerinden, işinden, arkadaşlıklarından, alışkanlıklarından bahsederken hep fotoğraflarla destekledi (Endonezlerin fotoğraf çekmeyi / çekirtmeyi ne çok sevdiğini de bu aşamada öğrendim). Her ne kadar annem bir akşam en büyük amcamı belki beni kararımın vazgeçirir diye evimize davet ettiyse de ben onu daha fazla tanımak için bu yola baş koymuştum bir kere. Annemi ikna ettim, eşim hacını iptal etti ve Türkiye biletini aldı. Bu süreçte birbirimizi daha iyi tanımak için sorular hazırlayıp sorduk. Ailemiz, iş, alışkanlıklar, kötü/ iyi huylarımız ve sağlık geçmişimize kadar her şey. Bunlardan en önemlisi yeme, içme, giyme gibi temel ihtiyaçlarımızı helal dairesi içinde giderip gidermediğimizdi. Parama gelmeden önce Türkiye bağlantılarını kullanıp ben ve yakın bir Türk arkadaşıyla bir görüşme sağladı İstanbul'da. Ben de aynı şekilde Endonezya'da yaşayan bir tanıdık vesilesiyle ailesini soruşturdum ve onlar hakkında çok güzel şeyler duydum. Eşimi havaalanında ilk gördüğüm an onu sanki uzun bir yolculuğa çıkarmışım da şimdi de havaalanında

karşılama gelmişim gibi hissettim. O akşam bizim evde büyük bir kalabalık onu bekliyordu. Herkesi bize çağırdım çünkü istedim ki herkes görsün, tanışsın, sevsin, kimsenin kafasında kalmaması soru işareti. Yanında soyadı Yılmaz olan amcasını da çağırdı. Bir de açtık o vakitler tazelik olan "facetime"i, Parama'nın ailesiyle görüntülü görüşme yaptık ve tabiki de kız isteme geleceğimizi de oradan gerçekleştirdik. O akşam herkesin herkese verdiği kahkahalarla dolu pozitif enerjiyi görmek paha biçilmezdi. Eşim hiç konuşmadı ama yine de çok sevdi beni, annem de dahil. Önümüzdeki tek bariyer dil konusuydu ama o bunu o kadar çok problem etmiyordu ki ben de ister istemez umursamıyordum. İlk vakitler derdimi anlatamadığım için sinirden ağladığım zamanları hiç öngöremedim. O iki haftalık süreçte, dini nikah, nişan ve nikah yapıldı ve beklemeye başladık. Bekleme süreci çok sancılıydı. Başkalarından duyduğum gibi iki sene değil yedi ay bekledim Kanada'nın göçmenlik başvurumu kabul etmesini ve bu zorlu bekleyişte konsolosluk dahil facebookta mesaj kutumu dolduran hiç tanımadığım insanlar beni çok yıldırma çalıştı. Parama oturup kalkmasıyla, yumuşacık huyu suyuyla, ahlaki ve güzel alışkanlıklarıyla benim çok önceden ettiğim bir duaydı ve Allah onu benim karşıma tam zamanında çıkardı. Bunun için Rabbime her gün hamd ediyorum.

Coğrafya gerçekten insanlar için belirleyici temel bir özellik midir? coğrafya bir kader midir? Bu konuda neler söylersiniz?

Doğa olayları ve iklim gibi çevresel faktörleri göz önüne almazsak bu konuda arafta kalmayı tercih ediyorum ben. İnternetin hayatımıza ışık hızıyla girmesiyle beraber coğrafya kaderdir savının da zaman zaman manasını yitirdiğini düşünüyorum. İçine doğduğumuz coğrafyayı seçme şansımız olmasa da üzerinde yaşadığımız topraklar artık kaderimizi belirlemiyor bazı durumlarda. Belki çok sığ bir örnek olacak ama online sipariş ettiğimiz bir Endonez sambal sosunun, uluslararası online bir okuldan aldığımız dil

eğitiminin, sosyal medya aracılığıyla tanış olup hayatınıza önemli ve büyük katkıları gördüğünüz farklı kültürlerden gelen arkadaşlarınızın size, hayat tarzınıza, yaşam biçiminize olan etkilerinin olması gibi.

Türkiye'ye yönelik bakış açınız nedir?

Türkiye hakkında söyleyeceklerim çok kısa ve net! Dünya'nın neresine gidersem gideyim Türkiye benim hatıralarla dolu yuvam, dönüp dolaşacağım yer. Toronto'da evim havaalanına çok yakın. Ne vakit Türk bayraklı uçağın havalanışına denk gelsem gözlerimde dökülür incilerim. Vatan sevgisi imandandır derler işte tam da öyle. Sadece ben değil yurt dışında yaşayan her "Türküm" diyen vatandaşı böyle hisseder.

Sosyal medyayı aktif kullanan biri olarak, balon mutluluklar/zoraki güzellikler/sadece en güzelinin ve aslında tamamen yapaylığın alkış aldığı bu dönemde, siz ödün vermeden nasıl bir yol izliyorsunuz ve nasıl bu kadar samimi kalabiliyorsunuz?

Öncelikle hakkımda böyle düşündüğünüz için de çok teşekkür ederim Seda hanım. Bence samimi kalabilmenin yolu bunun için fazladan çaba sarfetmekten değil de yaşamışlıkları olduğu gibi ve ilk önce kendimiz için bunu yaptığımızı karşı tarafa aktarabilmekten geçiyor. Benim sosyal medya olarak instagram ilk kullandığım zamanlar en yalnız hissettiğim zamanlara denk geliyor. Kendi dilimde dertleşmek istediğim arkadaşlar aradığım dönemlerdi, biraz da canım sıkılıyordu desem yalan olmaz. İlk fotoğrafım oğluma doğum yaptığım gün onu kendi odasında kucağıma aldığı günden bir kareydi. O vakitler instagram küçük bir köy gibiydi. Daha azdık, herkes herkesi tanıyor gibiydi ve sosyal medya algoritmaları günümüzdeki kadar acımasız değildi. Beni sonradan kız kardeşimin eşinin sınıf arkadaşının kardeşinin takip ettiğini filan öğrenmiştim ve bunun gibi beni çok şaşırtan kişilerin tabii. Bu yüzden yorumlarımı yaparken daha dikkatli

olmam dışında fazladan bir gayretim olmuyordu. Takipçi artırma isteğinden ziyade varolan takipçilerimle bir bağ kurma ve onlara (Ey insanlar! Sizi bir erkekle bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi soylara ve kabilelere ayırdık -hucurat 13-) ayetinin yürüten bir kanıt olduğunu göstermeye çalıştım. Kendi milletinden olmayan biriyle evli olmak büyük bir tabuydu Türkiye'de seneler önce. Onlarca mesaj aldım o dönemlerde genç kız kardeşlerimden ve onları yönlendirmeye çalıştım, yaptıklarını utanılacak bir şey olmadığını anlatmaya çalışarak. Anne/babasını farklı kültürlerle kuracağı evliliklere ikna etmek ya da onay alma sürecini hızlandırmak için "Bak o da yapıyor, işte bu da hayatında bir kesit" deyip sosyal medya hesabımdaki paylaşımlarımı ailelere göstermeleri sonucunda kurulan bir çok hayata şahit oldum. Bunun yanı sıra beni bile isteye inciten, kırmaya çalışan, canımın istemediği herkesi de engellemekten çekinmedim bu mecrada. İyi ki o zamanlar bunu yapmışım. Şimdiye baktığım zaman rü-be-rü görmememe rağmen hala irtibatı koparmadığım arkadaşlarım var, onlar iyi ki varlar.

ÖZGÜR KIZDIM DİYEMEM AMA ANNEM BAĞLI OLDUĞUM İPİLERİ UZUN TUTTU DEMEK TABİRİ CAİZSE DAHA İYİ BİR TANIM. İŞTE TAM DA BU YÜZDEN EVLİLİĞİMDE EŞİMLE KÜLTÜREL FARKLILIKLARIMIZ OLSA BİLE ANLAŞMAZLIKLARIN ÜZERİNDEN KOLAYCA GELEBİLDİK. BEN EVDE PATRON OLDUM O İSE ŞİRKETİNDE. KİMSE KİMSEYE KARIŞMADI. ORTAKLAŞA ALMAK ZORUNDA KALDIĞIMIZ BAZI ÖNEMLİ KARARLAR DIŞINDA DÜMENİ ELİME BEN ALDIM.

ENDÜLÜS'E VEDA ZAMANI

İspanya denilince akıllara ilk önce hep Endülüs gelir. İspanya'nın Matadorları ve boğa güreşleri değil de Endülüs'ün sarayları, kasırları, mahalleleri, kültürü gelir. Öyle ki İspanya'dan Endülüs'ü çıkarın geriye sadece Real Madrid futbol takımı ve boğa güreşi kalır ki bunlar da tarihi bir kültürü değil dejenere olmuş suni bir kültürü temsil eder. İspanya'ya gideceğimiz ilk güzergâhımızın Malaga şehri olması bu yüzden tesadüf değildi. Tarık Bin Ziyad'ın Cebeli Tarık Boğazı'ndan İber Yarımadasına gelmesi ve askerlerine "gemileri yakın" diye emrettiği yer olan Malaga şehri ilk durağımızdı.

İlginç bir hikâyesi vardır bu "Gemileri Yakmak" deyiminin. Her şeyi bir daha geri dönülmeyecek bir biçimde geride bırakmak anlamında kullanılır. İşte o gemilerin yakıldığı yer olan Cebeli Tarık Boğazı'nın olduğu Malaga Şehri adeta Türkiye'nin Antalya'sı gibi bir iklimle sahip olan bir Akdeniz kentidir aslında. Hikâyeye gelince şöyledir; Tarık bin Ziyad, kumandasındaki binlerce kişilik orduyla birlikte Cebeli Tarık boğazından gemilerle İspanya'ya geçmiş ve tam o sıralarda İspanya kralının yüz bin

DR. MİMAR
GÜLAY KURT

DR. MİMAR - ÖĞRETİM GÖREVLİSİ

kişilik devasa ordusuyla üzerlerine doğru geldiğine dair bir dedikodu yayılmış askerler arasında. Tarık bin Ziyad, askerlerinin korku duymaya başladığını fark edince hepsini yüksekçe bir tepeye çıkarmış, arkalarında kalan birkaç askere de geldikleri gemileri yakmalarını emretmiş. Askerler bu emre şaşırıp kalmışlar. Ama emir büyük yerden olunca gemileri ateşe vermişler. Tarık bin Ziyad şaşkınlık içindeki askerleri ile birlikte gemilerin yanışını izlemiş. Sonra da gür sesiyle "Askerlerim! Karşımızda deniz gibi ordu, arkamızda ordu gibi deniz var. Artık geriye dönüşümüz kalmadı. Düşmana saldırıp bu toprakları almaktan başka çaremiz yoktur." demiş. O gün iki ordu savaşa tutuşmuş. Tarık bin Ziyad ve ordusu canla başla savaşarak büyük bir zafere imza atmış ve böylece Endülüs Emevi Devleti'nin temelleri atılmıştır.

Gemileri yakarak kaderlerini de bu topraklara kazıyan ordu 800 yıllık bir medeniyete imza atacaklarını biliyorlar mıydı acaba. 711-1492 yılları arasında hüküm sürmüş ve ilim, kültür ve medeniyette dünyanın bir numarası haline gelen Endülüs ayrıca üç semavi dinin, sevgi ve saygı içinde yaşanmasını başarmış bir devlet olarak adını altın harflerle tarihe yazdırmıştır.

Malaga'daki kaleden Cebeli Tarık Boğazını ve karşı tarafında Fas Ülkesi'nin bulunduğunu hayal ederek yokuş aşağı inip şehir turu yaptıktan sonra Malaga'ya bağlı bir kasaba olan Ronda'ya vardık. 200 metrelik yüksekliğe sahip bir kanyonda iki uçurumunun tepesinde masallardan çıkmış gibi görünen bir Endülüs kasabası olan Ronda, Endülüs Emevi Devletinin hüküm sürdüğü benzersiz coğrafyada, çok zengin bir tarihi mirasa sahip. Kireçtaşından oluşan derin kanyonun ikiye bölündüğü kasaba, deniz seviyesinden 760 metre yükseklikteki kent, yüksek tepelerin arasından akan Guadalevin Nehrinin iki yanına kurulu. Ernest Hemingway ve Orson Welles gibi yazarlar burada sayısız yaz geçirip ünlü romanlarını yazmışlar.

Ronda'dan sonra İspanya'nın Endülüs Özerk Bölgesi'nin başkenti ve aynı zamanda en büyük kenti olan Sevilla kentine vardık. **Tüm İspanya'da etkisini göreceğimiz Endülüs tarzı yaşamın en yoğun yaşandığı kent ve tüm Endülüs Bölgesi'nin sanat, kültür ve ekonomi merkezi olduğu söyleniyor.**

Emeviler tarafından İslam döneminde inşa edilen surları, coğrafi konumu ve kapıları nedeniyle Endülüs'ün en zapt edilemez şehirlerinden biri olmuş olan Ronda. Bu yüzden Emevilerin yarım adadan çekilirken İspanyollara en son teslim ettikleri kale Ronda Kalesi olmuştur.

Ronda'dan sonra İspanya'nın Endülüs Özerk Bölgesi'nin başkenti ve aynı zamanda en büyük kenti olan Sevilla kentine vardık. Tüm İspanya'da etkisini göreceğimiz Endülüs tarzı yaşamın en yoğun yaşandığı kent ve tüm Endülüs Bölgesi'nin sanat, kültür ve ekonomi merkezi olduğu söyleniyor. Aynı zamanda Kristof Kolomb'un Amerika kıtasını keşfetmek için yola çıktığı ve mezarının bulunduğu, Cervantes'in ünlü Don Kişot romanını yazdığı şehirdir. İbn-i Haldun'da burada yaşamıştır. Ortaçağ'dan kalma dolambaçlı sokakları, sarı-beyaz renkli yapıları, her sokakta bulunan turunc ve portakal ağaçları, portakal çiçeği kokulu avluları ve minik meydanları ile tüm Endülüs şehirlerinden daha fazla Endülüs'tür. El Hamra Sarayı'nın bir taklidi olan Al Cazzar Sarayı'da buradadır.

İçimizi yakan bir başka şehir

olan Cordoba'ya (Kurtuba) rotamızı çevirdik. Endülüs Devleti'nin bir zamanlar merkezi olan Kurtuba, Avrupa'nın en kalabalık ve en geniş şehri haline gelmiş. Vezir ve memurların ikamet ettikleri yerler dışında yüz on üç bin ev, altı yüz cami üç yüz hamam (evdeki banyolar hariç), elli hastane, seksen resmi okul, orta tahsil için on yedi okul, yüksek seviyede tahsil veren birçok yer ve bu okullarda tahsil gören dört bin talebe olduğu söyleniyor. Ayrıca Kurtuba'da içinde yüz binlerce kitabın bulunduğu yirmi tane devlet kütüphanesi ve buna ek vakıf kütüphaneleri de varmış. İnsanlar, fen ve din ilimlerinin her çeşidi ile ilgileniyorlar, araştırmalar yapıyorlarmış. Hayvanlarda suni tohumlama bile yapılıyorymuş. Avrupa'nın aydınlanması da ilim ve medeniyet merkezi olan Endülüs sayesinde olmuştur dersek abartmış olmayız. Hatta Avrupa'yı Rönesans'a Endülüs Devleti'nin taşıdığı söyleniyor.

Endülüs Emevi Devletinde ilme ve âlime çok değer verilmiş ve ilim ve fende çok ileri gidilmiştir. Her memlekette insanlar ilim öğrenmek için akın akın Kurtuba'ya gelmişlerdir.

Kurtuba'da büyük ve mükemmel bir tıp fakültesi kurulmuş ve Avrupa kralları ve devlet adamları buraya tedavi olmak için gelirmiş. Yine Kurtuba'da altı yüz bin kitap bulunan büyük bir kütüphane yapılmış ve bilhassa tıp ve astronomi alanında çok ileri gidilmiş. Muhyuddin ibn Arabi, Kadı Ebu Bekri İbni Arabi, Nureddin Batrucci, Ebu Abdullah bin Muhammed Kurtubi, Kadı İyad Yahsubi gibi pek çok âlim yetişmiştir. Fen ilimleri de Endülüs'te ileri dereceye ulaşmış, kimya alanında Abbas bin Firnas, cam yapma tekniğini geliştirmiş ve tanıtmıştır. Kimya alanındaki gelişmeler ile yeni ilaçlar da yapılmış ve eczaneler kurulmuş, ilaçlar ile ilgili kitaplar yazılmıştır. O devirde dünyanın en meşhur ve gözde üniversitesi yine Kurtuba'da kurulmuştur. Dünyanın birçok yerinden buraya talebeler ilim öğrenmeye gelmişlerdir. Ünlü Mescit-Katetral olan eski Kurtuba Cami de dünyada tek mescit/katedral olarak Cordoba'dadır.

Bir başka ilim kenti olan Granada'ya vardığımızda (Girnata) başka bir Endülüs başkenti ile karşılaştık. Ünlü ve ihtişamlı El Hamra Sarayı buradadır. Çeşitli büyük camiden devşirilmiş katedraller, orijinal kalmış çingene ve Yahudi mahalleleri gezilmeye değer yerler. Girnata aynı zamanda bir ilim merkezidir. Dünyanın her tarafına ilmin aydınlığını yaymıştır. Günümüzde dahi bir öğrenci kenti olan Granada ülke politikasına yön veren eylemleri ile meşhurdur.

Daha sonra Türkiye'nin Mardin'i sayılabilecek tarihi bir kent olan Toledo'ya vardık. Dünyanın en güzel tarihi miras manzarasına sahip kent seçilen Toledo, İspanya'yı en iyi temsil eden kent de sayılır ayrıca. Toledo ortaçağdan aynen günümüze aktarılmış şehir mimarisi ile görülmeye değer bir kent.

Endülüs devleti ilimde altın çağını yaşarken, Avrupa'da okuma yazma bilen bile son derece azmış. Devrin en ileri teknik ve ilmine sahip bir medeniyete sahip olan Endülüs, çeşitli taht kavgaları, iç

ayaklanmalar, gösterişli saltanat hayatı vs. ile zayıflamış ve daha "rekongista" (yeniden fetih) anlamına gelen bir savaşlar dizisi ile Haçlılar tarafından görülmemiş bir vahşetle yok edilmiştir.

Bu soykırımın yanında bütün mimari yapılar yıkılmış, camiler tahrip edilip kiliseye çevrilmiş, din adamları zorla vaftiz edilip Hristiyan olmaya zorlanmış ve katledilmiş, kütüphaneler ve binlerce kitap yakılmıştır. Avrupa'da radyolojinin kurucusu olan Madam Curie," Müslüman Endülüs'ten bize 30 kitap kaldı atomu parçalayabildik. Şayet yakılan bir milyon kitabın yarısı kalsaydı çoktan uzayda galaksiler arasında geziyor olacaktık. Orada bilim sıfırlanınca biz yeniden sıfırdan onların yüzyıllar önce keşfettiği şeyleri bulmaya çalıştık ve yüzyıllar kaybettik" demiştir. İslam dünyasında iki büyük felaket vardır bunlar Moğol istilası ve İspanyolların geri fethi Rekonkista... Bu iki büyük olay İslam dünyasının, bilimde altın çağını yaşamasını sektete uğrattığı söylenir.

Gittikçe kuzeye varıp Madrid ve Valencia'yı da gezdikten sonra rotamızı tamamladık. Yedi şehirden oluşan Endülüs'ü kâh hayranlıkla kâh hüznle gezerken insan bu kadar saraylara camilere sahip çıkamamanın pişmanlığı ile dopdolu oluyor. İçimizde bir doymamışlık bir burukluk hatta acı ile Endülüs'e veda ettik.

Granada'ya vardığımızda (Girnata) başka bir Endülüs başkenti ile karşılaştık. Ünlü ve ihtişamlı El Hamra Sarayı buradadır. Çeşitli büyük camiden devşirilmiş katedraller, orijinal kalmış çingene ve Yahudi mahalleleri gezilmeye değer yerler. **Girnata aynı zamanda bir ilim merkezidir. Dünyanın her tarafına ilmin aydınlığını yaymıştır.**

Bu Millet DİZ ÇÖKMEZ

Siyasi nefretle körleşmiş akılları ve kararmış vicdanları ile PKK'nın yalanlarını referans alıp terör saldırısını hükümetin yaptığını iddia edecek noktaya gelen muhalefet, PKK'nın kurulduğu günden beri sivillere yönelik eylemleri üstlenmediğini bilmemezlikten geldiği gibi, ilk saldırılarına başladığı 1984'ten bu tarafa sebep olduğu can kayıplarını da unutmuş görünüyor.

Av. Arb.
UMUT ÖZKAN

İstiklal caddesinde gerçekleştirilen hain terör saldırısı 9 yaşındaki Ercin ile babası Mustafa Meydan'ı, öğretmen Arzu Özsoy ile kızı Yağmur'u, Adem Topkara ile eşi Mukaddes Elif Topkara'yı hayattan kopardı. PKK'nın hain saldırısında, vatandaşlarımızın olduğu kadar turistlerin de yoğun olarak ziyaret ettiği İstiklal Caddesinde pazar gününü tercih etmeleri sivillere yönelik büyük bir katliamın hedeflendiğini gösteriyordu.

Terör örgütünün sivilleri hedef alması aynı zamanda PKK'ya yönelik operasyonlar nedeniyle ne kadar sıkıştıklarını da göstermekteydi. Hain terör eyleminin

akabinde muhalefete yakın isimlerin PKK terör örgütünün yalanlamasına sarılıp İstiklal Caddesinde bomba patlatanların PKK'lı olmadığı yönündeki açıklamaları ve terör saldırıları iktidara yarıyor şeklindeki algı operasyonları kamuoyunda kafa karışıklığına neden oldu. Muhalefet siyasi ihtiraslar uğruna bebek katili olmak gibi bir sicile sahip olan ve ülkemizi bölmeyi hedefleyen PKK'yı aklamının derdine düşmüştü maalesef. Lakin emniyet güçlerinin çok kısa bir süre içinde faileri yakalaması ve olayın bütün yönleriyle aydınlatılması yalanlar üzerine kurulan algı operasyonunu da çürütmüş oldu.

Kanlı terör saldırıları karşısında devletimizin diz çökeceğini milletimizin de pes edeceğini zanneden taşeron örgütler ile küresel terör merkezleri 38 yıl boyunca hayal kırıklığına uğradı. **Yapılan her terör saldırısından sonra milletçe daha çok kenetlenirken teröristlerin üzerine ise çok daha kararlı bir şekilde gittik.**

İstiklal Caddesindeki patlamanın şifrelerinin çözülmesiyle birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinin Suriye ve Irak'ın kuzeyinde icra etmiş olduğu Pençe Kılıç Operasyonu neticesinde büyük kayıplar veren ve köşeye sıkışan PKK/YPG'li teröristler bu seferde Gaziantep'in Karkamış ilçesine roketli saldırı düzenledi. Karkamış'a atılan 10 roket saldırısı sonucunda 5 yaşındaki Hasan Karataş ile 22 yaşındaki öğretmen Ayşenur Alkan hayatını kaybetti.

Muhalefetin aklamaya çalıştığı bebek katili PKK terör örgütü eski kodlarına dönmüş ve 5 yaşında bir çocuğu katlederken hedef gözetmeksizin sivillere saldırmıştı Karkamış'ta. Roket atılan yerlerden birisi de ilkokuldu ve sınıf öğretmeni Ayşenur Alkan görev başında şehit düşmüştü.

Millet olarak terörle olan mücadelemizde 38 yılı geride bıraktık. Bu süreçte 5 bin 724 sivil

vatandaşımızı toprağa verirken 11 bin 451 vatandaşımız da yaralandı. 1984'ten bu yana 675 polisimiz, 5 bin 945 askerimiz ve 1.556 güvenlik korucumuz şehit olurken 6 bin 812 polis, 15 bin 778 asker ve 2 bin 407 güvenlik korucusu da yaralandı.

Terörün ülke ekonomisine maliyeti 1.8 trilyon dolar gibi devasa bir rakama ulaştı.

Kanlı terör saldırıları karşısında devletimizin diz çökeceğini zanneden taşeron örgütler ile küresel terör merkezleri 38 yıl boyunca hayal kırıklığına uğradı. Yapılan her terör saldırısından sonra milletçe daha çok kenetlenirken teröristlerin üzerine ise çok daha kararlı bir şekilde gittik.

Bu dönemde 24 bin 652 PKK'lı terörist öldürülürken 1.049 terörist ise yaralı ele geçirildi. 9 bin 55 terörist sağ olarak ele geçirilirken 8 bin 899 terörist ise teslim oldu.

Özellikle savunma sanayiinde

atılan başarılı adımlar ve güvenlik güçlerinin son yıllarda yapmış oldukları çalışmalar neticesinde ülke içinde ve dışında terör örgütünün belki kırıldı. Ülkemizdeki PKK terör eylemleri 2016'ya göre yüzde 95 oranında azaldı. İstihbari faaliyetler neticesinde ise sadece 2022 yılında 200'e yakın terör saldırısı teşebbüs aşamasında engellendi.

2014 yılında 5 bin 558 kişinin katılım yaptığı PKK'nın, bugün yurt içindeki tüm silahlı eleman mevcudu 100 sınırına kadar geriledi. Terör örgütüne katılım sayısı her geçen sene azılırken bu sayı geçen sene 51 kişide kaldı. Bu yıl ise toplam 22 kişi terör örgütüne katıldı.

HDP Eş Başkanı Pervin Buldan istiklal caddesindeki hain terör saldırısından hemen sonra "Türkiye toplumuna korku salarak siyaseti dizayn etme çabalarına yabancı değiliz" diyerek PKK sözcülerine benzer bir açıklama yaptı.

Siyasi nefretle körleşmiş akılları ve kararmış vicdanları ile PKK'nın yalanlarını referans alıp terör saldırısını hükümetin yaptığını iddia edecek noktaya gelen muhalefet, PKK'nın kurulduğu günden beri sivillere yönelik eylemleri üstlenmediğini bilmemezlikten geldiği gibi, ilk saldırılarına başladığı 1984'ten bu tarafa sebep olduğu can kayıplarını da unutmış görünüyor.

Küresel güçler ve taşeron örgütler şunu iyi bilmeli ki eskisinden çok daha güçlü bir Türkiye var. Kendi ürettiği savunma sanayii ürünler ile bu alanda tam bağımsızlığa kavuşan devletimiz, yurt içinde terörü bitirme noktasına getirirken Suriye ve Irak'ın 170 km içinde operasyon yapma kabiliyetine ulaşan silahlı kuvvetlerimizle terörün kökünü tam anlamıyla kazımayı hedefliyor. Bu mücadelede ise en büyük desteği devletin yanında kaya gibi dimdik duran Aziz Milletimiz veriyor.

Kendi ürettiği savunma sanayii ürünler ile bu alanda tam bağımsızlığa kavuşan devletimiz, yurt içinde terörü bitirme noktasına getirirken **Suriye ve Irak'ın 170 km içinde operasyon yapma kabiliyetine ulaşan silahlı kuvvetlerimizle terörün kökünü tam anlamıyla kazımayı hedefliyor.**

ŞEHİR İÇİNDE ŞEHİR; İÇİNDE ŞEHİR 'İÇERİDEN TAŞRAYA TAŞRADAN İÇERİ BAKMAK'

BUGÜN TOPÇU'NUN BAKTIĞI YERLERDEN NİLÜFER OVASI'NA BAKIP DA YEMYEŞİL BİR DENİZ VE KIYAM VE RÜKU HALİNDE RİKKATLE BEKLEYEN RUH ORDULARINI GÖREBİLEN VAR MI? YEŞİL BURSA ADI KADİM ŞEHRİN BULUNDUĞU YERDE VE ARKASINDAKİ KEŞİŞ DAĞI TARAFINDA KALDI GALİBA.

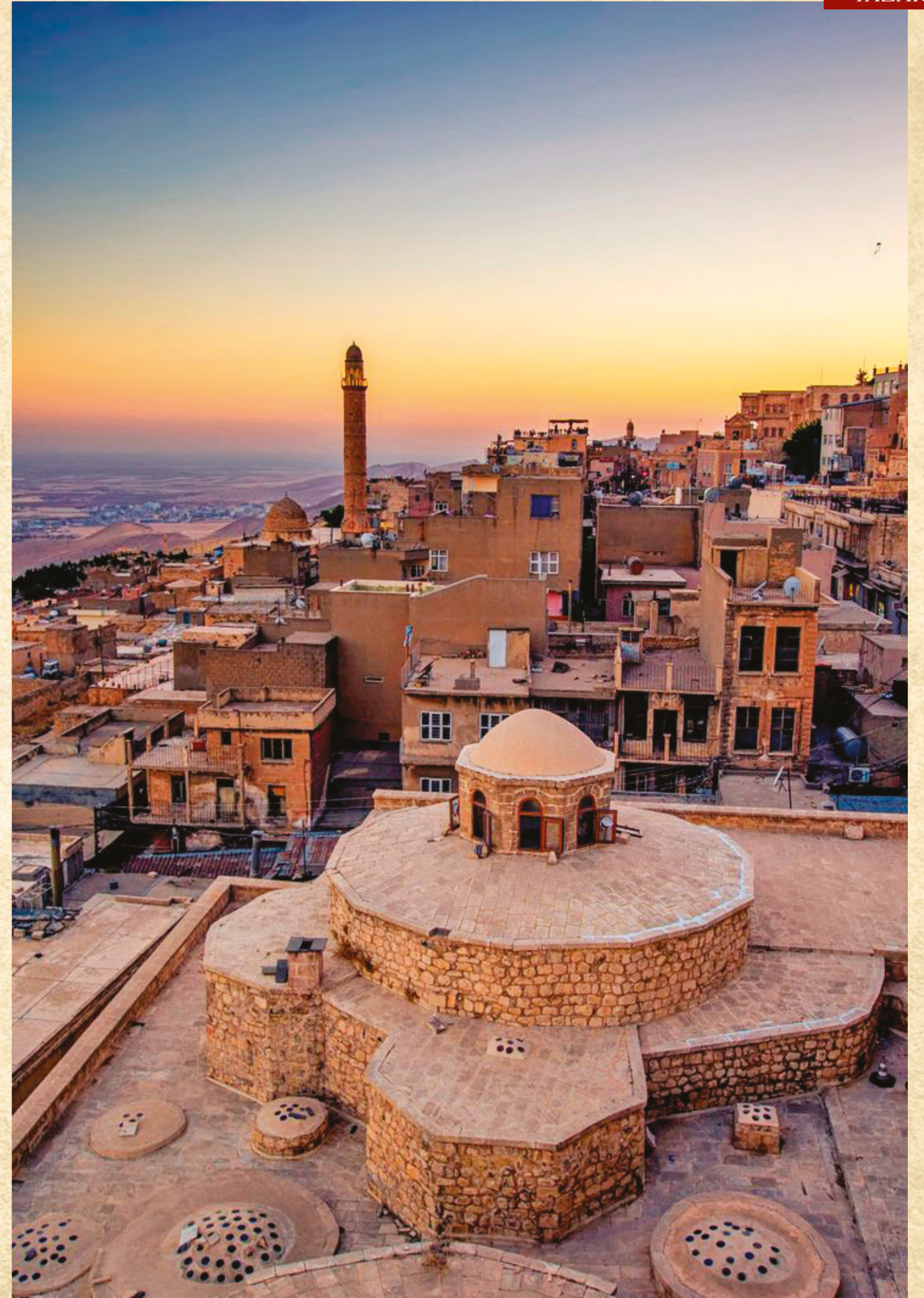
İsa, gün batımına doğru Zinciriye Medresesi'nin damında oturmuş, önünde bir okyanus gibi serili Mezopotamya'yı dalgın bakışlarla seyredirken bir yandan "Yola Çıktım Mardin'e" türküsünü çağırıyordu. Okulda biraz tadı kaçıyordu. Okulda biraz tadı kaçıyordu. Aziz Sancar Lisesi'nin en başarılı öğrencilerinden biriydi. Ebebiyat öğretmeni, kompozisyon sınavında "bir sayfa" sınırını aşır bir buçuk sayfa yazdığı için notunu kırmıştı. Oysa İsa'nın, şehir ve medeniyet ilişkisi üzerine söyleyecek daha çok sözü vardı. Bir sözü de arkadaşlarına... Mahallede okul çıkışı Mehmet, İbrahim ve İlyas'la basket oynayacaklardı. Fakat önce kendini toparlamalıydı. Bu eski yapının damında tuhaf biçimde huzur buluyordu. Neydi ona huzur veren? Artuklu beyi Sultan İsa'nın eserine sığınmanın, isim benzerliğinden dolayı yaşadığı bir tür benimseme mi? Sesinin taşlardaki yankısının kendisinde uyandırdığı sanatçı hissi mi? Altı yüz elli yaşına yaklaşan yapının kadim omuzlarındaki engin

MURADİYE
ŞİMŞEK

şefkat ve yücelme duygusu mu? Muazzam taş kubbelerin sabır, emek ve göz nuru ile yontulmuş dilimle-
rindeki zarafet ve asalet mi? Hani yoksa, dilden dile dolaşan efsaneden pay çıkarıp, bir ucu medresenin kubbesine, diğer ucu Ulu Cami'nin minaresine asılı zincirin, şehri akrep ve yılanlardan koruduğu gibi onu da olumsuz duygulardan koruyacağına inancı mı? Ovanın enginliği ve zenginliğinin ruhuna verdiği ferahlık mı? Sebebini hiç düşünmemişti o güne kadar. Sadece huzuru hissediyordu. Bu yüzden buradaydı. Belki tam o sırada olduğu gibi, enginlere her daldığında, kubbelerin taşları arasındaki yuvalarından 'pırrrr' diye havalanırken güvercinlerin sonsuzluğa kanat çırpışlarındaki özgürlüktü

onu buraya çeken? Belki de, Süryani Kilisesinden yayılan ilahi sesleri ile Ulucami'nin minarelerinden yükselen ezan seslerinin uhreviliğindeki kardeşlik, ya da bakırcılar çarşısından yükselen çekiç seslerindeki melodik ahengin umut ve bereket türküsüydü... Gözleri Mezopotamya Okyanusu'na daldığında dilinden eski bir türkü dökülürken neler geçmişti o duru zihninden... Kompozisyon sınavı mı? Dicle ile Fırat'ın kah uzaklaşıp kah yaklaşarak yan yana akışıyla binlerce yıldır bereketlenen Mezopotamya ve onun kadim şehirlerinin teknoloji ile giderek zorlaşan sonu gelmez insanlık sınavı mı? Yoksa ileride, okuluna adını veren Nobel Ödüllü bilim adamı gibi tüm insanlığın yaralarını saracak çalışmalar yapabilmesi için aşması gereken üniversite sınavı mı? Derken, birkaç sokak aşağıdan "Reyhani" yükselmeye başladı davul zurna eşliğinde. Anlaşılan mahallede düğün başlamıştı. Dicle'yi düşündü. Yüzünde hafif bir tebessüm belirdi.

Bir gün, İsa'nın Mardin'den baktığı gibi, önemli fikir adamı, akademisyen ve yazar Nurettin Topçu da Bursa'ya ve Nilüfer Ovası'na çok farklı bir ruhla bakar ve duygularını kaleme döker. **Topçu, gönül şehrinin mimarı, çok sevdiği manevi önderini bir süre önce kaybetmiş ve büyük bir boşluğa düşmüştür.**

Güvercin hızıyla fırladı. Aşağı inip kulaklıklarını takıp kaykayına atladığı gibi yüzlerce yıldır aynı dokuyu koruyan Şar Mahallesi'nin taşlı sokaklarından geçip evinin bulunduğu Yenimahalle'ye uçtu. Kulaklarında Six Days War yankılanıyordu bu kez, Bursalı ünlü DJ'nin remiksi ile... Uygarlığın olduğu kadar acıların da beşiği olan Mezopotamya'ya bakmak ona biraz da bu şarkıyı çağırıştırmıştı. Kaykayı ise, yaz tatilinde çalışıp biriktirdiği haftalıklarıyla almıştı Bakırcı Hafız Mehmet Usta'nın oğlu İsa. İlyas Usta'dan telkâri öğrenmesi de yanına kar kalmıştı. İlyas Usta ile babası otuz yıllık dükkan komşusuydu. Komşulukları da, dükkanları da, ustalıkları da baba mirasıydı. Fakat İsa, o mirasın varisi olmaktan gurur duymakla beraber Mühendis olmayı hedefliyordu. Bakırın endüstrideki yeri, gümüşün elektronik ve tıp alanında kullanımı, süslemecilikteki kullanımından daha fazla ilgisini çekiyordu. Yaz tatillerinde turistleri şehirde gezdirerek de harçlık kazanıyordu İsa. Çok yönlü biriydi. Doğup büyüdüğü ve yaşadığı şehir gibi çok katmanlıydı; farklı medeniyetler iç içe, yan yana, barış içinde.. Hepsinden bir hisse almış ve hepsini ailesinden aldığı ahlak ve kültür potasında harmanlamıştı. Kadim ve korunmuş bir şehirde yaşıyordu, evet. Fakat içinde kocaman, kadim bir şehir daha vardı İsa'nın.

Şehir içinde insan, insan içinde şehir; ki içinde insanlar, her biri ayrı bir şehir... Şehri gezdirdiği turistler de her biri ayrı bir şehirdi. Mezopotamya Okyanusu'nun seyriyle İsa yanık bir Mardin türküsü tutturdurken, bir turist, Ajeet'in "Akaal"i ile duygulanarak anı ölümsüzleştirmek için telefonunun kamerasıyla panoramayı video kaydına almıştı bir defasında. Neler vardı aklında kim bilir? İnsanlığın doğduğu yer Mezopotamya, medeniyet okyanusu, onda hangi duyguları, inançları veya anıları çağırıştıyordu? Bir coğrafyaya, bir şehre ya da bir yapıya bakmak, onda yaşamak; tarihi, toplumları, şehirleri, kültürleri duyumsatıyor da ifade etmeye kelimeler yetmiyor. İnsan da öyle ya..

Bir gün, İsa'nın Mardin'den baktığı gibi, önemli fikir adamı, akademisyen ve yazar Nurettin Topçu da Bursa'ya ve Nilüfer Ovası'na çok farklı bir ruhla

bakar ve duygularını kaleme döker. Topçu, gönül şehrinin mimarı, çok sevdiği manevi önderini bir süre önce kaybetmiş ve büyük bir boşluğa düşmüştür. 1970'lerde manevi bir işaretle, çok sevdiği Bursa şehrine seyahat eder. Şehre vardığında sabah ezanları okunmaktadır. Birden tüm benliğini dolduran bambaşka bir manevi iklime geçer. O yoğunlukla Ulucami'de sabah namazı kılar. Yükseldiği iklimden çıkmak istemez ve mihrabın önünde şöyle dua eder. "Aman Ya Rabbi... Beni affet. Kulların yolunu kaybetti. Bana izin ver. Bana irade ver. Benimle mukaveleyi kabul et. Ben, yeryüzünde rahat uyuyan kullarından olmak nasibini kaybettim. Sen kapını açmazsan, bana arz ile Uluhiyyetin arasında barınacak başka yer göster. Arzda uyuyamıyorum..." Birden Ulucami'nin pencerelerinden süzülen ilahi bir ses kulaklarına dolar. "Git ecdadına danış. Murad'a ve Yıldırım'a sor. Sen onlarla konuşabilirsin."

Topçu, adeta bir melek kanadına binmiş gibi doğruca Hüdavendigar'ın camiine, Çekirge'ye gider. Hüdavendigar'ı üzerinde savaş kıyafetleri ile görür. "Atam.. Bizi kurtar. Neslimizi kurtar." diye talepte bulunur. Sultan Murad Hüdavendigar, "Git, oğlum Yıldırım'a sor. Büyük çileyi o çekti. Sana hepsini söylesin" der. Çekirge'den Yıldırım'a gitmek üzere oradan ayrılırken yolda gördüğü manzara dikkatini çeker Topçu'nun. "Şehrin eteklerinde başlayarak ta aşağılarda dalga dalga kıvrılarak ufuklarda kaybolan ovanın her tarafına dağılmış duran kalabalık neyi bekliyordu. Bu yemyeşil ovada yeşillere bürünmüş hayaller, yemyeşil ağaçlar sanki ruh sahibi gibi duruyordu... Yıldırım'ın camii ile mezarı arasında secdeye kapandım... Önümde Yıldırım Han secdeye kapanmış, altıyüz yıldan beri öyle duruyordu. Ve sanki altıyüz yıldan beri bu büyük ölünün mateminin temasına koşan varlıklar, tepeler, vadiler, ağaçlar ve abideler sağ tarafta sıralanmış, ihtiram safları halinde kainattan taşan bu secdeyi seyrediyorlardı... Ulucami'nin minarelerinden çıkarak kubbelerinden taşan ses, -huzur ile yat Anadolu'nun çocuğu, atası, sahibi, ulusu, kahramanı. Uğrunca can verdiği milli birlik kaç defa kuruldu.

Bu topraklar bir gün bile sahipsiz kalmayacak- diye onu müjdeliyordu. Sol yanımda, ufuklara kadar dalga dalga yeşil bir deniz gibi uzanan Nilüfer Ovası'nda uçsuz bucaksız bir ordunun bütün erkanı bu şehidin huzurunda ihtiram duruşundalardı... Namazda imiş gibi elleri bağlı duran safların her birisinin önünde rukûa varanlar görülüyordu. Kıyam ile rükudan ibaret olan bu levha bütün ovayı çerçevelemiş ve bütün aleme gökten bir nur penceresi açılmış gibiydi... Bütün bunların ortasında yüzükoyun secdeye kapanmış, altıyüz yıldır çilesini böylece sürdüren Yıldırım Han uzanıyordu. Bütün Bursa ve bütün Bursa Ovası onu uyandırmaktan korkan bir sükuna bürünmüş, milyonla varlıklar onu temaşa ediyordu. Sanki bütün Bursa ve bütün ova bir secdeye çevrilmişti. Bu secdeyi bekliyordu...

Yıldırım'ın secdesinden -bedbaht evladım derdini bana anlat- diyen bir ses yükseldi... Atam, dedim. Ulu atam.. Bu topraklarda nice matemler yaşandı. Senden sonra kazanılan birkaç asırlık zaferleri ne hezimetler takip etti. Evladın ne kahırlara kurban oldu. Fakat en fecisi, dokuz yüz yıllık tarihi inkar, dokuz yüz yıllık ecdadı reddettirenlerin başlattığı facia oldu. Bu topraklarda ruhlar ikiye bölündü; seni tanıyanlarla tanımayanlar. Allah'ı tanıyanlarla tanımayanlar. Hayayı tanıyanlarla tanımayanlar... Bir tarafta Allah'ı da ecdadı da ayaklar altına alan şaşkın bir zümre... çiğnemek, yıkmak, kırmak için hazırlanıyor. Allah'a yönelen vicdanlara saldırıyor. Ruh sahiplerini son ferdine kadar merhametsizce mahvetmek istiyor. Bunlar senin evladına zulmediyorlar... Bunlara beddua etmez misin? Dedim. Secdede duran şehidin yanaklarından dökülen yaşların toprağa sızdığını gördüm sanıyorum. Yerdeki başı ateşle yanmış gibi yüzünü bir yana çevirdi. -Rahmet Allah'ım- dedi... -Altıyüz yıllık secde-min arkasında toplanan orduya zulüm emredemem. Yakında rahmet meleklerinin yanında yer alacak evladıma söyle; sabır, gıdaları olsun. Gayret, duaları.. Birlik, silahları olsun... Bütün ova ve bütün Bursa'dan tekbir sesleri yükselmeye başladı. Benim dilim

tutulmuştu...” diyerek şehirle kurduğu duygusal ilişkiyi tablolaştırır.

Bugün Topçu'nun baktığı yerlerden Nilüfer Ovası'na bakıp da yemyeşil bir deniz ve kıyam ve ruku halinde rikkatle bekleyen ruh ordularını görebilen var mı? Yeşil Bursa adı kadim şehrin bulunduğu yerde ve arkasındaki Keşiş Dağı tarafında kaldı galiba. Nilüfer Ovası, gri-beyaz, biraz silik, yer yer haşince yükselen ve sonsuzluğa uzayan beton ve asfalt okyanusuna döndü. Nefes alınmaz halde idi yakın zamana kadar. Bu şehri kim yaptı? Yıldırım'ın torunları mı? Evet, elbette. Biz yaptık. Yine de ulu ceddimiz Yıldırım bize, "Rahmet Allahım" diyerek dua ediyor. Sabır, gayret ve birlik diliyor. Kulak vermemiz gerekmez mi?

Mardin'in Mezopotamya Okyanusu İsa'lara halen huzur kaynağı olup türküler okuturken Bursa'nın Nilüfer Okyanusu yukarıdan bakanlara ilham kaynağı olabiliyor mu? Ölünün mateminin temasına koşan abideler, beton okyanusunun kıyısında, kenarında, yer yer taşkın alanında, başlarını yukarı uzatmış nefes almaya çalışan kazazedeler gibiler. Neyi kaybettik? Hangi zihin yapısıyla kadim şehirlerimizi beton okyanusuna çevirdik?

İstanbul'da durum daha vahim. İstanbul'u İstanbul yapan sudur. İstanbul, su medeniyetidir diye bilinir. Doğan Kuban'a göre suyu görmeyen

bir yer İstanbul değil iken günümüzde İstanbul'da yaşadığını iddia edip Marmara'yı, Haliç'i, Boğaz'ı görmemiş binlerce insan var. İstanbul, neredeyse İzmit'ten Tekirdağ'a uzanan büyük bir beton okyanusunun ortasında mercikle aranıp bulunacak duruma geldi. Yağ lekeli şeklinde büyüyen gelişen şehir planı yüzünden. Bugün İstanbul'un Bağcılar, Güngören gibi ilçelerine yolun düşen birçok kimse kendini okyanusta kaybolmuş gibi hissediyor; çünkü nirengi yok, şehri-sembti tanımlayan, insanı kucaklayan, nefes aldırın, yeri karakterize eden açık-kapalı mekanlar yok. Yer yer sivrilen devasa binalar, okyanusun ortasındaki mavi-gri kayalıklar gibi göğe dokunma yarışı içindeler adeta.

Hepsini biz yaptık; Yıldırım'ın torunları.. Önce yüzümüzü başka tarafa döndük. Sonra benliğimizi, ruhumuzu kaptırdık. Ruhumuzun ele geçirilen tarafı diğer tarafı ile kavga halinde. Biz buna "seküler-muhafazakar kavgası" diyoruz. Değerler savaşı.. Hem maddi, hem manevi şehirlerimiz ne yazık ki bu kavganın ürünü olarak şekillenmekte. Korunması gereken değerler yitip giderken ruhumuzu tüketen varlıklar değer olarak ithal edilmekte. Diğer tarafta bize en güzel maddi ve manevi şehirleri kurarak örnek olmuş ceddimiz Yıldırım "yapmayın" diyor. Bu ses, kulak verilmesi gereken bir ses.

MARDİN'DEN MEZOPOTAMYA'YA BAKMAK

Düşünsenize, çocukluk yıllarımızdan beri duyduğumuz o kalıplaşmış "Dicle ve Fırat arasında kalan medeniyetler beşiği Mezopotamya" cümlesinde bahsedilen yerin tam da göbeğindediniz, o cümlenin ağırlığı bile Mardin'i diğer şehirlerden ayırmaya yetiyor. Önünüzde alabildiğine uzanan Mezopotamya'ya bakarken insanın düşünceleri de öyle derinleşiyor.

ÖZLEM
URGANCIOĞLU

Sokaklarında yürürken çeşit çeşit dili bir arada duyduğumuz, "Biz bu kadim Mezopotamya topraklarında binlerce yıldır hep beraber yaşayıp gidiyoruz" cümlesini her zerremizde hissettiğimiz, görsel olarak ise gerçekten şölen ve kendine özgü şehirlerden en dikkat çeken Mardin. İşte Mardin tam olarak böyle bir şehir. Türkçe'nin bile türlü türlü versiyonunu duyabildiğiniz hatta çok farklı ifadelerle misafire saygının gösterildiği, Kürtçe'nin, Arapça'nın hatta kaybolmakta olan dillerden biri olan Süryanice'nin bile karşınıza çıktığı bir yer burası ve herkes birbirini o kadar kabul etmiş, tüm bu kültürler, diller, dinler o kadar güzel iç içe geçmiş ki, büyülenmemek, etkilenmemek elde değil. Burayı görüp de başka bir şehre benzetmek mümkün değil ama başka şehirler için Mardin'e benziyor deme ihtimaliniz var. Çünkü Mardin'in uyandırdığı hisler, görüntüler kafanıza yerleşiyor ve bunları başka bir şehirde yaşamamız pek de mümkün olmaz. Çarşısının çok renkliliğinde kaybolurken, buranın insanıyla sohbet ederken ya da sisli bir Mardin akşamında sessizlik içinde yürürken hissedilen o duygular tamamen buraya özgü, başka bir yerde benzerini hissetmek mümkün değil. Düşünsenize, çocukluk yıllarımızdan beri duyduğumuz o kalıplaşmış "Dicle ve Fırat arasında kalan medeniyetler beşiği Mezopotamya" cümlesinde bahsedilen yerin tam da göbeğindediniz, o cümlenin ağırlığı bile Mardin'i diğer şehirlerden ayırmaya yetiyor. Önünüzde alabildiğine uzanan Mezopotamya'ya bakarken insanın düşünceleri de öyle derinleşiyor.

Pek çok yere olduğu gibi Mardin'e de bahar aylarında gitmek aslında en güzeli. Yazın giderseniz kavrulursunuz, kışın giderseniz donarsınız, bildiğiniz çöl havası. Çok yoğun dönemlerde giderseniz de sıkıntı. Bu durum size restoranlarda yer bulamama, gezilecek yerleri de kalabalık gruplar halinde gezme vb bir takım sıkıntılar yaratabilir ve tadınızı kaçırabilir.

Mardin genelinde gezeceğiniz yerlerin büyük bir kısmı Eski Mardin tarafında yer alıyor. Şehir tabii ki burası dışında bölgelere de yayılıyor ancak onlar daha çok yerleşim yeri ve turistik olarak gezmezseniz de olur o yüzden **siz Mardin'i gezdim demek için "Eski Mardin" i gezseniz yeterli gelir.**

Biz Mardin'e 29 Ekim de gittik ve kalabalığa rağmen son derece memnun olduğumuzu söyleyebiliriz. Hava da yazdan kalma idi bunun da payı büyük tabii. Biz de bu duruma bayıldık ve çok güzel fotoğraflar yakaladık. Genel olarak gündüz hava gezmeye son derece elverişliydi, akşamları ise oldukça soğuktu, ama bunu da pek sorun etmedik.

Kış döneminde gidecek olursanız, hatta Kasım itibarıyla hava beş gibi kararıyor ve müze, ören yeri, manastır gibi yerler erken saatlerde kapanabiliyor, bu sebeple gününüzü planlamak biraz zor olabiliyor.

MARDİN GEZİ REHBERİ: MARDİN'DE GEZİLECEK YERLER

Mardin genelinde gezeceğiniz yerlerin büyük bir kısmı Eski Mardin tarafında yer alıyor. Burayı Avrupa'da çoğu şehirde karşınıza çıkan "Old Town" bölgesi gibi düşünün. Şehir tabii ki burası dışında bölgelere de yayılıyor ancak onlar daha çok yerleşim yeri ve turistik olarak gezmezseniz de olur o yüzden siz Mardin'i gezdim demek için "Eski Mardin" i gezseniz yeterli gelir. Tabii bu bölge dışında da gezilecek yerler var ve ayrıca Midyat'ı da unutmamak gerek.

TARİHİ 1. CADDE

Mardin gezinize başlangıç yapmak için en iyi nokta aslında bu cadde, çünkü aşağıda söz edeceğimiz bir sürü yer bir şekilde bu caddeye bağlanıyor, buranın aşağı veya yukarı kısmında kalıyor. Aşağıda alışveriş için önerdiğimiz yerler, hediyelik eşya, gümüş, sabun ve Mardin'e özgü aklınıza ne geliyorsa hepsini bulabileceğiniz, restoranların bulunduğu, Eski Mardin'in kalbi diyebileceğimiz bir cadde olduğu için buraya yolunuz defalarca kez düşecek zaten, o yüzden şimdiden kendisine alışın deriz.

ZİNCİRİYE MEDRESESİ

Zinciriye Medresesi'nin tarihi çok eskilere, 1385 yılına dayanıyor. Burada hüküm süren son Artuklu sultanı tarafından yaptırılmış. Hatta ilginç bir bilgi olarak, zamanında Timur buralara kadar ulaştığında medresesi yaptırmış olan sultanı bir süre bu medresenin içine hapsedmiş. Medrese'nin kendisi zaten mimari olarak çok güzel ama biz göremedik siz kesinlikle görmelisiniz.

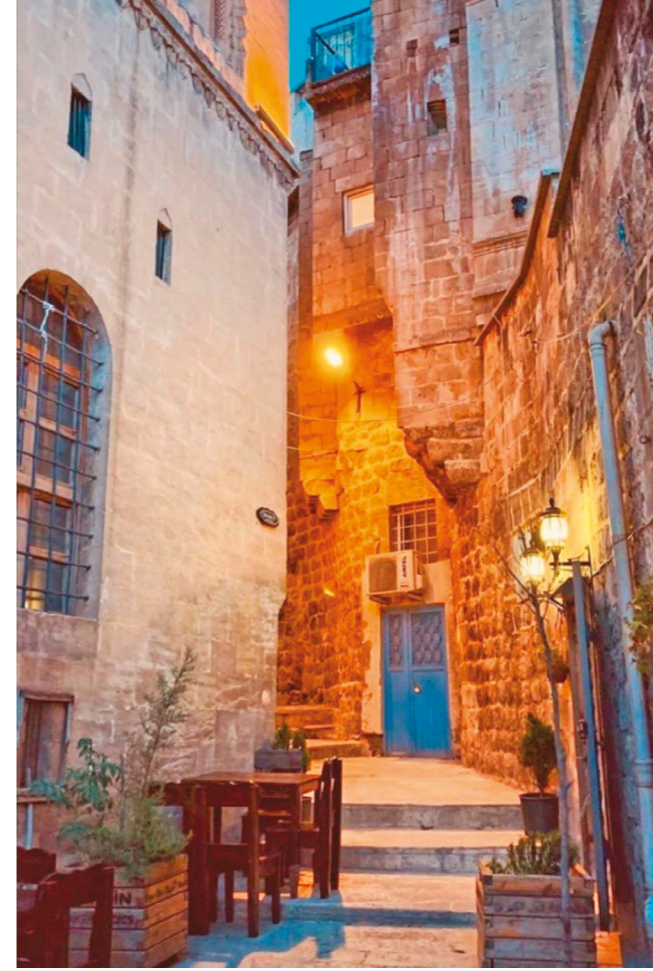
ESKİ MARDİN ÇARŞILARI VE SOKAKLARI

Kalenin yamaçlarından aşağılara kenti dikine geçen merdivenli sokaklar uzanıyor. Ulu Cami ve eski PTT binası gibi tüm önemli tarihi yapılar 1. cadde üzerinde.

Buradaki en popüler alışveriş ürünleri ; hayalet şeker dedikleri şekeri azaltılmış ve özel bir bitki özü ile renklendirilmiş badem şekeri, sabun, Süryani çöreği ve telkâri objeler. Süryani çöreği ile dibek kahvesinin kokusunun birbirine karıştığı bu sokaklarda, vakti olanlar mutlaka Sipahiler ve Tellallar Çarşısı olarak da bilinen Revaklı Çarşısı'ya gitmeli.

MARDİN PTT BİNASI

Bizim kaldığımız otele çok yakın eski çarşı içinde , 1. Cadde üzerinde PTT binası bulunuyor. Sirkeci'deki Büyük Postane'nin güzelliğinde bi

yer düşünün, dışardan bakmak yeterli olabilir. Zaten şu anda farklı amaçla kullanılıyor (uygulama oteli) ama bir kısmı hala postane imiş. 1800'lü yılların sonunda ünlü bir aile tarafından Ermeni bir mimara yaptırılmış, 1950 yılından itibaren de postane binası olarak kullanılmaya başlanmış. İçeri girip bakabilir, fotoğraf çekebilmişsiniz, biz yapmadık.

SABANCI KENT MÜZESİ

Mardin Müzesi'ni gezemedik ama civarda gidebileceğimiz bir müze daha olduğunu öğrendiğimiz Sabancı Kent Müzesi'ni son dakika da olsa gezdik. Buranın konsepti Mardin Müzesi'ne kıyasla daha farklı, çünkü daha çok Mardin'de yaşamı, şehrin çok kültürlü yapısını, burada yaşamış/yaşamakta olan toplumlara ilişkin bilgileri toparlamaya çalışmış bir müze.

ULU CAMİİ

Ulu Camii Mardin'in tartışmasız simgesi. Ulu Camii'de bizim

özel olarak ziyaret etmeye fırsat bulamadığımız bir yer. Ama etrafındaki labirent gibi çarşıda dolanırken muhakkak görülen bir yer. Buraya yalnızca uzaktan bakmakla kalmayın, mutlaka avlusuna uğrayın diyorlar. Zaten Mardin'i dolaşırken bir şekilde hayat sizi caminin yanına çıkarırmış, bilenler öyle söylüyor.

MARDİN MÜZESİ

Yine 1. Caddenin üzerinde, buranın başlangıcı gibi sayılacak noktada yer alan Cumhuriyet Meydanı'nda dikkatinizi çekmeme ihtimali olmayan Mardin Müzesi, şehrin en önemli müzesi olarak kabul ediliyor. Mardin'de medeniyet üzerine medeniyet kurulduğu, şehir adeta bir medeniyetler beşiği olduğu için Asur, Pers, Urartu, Artuklu, Büyük Selçuklu, Roma falan derken artık aklınıza hangi uygarlık geliyorsa hepsine ait eserler görebilirsiniz, eğer konuya ilginiz varsa muhakkak gezin deniliyor, biz burayı da gezemedik.

Ulu Camii Mardin'in tartışmasız simgesi. Ulu Camii'de bizim özel olarak ziyaret etmeye fırsat bulamadığımız bir yer. Ama etrafındaki labirent gibi çarşıda dolanırken muhakkak görülen bir yer. **Buraya yalnızca uzaktan bakmakla kalmayın, mutlaka avlusuna uğrayın diyorlar.**

DARHANE'DEN TARHANAYA UZANAN YOLCULUK

**ZEYNEP
KILIÇARSLAN**

Sizlere herkesin hayatında bir kere içmişliği olup ama çoğu kişinin hikayesini bilmediği bir çorbadan bahsetmek istiyorum. Tüm çorbaların atası Tarhana Çorbası daha doğrusu Dar-Hane Çorbası.

Ülkemizin dört bir yanında onlarca çeşidi ile tarhana çorbası bereketin simgesidir. Tarhananın çorbasından tutun da cipsine kadar bir çok çeşidi ülkemizde tüketilmektedir. Kahramanmaraş, Uşak ve Bolu gibi şehirlerimiz tarhana çorbası ile meşhur şehirlerimizdir. Ama benim favorim kesinlikle Bolu tarhanası.

Kışın vazgeçilmez ve herkesin kurtarıcısıdır, tarhana çorbası. Soğuk bir kış akşamında eve gelip hemen yapılan ve yapıldıktan sonra evin dört bir yanını saran o koku; nane ve sarımsak. Ben tarhana çorbasının püf noktasının kavurularak pişirilmesi ve sarımsak (bana göre sarımsaksız bir tarhana çorbası tarhana çorbası değil) olduğunu düşünüyorum. Bolu'da da çok değerli bir hoca tarhana çorbasını Yasin Suresini okuyarak yapardı ve o soğuk Bolu akşamında size o çorba adeta ilaç gibi gelirdi.

Gelelim hikayesine...

Osmanlı Padişahı Yavuz Sultan Selim Han padişahlık yaptığı yılların birinde, 11 ayın sultanı Ramazan ayında iftar vaktine yakın bir saatte veziri ile birlikte tebdil-i kıyafet yaparak yani kılık değiştirerek halkın arasına karışmışlardır. Gelir durumu çok iyi olmayan ailelerin yaşadığı bir sokağa girmişlerdir. Ezan okunurken ilk kimin evinin önünden geçerse Yavuz Sultan Selim Han o eve konuk olmak ister. Yavuz Sultan Selim Han ve veziri bir ailenin evine girer ve evin beyi sofraya davet eder misafirlerini. Sultan ve veziri sofraya otururlar fakat

evde yiyecek çok birşey yoktur. Evin hanımı evinde ne varsa karıştırarak bir çorba hazırlar. Padişah çorbayı çok beğenir ve adını sorar. Evin hanımı şöyle cevap verir: "Bu çorbanın adı Dar-Hane çorbasıdır." Fakir ev anlamına gelen Darhane günümüze Tarhana olarak gelmiştir.

Şimdi size 1882-1883 yıllarında Ayşe Fahriye Hanımefendi tarafından kaleme alınan "Ev Kadını" kitabındaki Tarhana Çorbasından bahsetmek istiyorum.

"Akşam suya konmuş veya taze imal olmuş tarhanayı et veyahut tavuk ve hindi suyu ve tuz ile piştikten sonra kaseye almalı ve içine bir lüle kaymak koyup hall eylemeli ve tavla zarı şeklinde fakat biraz büyükçe doğranmış francalay (beyaz undan yapılmış ekme) da tereyağında kavurup çorbanın üzerine vaz ile hemen tenavül olunmalı. Bazıları bu yolda ter tip olunan tarhanadan hoşlanmadıklarından diğer nevi dahi beyan olunur. Şöyle ki tarhanayı minvali meşruh üzere tabl eyledikten ve kaymak yerine tulum peyniri ve dövülmüş kırmızıbiber karıştırdıktan sonra kavurulmuş ekme konur. Anadolu halkı kasede iken fazla olarak dövülmüş az veya çok sarımsak karıştırırlar ve bu sırada yağlı kuşbaşı kavurmada koyarlar. Böyle kavurma vazı mutasavver olan tarhana çorbasının tabhında et suyu yerine adi su konmuş olsa da fena olmaz"

Osmanlı'daki hanımların tarhana çorbasını bu denli özenle yapması ve bizim günümüzde bu çorbayı günü kurtarmak için yapmamız biraz acı. Bu kadar güzel bir hikayesi olan çorbasını eskiden ne kadar çok malzeme ve değer verilerek hazırlanıyorsa günümüzde de böyle olması dileğiyle. Ömrünüzü de Tarhana Çorbası kadar bereketli olsun inşallah.

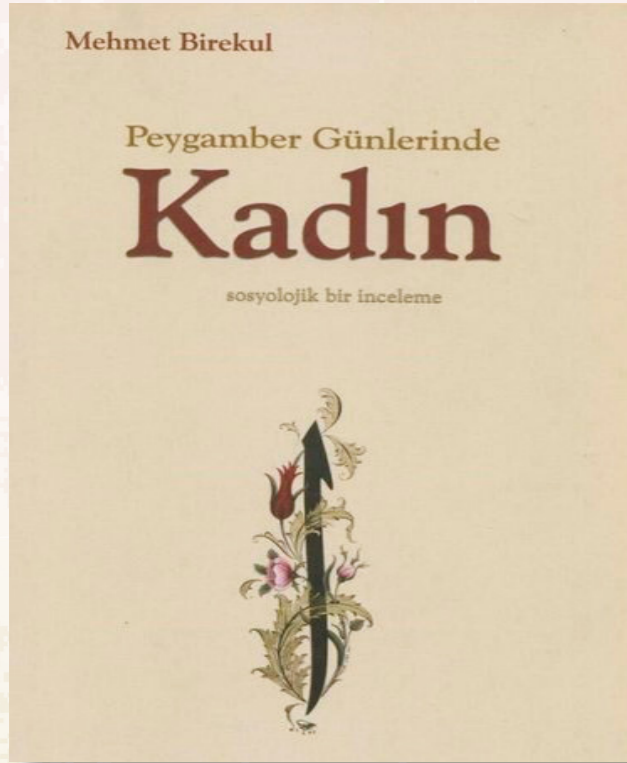
KİTAPLAR İYİ DOSTLAR GİBİDİR

Bazen hiçbir yere sığmazsınız, sonra bir kitap alırsınız elinize bir satırında bir cümle tutar yüreğinizi ve siz okudukça ne kadar sizden şeyler bulduğunuzu farkedersiniz. Bazende okudukça, yeni şeyler öğrenmenin hazzına varır, cehaletinizi farkedersiniz.

ELİF SERAP ÖZKUL

niz. Çünkü bilgeliğe giden yol cahilliği kabul etmekle başlar ve bu durumla mücadele sizi boş heveslerin ve telaşların kursağında çürümekten kurtarır. Okumak güçlenmektir. İnsan zihnini besleyecek, dilin inceliklerini

öğretecek, dünyanızı anlamlandıracak ve bunu yaparken karşılık beklemeyecek dostun adıdır kitap. Okuyan dostlarımıza Turuncu Dergisi olarak bu ay yine donanımınızı artıracak, zihin dünyanızın lambalarını bir bir açacak enfes kitaplarla geldik. Keyifli ve anlamlı okumalar diliyoruz.

Peygamber Günlerinde Kadın (Sosyolojik Bir İnceleme)

Yazar: Mehmet Birekul
Kategori: Sosyoloji-Din
Yayınevi: Yediveren Yayınları
ISBN:978-975-6337-03-05

Kadın, konumu ve yeri itibarıyla hemen hemen bütün toplumlarda tartışlagelen varlıkların ilk sırasındadır. Halbuki Kadın! "biyolojik ve sosyal kategoride varlığını sürdürürken, diğer yandan ailenin en etkin bireyi olarak sosyolojik anlamda onun yöneticiliğini ve sorumluluğunu üstlenmiştir" diyor kitabımız. İslam Toplumunda kadın konusunu objektif ölçütler dahilinde ele alamaya çalışan yazar, kitabı İslam toplumunun kadına verdiği değeri -Din ve toplum bağlamında ele alarak okuyucunun zihin şemasında din ve kadın isimli objektif bir portre çiziyor. Henüz bu kitabı okumamışsanız ve İslam'da kadına dair sorularınız varsa mutlaka okumanız gereken kitapların başında yer almalı diye düşünüyoruz.

Hz. Musa'nın Muhalefeti Horus'u Öldürmek

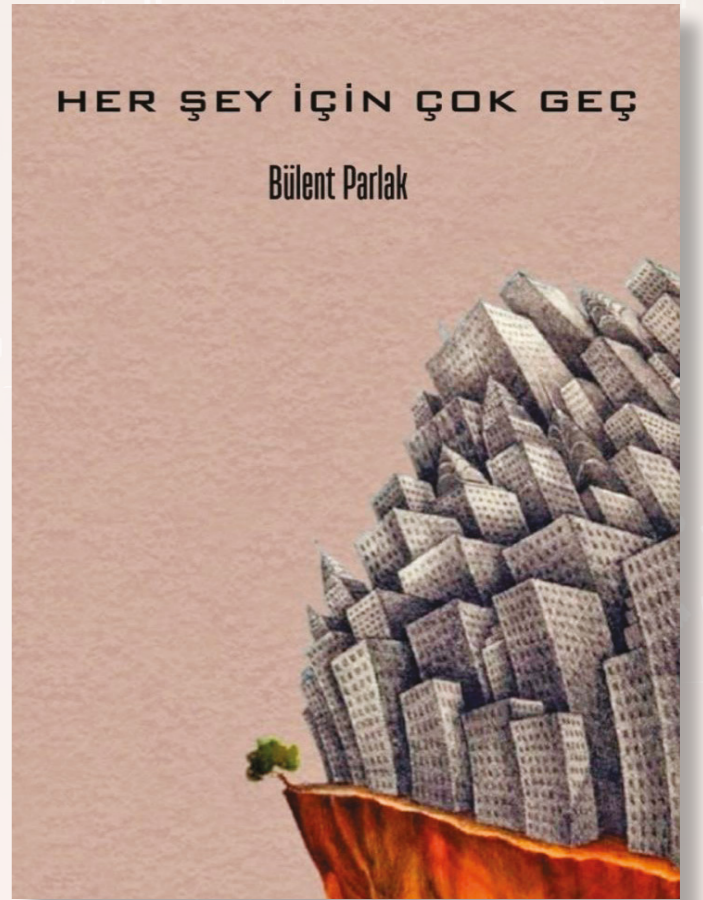
Yazar: Hakan Olgun
Kategori: Dinler Tarihi
Yayınevi: MiletNihal Yayınları
ISBN:978-605-06488-6-7

Eğer mitolojiye biraz ilginiz varsa ve bununla birlikte fantastik olay örgülerinden hoşlanıyorsanız tam size göre bir kitapla geldik. İsmiyle dikkat çeken, kitabı okumaya başladığınız andan itibaren sizi olayların içerisinde hissettiren eser, birden gerçek olay örgülerini dikkatlerinizi çekmeyi başarıyor. Horus kimdir? Tanrıların savaşı niçindir? Sorularını sorarken, Hz. Musa bunların üzerine kavmine tebliğ göreviyle vahye muhatap oluyor. Peygamberlerin hayatlarında ki o müthiş ilahi eğitimin ve hikmetli olayları okurken hayretiniz afakınızı genişletiyor. Eğer Hz. Musa'nın hayatını farklı yönleriyle okumak isterseniz müthiş bir kitapla karşı karşıyasınız demektir.

Her Şey İçin Çok Geç

Yazar: Bülent Parlak
Kategori: Şiir
Yayınevi: İzdiham Yayınları
ISBN: 978-605-68004-6-7

Şiirle beslenen bu topraklar merhametini, sevgisini, vefasını hatta sevdasını şiirlerle, gergef işler gibi işlemiştir. Şiir seven, şiir okuyan nahif yürekli insanların sayılarının günden güne azaldığı şu zamanlarda bizde bir şiir kitabı hatırlatması ile geldik. Şiir insan ruhunu duygularla besleyen bir damar gibidir. Bunun içindir ki şiir sevenlerin hayata dair algıları daima zariftir. Rahmetli Bülent Parlak'ta bu zarif insanlar arasında bir şairdi. Nisan 2022'de ansızın aramızdan ayrılan sevgili Bülent Parlak'ın şiirleri ile henüz tanışmamışsanız bu bir başlangıç olabilir. Kitaptan şu dizelerle ...
"Bende anlamadım her gece kurşuna
Dizdiğim Hayatımı
Nasıl ve nerede Kaybettiğimi
Can sıkmasından ve kahretmesinden daha
beten olanın
Anlamsızlık olduğunu..."

İçimdeki Zıp Zıp Ses

İçimdeki Zıp Zıp Ses
Yazar: Ayşe Sevim
Resimleyem: Pervin Özcan
Kategori: Çocuk
Yayınevi: DİB Yayınları
ISBN:978-975-19-6821-2

Çocuk kitapları içinde en keyifle okunan çocuk kitabı arasında başı çekeceğine inandığımız eserler arasında yer alan bir kitap. Öyle güzel yazılmış ve hazırlanmış ki takdir etmemek mümkün değil. Zira çocuk kitaplarının neresinden ne çıkacak endişesi taşıyan rikkatli ebeveynlerin gönül rahatlığı ile çocuklarına sunabileceği bir çalışma diyebiliriz. Manevi değerlerin işlenmesinin yanısıra hayatın içinden masalsi anlatımına bir de macera eklenerek çocukların ilgisini çekmekle kalmayıp, okuma merakını artıracak bir çalışma olduğunu görmekteyiz. Resimleri ile yazıların uyumlu olması kitabı daha da çekici kılıyor. Kitabımız kahramanı Yusuf'un babanesi ve dedesiyle küçük bir şehirde yaşadığı maceraları anlatan eser bize macera kitaplarının da değerlere bağlı kalarak gayet başarılı olabileceğini gösteriyor. Yedi yaş ve üzeri için tavsiye edilen bu eseri severek okunacak kitaplar listenize alabilirsiniz.

KIŞ MEVSİMİNDE BAĞIŞIKLIK GÜÇLENDİREN 5 ÖZEL TARİF

Havaların soğumasıyla birlikte virüs nedenli hastalıklarda artış meydana gelebiliyor. Grip, soğuk algınlığı ve salgın hastalıklardan korunmanın başlıca yolları ise elbette hijyene dikkat etmek ve bağışıklık sistemini güçlendirmek! Uyku düzenine dikkat etmek, düzenli spor yapmak, kötü alışkanlıkları bırakmak ve yeterli miktarda su

tüketmek, bağışıklık sisteminizi güçlendirmenize yardımcı olan unsurlardan. Fakat bunların yanı sıra bağışıklık sistemi için faydalı olan vitamin, mineral ve elementler bakımından zengin bir beslenme düzenini benimsemek de şart! O halde keyifle tüketebileceğiniz, bağışıklık sisteminizi güçlendirecek içecek tariflerini sıralamaya başlayalım!

Doyurucu, lezzetli, sağlıklı... Elbette son yılların popüler içeceği smoothie'lerden bahsediyoruz.

Hazırlanışı oldukça kolay olan bu içeceği evde bulunan ve tat olarak birbirine uyumlu olabileceğini düşündüğünüz sebze-meyvelerle yapabilirsiniz.

C Vitamini Deposu Meyve Suyu Tarifi

Mevsimsel bir hastalığa yakalandığımızda büyüklerimiz hemen C vitamini almamızı söylerler. Aslında sadece hastalandığımızda değil, yılın her dönemi C vitamini yönünden zengin besinler tüketmemiz şart. O halde, vücutta diğer vitamin ve minerallerin emilimini kolaylaştıran C vitamininin bol olduğu bir meyve suyu hazırlamaya ne dersiniz?

Malzemeler

- 2 adet sıkmalık portakal
- 1 adet greylif
- 1 adet limon • 1 kivi
- 4-5 adet çilek

Nasıl Hazırlanır?

- Tüm meyveleri iyice yıkadıktan sonra katı meyve sıkacağına sularını sıkın.
- Eğer katı meyve sıkacağınız yoksa güçlü C vitamini kaynağı olan kivi ve çileği blenderdan geçirdikten sonra içeceğinize ekleyebilirsiniz.

Yeşil Smoothie Tarifi

Doyurucu, lezzetli, sağlıklı... Elbette son yılların popüler içeceği smoothie'lerden bahsediyoruz. Hazırlanışı oldukça kolay olan bu içeceği evde bulunan ve tat olarak birbirine uyumlu olabileceğini düşündüğünüz sebze-meyvelerle yapabilirsiniz. Ama biz şimdi, vücudun enfeksiyonlara karşı savaşmasına yardımcı olacak bir yeşil smoothie tarifi vereceğiz.

Malzemeler

- 1 su bardağı bebek ıspanak
- 1 su bardağı taze nane
- 1 yeşil elma
- 1 su bardağı doğranmış salatalık
- 2 yemek kaşığı limon
- Göz kararı su

Nasıl Hazırlanır?

- Su dışındaki tüm malzemeleri blender'dan geçirin.
- Karışıma, elde etmek istediğiniz kıvam doğrultusunda su ekleyebilirsiniz.

Kırmızı Smoothie Tarifi

Smoothie'nin farklı meyve ve sebzelerle hazırlanabileceğinden bahsetmiştik. Peki, A ve C vitaminleri bakımından güçlü olan ve zencefil sayesinde antioksidan özelliğini de artıran bir kırmızı smoothie'ye ne dersiniz?

Malzemeler

- 2 adet orta boy havuç
- 1 orta boy halka dilim pancar
- 1 adet halka dilim taze zencefil
- 1 adet kırmızı elma
- Göz kararı su

Nasıl Hazırlanır?

- Su dışındaki tüm malzemeleri blenderdan geçirin.
- Karışıma, tüketmek istediğiniz kıvam doğrultusunda su ekleyebilirsiniz.

Meyveli Kefir Tarifi

Bildiğiniz üzere bağırsaktaki yararlı bakterilerin sayısının artması bağışıklık sisteminin güçlenmesi için oldukça önemli. Bu doğrultuda probiyotik ve prebiyotikler açısından zengin besinleri ve içecekleri tüketmek gerekiyor. Tabii söz konusu probiyotik olduğunda akıllara ilk gelen içeceklerden biri de kefir. Eğer tadından dolayı kefir içmekte zorlanıyorsanız kefirin tadını ve faydasını katlayacak, tam size göre bir tarifimiz var!

Malzemeler

- 1 su bardağı sade kefir
- Yarım su bardağı doğranmış taze meyve

Nasıl Hazırlanır?

- Ananas, çilek, elma, armut... Dilediğiniz meyveleri doğradıktan sonra blender'dan geçirin.
- Püre haline gelen meyveyi bir tahta kaşık yardımıyla smoothie'nin içerisine koyup karıştırın.

Zerdeçal Çayı Tarifi

Rengi sayesinde pek çok insanı kendine hayran bırakan zerdeçalın bağışıklık sistemini güçlendiren

besinler arasında yer aldığını biliyor muydunuz? Evet, antioksidan özelliği olan zerdeçal, vücudunuzdaki toksik maddelerin hızla atılmasına ve bu sayede hastalıklara karşı daha dirençli olmanıza ya da hastalıkları daha kolay atlamanıza yardımcı olabilir.

Ayrıca elbette bağışıklık sistemini güçlendiren çaylar arasında yer alan zerdeçal çayına ek olarak ihlamur, kış çayı, kuşburnu gibi diğer bitki çaylarını da tüketebilirsiniz. Fakat bu noktada bitki çaylarını fazla tüketmenin sağlığınız açısından olumsuz sonuçlar doğurabileceğini belirtmeden geçmeyelim. Yani ideal tüketim miktarı için doktorunuza ya da aktarınıza danışmak faydalı olacaktır.

Malzemeler

- 1 yemek kaşığı taze zerdeçal rendesi ya da 2 çay kaşığı toz zerdeçal

- 1 yemek kaşığı limon suyu (Limon suyunu isteğiniz doğrultusunda daha fazla koyabilirsiniz.)
- 4 su bardağı su
- 1 tatlı kaşığı bal (isteğe göre)
- Eğer taze zerdeçal kullanıyorsanız zerdeçalı su ile 15-20 dakika kaynatın. Toz zerdeçal tercih ettiyseniz zerdeçalı kaynar su içerisinde karıştırarak eritin.
- Ardından limonu ve balı ekleyip karıştırın. İşte, bu kadar!

Kan Değerlerinizi Ölçtürmeyi İhmal Etmeyin

Her ne kadar sebze-meyve ağırlıklı beslenmeniz ve beslenmenize dikkat etmeniz de kanınızdaki vitamin, mineral ve element değerleri düşük olabilir. Bu noktada ek takviye almanız gerekebilir. Aksi takdirde bağışıklık sisteminiz güçten düşebilir. Bu nedenle doktor kontrollerinizi ihmal etmeyin.

Her ne kadar sebze-meyve ağırlıklı beslenmeniz ve beslenmenize dikkat etmeniz de kanınızdaki vitamin, mineral ve element değerleri düşük olabilir. Bu noktada ek takviye almanız gerekebilir.

Aksi takdirde bağışıklık sisteminiz güçten düşebilir. Bu nedenle doktor kontrollerinizi ihmal etmeyin.

KIBRIS TATLISI

*Acıdan
Tatlıya*
NURİYE
ATASEVEN

n.ataseven69@gmail.com

Fırında yapılmış lezzetleri seviyorum. Soğuk kış günlerinde ısıtıyor evi. Hamur kokusu, bereket kokusu sarıyor etrafı. Demlikteki çayın sesi insana huzur veriyor. Hayatın neresinde olursanız olsun, gönlünüzde huzura, sofranızda mutluluğa yer açın. Şimdiden afiyet olsun.

ŞERBET İÇİN

2 su bardağı şeker
2 su bardağı su
1 dilim limon

KEK İÇİN

3 adet yumurta
½ su bardağı şeker
1 su bardağı

MALZEMELER:

Hindistan cevizi tozu
1 su bard. kırılmış ceviz
1 su bardağı sıvıya
1 su bard.galeta unu
1 paket kab.tozu

KREMA İÇİN

1 litre süt

2 yemek kaşığı şeker
2 yemek kaşığı nişasta
2 yemek kaşığı un
1 paket vanilya
1 paket kremşanti
(toz halinde)
Hindistan
ceviz tozu

HAZIRLANIŞI:

Şerbet malzemelerini tencereye alınız. Kaynadıktan sonra 5-6 dakika daha kaynatıp, kapatınız. Soğuması için ayrı bir kaba alınız. (Oda sıcaklığında olması önemli) Kek için yumurta ve şekeri köpürsene kadar çırpınız. Diğer malzemeleri tek tek eleyip, karıştırınız. Kek hamurunun koyu bir kıvamı olmalı. Kalıbı çok az yağlayıp, keke hamurunu koyunuz. 170 derece fırında 25-30 dakika pişiriniz. Fırından çıkan keki dinlendiriniz. Dinlenen kekin şerbetini dökünüz Bu sırada krema malzemelerini tencereye alıp, karıştırınız. Yoğunlaşınca ocaktan alınız. Ilık hale gelince toz kremşantiyi ilave edip, mikser yardımıyla karıştırınız. Bu esnada soğuyan tatlinin üzerine kremayı döküp, tatlıyı dolapta dinlendiriniz. En az 2 saat sonra üzerine Hindistan cevizi serpip, servis yapabilirsiniz.

KAHVALTILIK POĞAÇA

MALZEMELER:

2 adet yumurta
1 çay bardağı sıvıyağ
1 çay bardağı yoğurt
50 gram tereyağ
1 tatlı kaşığı şeker

1 tatlı kaşığından az tuz
3,5 su bardağı un
1,5 paket kabartma tozu
1 çay bardağı peynir
¼ bağ dereotu

HAZIRLANIŞI:

Poğaçalar için yumurta (bir tanesinin sarısı üzeri için ayrılacak), sıvı yağ, tereyağ, tuz, şeker ve yoğurt alıp elinizle karıştırın. Ardından un ve kabartma tozu ekleyip orta sertlikte bir hamur yoğurun. Zeytin, peynir ve ince kıyılmış dereotu ilave edip, karışana kadar hamuru yoğurun. Ele yapışmayan yumuşak bir kıvam olmasına dikkat edin. Unu çok eklerseniz kıyım kıyım olmaz, kurabiye gibi sert olur. Hamurdan mandalina büyüklüğünde parçalar alıp, tepsiye dizin. Üzerine bıçakla çarpı işareti yapıp, yumurta sarısı sürün. 180 derece fırında altı-üstü kızarsan kadar pişirin.

**DOĞRU
TARAFSIZ
GÜVENİLİR
HIZLI HABERİN
TEK ADRESİ...**

**yenikapı
haber**

www.yenikapıhaber.com

turuncu
MEDYA GRUBU

**TURKISH
AIRLINES**

**UEFA
CHAMPIONS
LEAGUE®**

**UEFA ŞAMPİYONLAR LİĞİ
RESMİ SPONSORU**

STAR ALLIANCE 25
YEARS

Sanata aşkla, sınırsız WiFi'ya **Türk Telekom'la bağlanın.**

Türk Telekom WiFi Atatürk Kültür Merkezi ve Kültür Yolu'nda.

ÜCRETSİZ
WiFi
HİZMETİ

Atatürk Kültür Merkezi

Kültür Yolu'nda belirli lokasyonlarda geçerlidir. Detaylar için turktelekom.com.tr

Türk Telekom
Değerli Hissettirir

